Broedvogels van

‘t Sloe en Zuidgors

in 2014

Mark Hoekstein

Inventarisatierapport *Zeeuws Alternatief* 2014
Dit rapport is samengesteld in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten

Natuurmonumenten

Colofon

© *Het Zeeuws Alternatief* 2014

Foto's: Mark Hoekstein

Deze inventarisatie is financieel mogelijk gemaakt door de Provincie Zeeland.

Dit rapport is samengesteld in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten en kan als volgt worden geciteerd:
Hoekstein M. 2014. Broedvogels van 't Sloe en Zuidgors in 2014. Het Zeeuws Alternatief, Goes.

Omslagfoto: Zilvermeeuwen bij het Zuidgors, 2 juni 2014.

Inhoud

	Pagina
Inleiding	1
1 Beschrijving onderzoeksgebieden	3
2 Werkwijze	
2.1 Veldwerk	4
2.2 Interpretatie	4
2.3 Het weer in het broedseizoen van 2014	4
3 Resultaten	
3.1 Broedvogels ‘t Sloe	6
3.2 Broedvogels Zuidgors	8
4 Evaluatie	
4.1 Inventarisatiemethode	12
4.2 Ontwikkelingen in de broedvogelbevolking	12
4.3 Conclusies & aanbevelingen	14
Samenvatting	15
Literatuur	16

Bijlagen:

Bijlage I	Omstandigheden inventarisatierondes
Bijlage II	Broedvogels ’t Sloe in 2008 en 2014
Bijlage III	Soortkaarten ‘t Sloe
Bijlage IV	Soortkaarten Zuidgors

Inleiding

In het voorjaar en de zomer van 2014 werd in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten, beheereenheid Schelde, door de samensteller van dit rapport een broedvogelinventarisatie uitgevoerd van ‘t Sloe en het Zuidgors. Beide gebieden zijn gelegen langs de Westerschelde op Zuid-Beveland.
In dit rapport worden de onderzoeksgebieden kort beschreven en de gevolgde werkwijze wordt vervolgens toegelicht. Bij de overzichten van de soorten en de aantallen broedvogels van beide gebieden worden enkele soorten en soortgroepen nader besproken. De resultaten van 2014 worden vergeleken met gegevens van eerdere broedvogelinventarisaties. Tenslotte worden de inventarisatie zelf en veranderingen in de broedvogelbevolking geëvalueerd. Aanvullende waarnemingen werden aangeleverd door André Hannewijk en Kees Vliet Vlieland. Een eerdere versie van dit rapport werd van commentaar voorzien door André Hannewijk en Wouter van Steenis. De inventarisatie is financieel mogelijk gemaakt door de Provincie Zeeland.

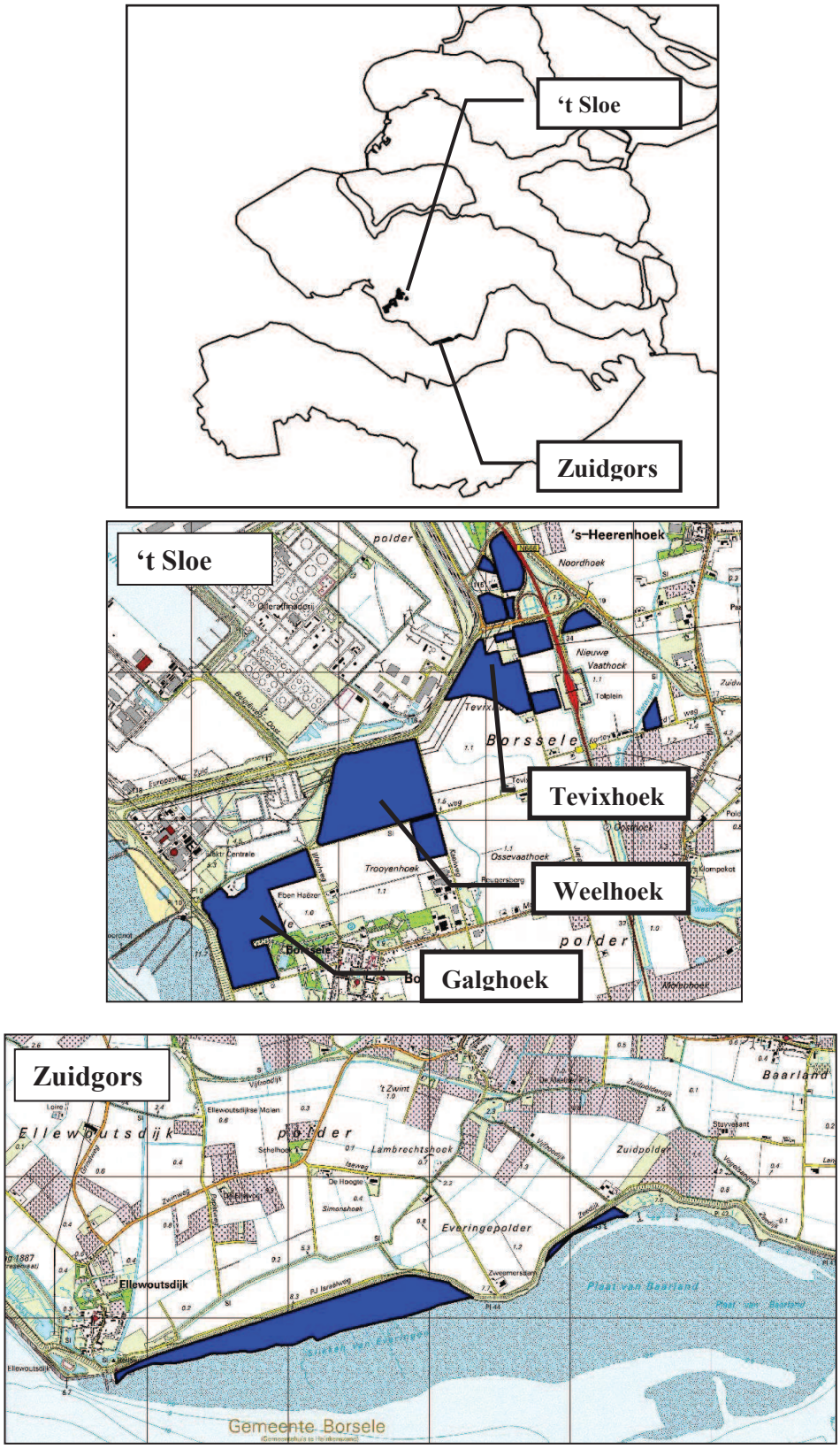

Figuur 1. Ligging van de onderzoeksgebieden 't Sloe (met de deelgebieden Tevixhoek, Weelhoek en Galghoek) en Zuidgors op Zuid-Beveland.

1 Beschrijving onderzoeksgebieden

Onderzoeksgebieden ‘t Sloe en Zuidgors liggen beide op Zuid-Beveland in de gemeente Borsele.

‘t Sloe

Dit natuurgebied is ontworpen als een buffer tussen het dorp Borssele en het industriegebied Vlissingen-Oost, met onder andere de kerncentrale. Het gebied is mede aangelegd als compensatie voor verlies aan natuurwaarden door de verdieping van de Westerschelde en door aanleg van de Westerscheldetunnel. ‘t Sloe maakt echter geen deel uit van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe.
‘t Sloe bestaat uit drie los van elkaar liggende delen, van noordwest naar zuidoost: Tevixhoek, Weelhoek en Galghoek: het geheel beslaat een oppervlak van ca. 108 ha. (figuur 1). Voor alle drie de deelgebieden geldt dat de landschappen worden gedomineerd door meerdere hoogspanningsleidingen die door de gebieden lopen. In elk van de gebieden bevinden zich jonge bosaanplanten met her en der aangeplant struikgewas; ook zijn er voor het vee uitgerasterde ruigtezones langs de bosjes. Het vee begraast de tussenliggende graslanden. Er zijn diverse grote en kleine waterpartijen.
De inrichting, gestart met de eerste 100 hectare in 2003, is voortgezet tot en met 2013, toen nog eens acht hectare aan nieuw verworven percelen is ingericht. Het betreffen vrijwel alle voormalige landbouwpercelen. ‘t Sloe is toegankelijk voor publiek.

Tevixhoek
De Tevixhoek bestaat uit zo’n tien los van elkaar gelegen percelen met een totale oppervlakte van 34 hectare. Sommige daarvan zijn zo recent ingericht dat de aangeplante struiken pas het eerste groeiseizoen beleefden. Het grootste perceel is tevens het oudste, de bomen bereiken er een hoogte van ruim tien meter. Langs dat perceel loopt ook een watergang met riet. In sommige percelen zijn plassen en drinkpoelen gegraven. In één perceel is een hondentrainingsbaan.

Weelhoek
De Weelhoek meet 42 hectare en is het grootste van de drie deelgebieden en is als eerste ingericht. Het is tamelijk besloten en bestaat ruwweg uit een gordel van aangeplante percelen bos en struikgewas rondom een grote nieuw gegraven kreek. In het gebied bevinden zich ook oude sloten en enkele oude bomen (schietwilgen). Het grasland wordt grotendeels extensief beweid en is behoorlijk verruigd met onder andere riet en bramen. Langs de grote kreek groeit plaatselijk riet.

Galghoek
Dit deel, 32 hectare groot, is gelegen direct ten oosten van het terrein van de kerncentrale Borssele grenzend aan de Westerscheldedijk. Het deelgebied is landschappelijk grotendeels open, in tegenstelling tot de andere delen. Er is een oude kreekloop, die bij de inrichting in 2003 weer in zijn oude vorm is hersteld. Plaatselijk is er een zwakke invloed van zoute kwel vanuit de Westerschelde, zichtbaar aan de zilte vegetatie die voorkomt in het lager gelegen grasland. Het hoger gelegen grasland bestaat uit beheertype kruiden- en faunarijk grasland.

Midden in het grasland, dat wordt begraasd met runderen, ligt een klein bosje van ca. 360 m² welke is uitgerasterd. Een klein deel van het geïnventariseerde gebied ligt buiten het beheergebied van Natuurmonumenten, er is hier een erf met woonhuis, een klein rietveld en een plasje.

Figuur 2. Zicht op de kreek, bosje en graslanden in de Galghoek.

Zuidgors

Het Zuidgors is een schor langs de Westerschelde, oostelijk van het dorp Ellewoutsdijk. Het is langgerekt, ca 2 kilometer lang en maximaal zo'n 200 meter breed en meet 46 hectare. Het onderzoeksgebied omvat ook een iets oostelijker gelegen smalle strook van het Schor van Baarland.

Het Zuidgors is een hoog schor, met gemiddeld tij stromen bij vloed alleen de kreken vol, met springtij overstromen ook de lagere delen. Het komt met stormvloed zelden voor dat het hele gebied onder water komt te staan.

Grote schepen die naar Antwerpen varen hebben diep water nodig. De Westerschelde wordt daarom uitgediept. Hierdoor ontstaat er een snellere stroming langs de slikken en schorren en het schor heeft flink te lijden gehad van afslag. In de jaren '80 van de vorige eeuw was al sprake van erosie, een proces dat versneld zou zijn door de baggerwerkzaamheden in de Westerschelde om de rivier bevaarbaar te maken voor grotere schepen. Er is onderzocht hoe de erosie tot staan zou kunnen worden gebracht. De oplossing daarvoor leek een leidam te zijn. Toch is in 2001 besloten om dit plan niet uit te voeren (Storm 1994).

In 1998 ging de erosie zo snel dat gedacht werd dat het schor binnen 15 jaar zou zijn verdwenen (van Steenis & van den Heuvel 1998). Gelukkig is het nog lang niet zo ver. Momenteel is op delen van het schor nog steeds afslag gaande, maar minder dan voorspeld. Op andere plekken lijkt weer sprake van schoraangroei.

In 1992 zijn als experiment zes rijshouten- en wiependammen aangelegd voor het schor om te bezien of deze de erosie zouden kunnen tegengaan (Project Lamsoor). De paaltjes van deze

dammen staan er nog steeds en zijn landschapsbepalend, het tussenliggende rijshout is echter binnen enkele jaren verdwenen (Storm 1994).
Er zijn op het schor enkele oude lage dijkjes zichtbaar, deze zijn aangelegd ten behoeve van kleiwinning toen in 1957 de huidige zeedijk werd aangelegd. Met de aanleg van de dijk werd toen het noordelijke deel van het vroegere Zuidgors ingepolderd.
De zeewerende Westerscheldedijk is versterkt in 2011. Daarbij is aan de teen van de dijk een strook van ca 15 meter breed van het schor op de schop gegaan. Inmiddels is deze weer begroeid geraakt en de afwatering ervan is verbeterd door kleine geultjes te graven die in verbinding staan met bestaande kreeklopen in het schor.
De begroeiing van het Zuidgors bestaat geheel uit zoutminnende planten. Het grootste deel van het gebied is bedekt met een eenvormige vegetatie van zeekweek. In 1993 was al sprake van een toename, anno 2014 is meer dan 90% van de hogere delen ermee bedekt. Op de slikken is sprake van een voorzichtige vestiging van pioniervegetatie van Engels slijkgras en zeekraal. De kommen tussen de kreekruggen worden gedomineerd door melde, zeeaster, lamsoor en schorrekruid. Op drie plekken zijn kleine experimenten gaande met het afplaggen van het schor. Een klein stukje aan de oostkant is regulier verpacht voor beweiding met schapen.

Het Zuidgors maakt deel uit van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Voor het Natura2000 gebied zijn naast zeven soorten kustbroedvogels ook twee soorten moerasbroedvogels aangewezen, namelijk Blauwborst en Bruine Kiekendief. Voor de meeste soorten kustbroedvogels zijn regiodoelstellingen geformuleerd voor het hele Deltagebied. Om de doelstellingen te behalen zullen alle zeven grote Deltawateren een bepaalde minimale bijdrage moeten leveren. De bijdrage van Westerschelde & Saeftinghe aan het regiodoel is het behouden van de huidige draagkracht (gemiddelde aantallen zoals geteld over de jaren 2007 tot en met 2011). Voor Westerschelde & Saeftinghe zijn de doelaantallen als volgt: Bontbekplevier 28, Strandplevier 23, Kluut 203, Zwartkopmeeuw 419, Visdief 1410, Dwergstern 226, Grote Stern 3866. Doelaantallen voor de broedvogelsoorten van moeras zijn 450 paar Blauwborsten en 20 paar Bruine Kiekendieven voor Westerschelde & Saeftinghe.

2 Werkwijze

2.1 Veldwerk

Alle soorten broedvogels werden geïnventariseerd volgens de uitgebreide territoriumkartering (Hustings et al. 1985) conform de normen van het Broedvogel Monitoring Project (van Dijk & Boele 2011). In totaal werden zes volledige bezoekrondes afgelegd.
Om nachtactieve vogelsoorten op te sporen werden nachtbezoeken gebracht. Daarbij werd van relevante soorten de soortroep afgespeeld op kansrijke locaties, teneinde de vogels tot een reactie aan te zetten. Alle relevante waarnemingen werden ingetekend op 1:5000 veldkaarten. Voor de weersomstandigheden tijdens de tellingen zie bijlage I.

2.2 Interpretatie

Gegevens van de veldkaarten werden overgezet op soortkaarten. De gegevens zijn verwerkt en geïnterpreteerd conform de richtlijnen uit de handleiding van het BMP-project (van Dijk & Boele 2011) van SOVON.
De inventarisatiemethode is gebaseerd op het karteren van territoria. Een territorium wordt aangenomen wanneer binnen het onderzoeksgebied voldoende geldige waarnemingen zijn gedaan binnen soortspecifieke datumgrenzen. Dit betekent dat de feitelijke broedplaats niet bekend hoeft te zijn en soms zelfs buiten het onderzoeksgebied kan liggen.

Ter vergelijking zijn gegevens gebruikt van volledige broedvogelinventarisaties van ‘t Sloe uit 2008 door Peter Alblas (database Natuurmonumenten) en van het Zuidgors uit 1984 (provincie Zeeland), 1998 (Mat Jongenelen, Natuurmonumenten), 2004 en 2007 (Jan-Willem Vergeer, archief Natuurmonumenten). Daarnaast zijn gegevens van kustbroedvogels beschikbaar, verzameld door of in opdracht van Rijkswaterstaat.

3.4 Het weer in het broedseizoen van 2014

De resultaten van een broedvogelinventarisatie worden beïnvloed door de omstandigheden tijdens de inventarisatierondes alsmede door het weersverloop tijdens het gehele broedseizoen. De eerste hebben vooral effect op de kwaliteit van de waarnemingen; het tweede is meer van invloed op het broedsucces van vogels en de terreingesteldheid. Een beschrijving van de omstandigheden gedurende de bezoeken is opgenomen in bijlage I.
De hiernavolgende algemene beschrijving van het weer tijdens het broedseizoen is samengesteld aan de hand van de maandelijkse overzichten van het KNMI (KNMI 2014).
Het weer in de voorafgaande winter kan met name van invloed zijn op standvogels, bij erg koud weer kunnen de minder winterharde soorten gevoelige klappen krijgen. De winter van 2013/14 was uitzonderlijk zacht, nachtvorst kwam nauwelijks voor in het Deltagebied. Er was geen sprake van ijs of sneeuw. Het voorjaar was gemiddeld warm, vrij droog en zonnig en er was weinig wind.

Maart 2014 was zeer zonnig, zeer zacht en droog, op 9 maart werd het plaatselijk al 20 °C.

Alleen in de derde week van de maand daalde de temperatuur iets onder normaal. In maart viel gemiddeld over het land 26 mm neerslag. Daarmee is de maand droog verlopen want normaal valt er 68 mm. In het Deltagebied viel 30 mm tot 55 mm neerslag. Maart 2014 was de zonnigste maartmaand sinds het begin van de metingen in 1901.
Deze maand **april** was net als de drie voorafgaande maanden een relatief warme maand met een temperatuur van 12,1 °C tegen 9,2 °C normaal. Sinds december zijn vijf maanden op rij in de top tien van warmste maanden geëindigd. Het zeer zachte weer duurde hiermee uitzonderlijk lang. Met gemiddeld over het land 38 mm week de hoeveelheid neerslag niet veel af van het langjarig gemiddelde van 44 mm. In Zeeland viel tussen de 35 en 50 mm. Er was een ruime hoeveelheid zonneschijn, in Zeeland gemiddeld meer dan de rest van het land. Eind april begon een relatief koele periode die ook de eerste week van mei besloeg.
Mei was eerst koel en droog, later vrij warm en de maand was uiteindelijk vrij nat. Van 6 tot en met 14 mei was er een uitermate wisselvallig, somber en nat tijdvak met vaak ook nog veel wind. Landelijk viel anderhalf maal zoveel neerslag als normaal, in het Deltagebied viel nauwelijks meer dan normaal. De hoeveelheid zonneschijn was gemiddeld normaal.
Juni was vrij warm, vrij zonnig en vrij droog. De gemiddelde maandtemperatuur in De Bilt was 16,2 °C tegen 15,6 °C normaal. De echt warme dagen waren 6 t/m 10 mei. De tweede helft van de maand lag, dankzij een aanhoudende noordenwind, het kwik gemiddeld rond of net iets onder de normale waarden. Gemiddeld over het land is 47 mm neerslag gevallen. Het langjarig gemiddelde bedraagt 68 mm. De neerslag was ook in het Deltagebied minder dan normaal.
Juli 2014 was zeer warm, vrij nat en had een vrijwel normale hoeveelheid zonneschijn. In Vlissingen werd het deze maand gemiddeld ruim anderhalve graad warmer dan normaal. Vanaf half juli werd op de meeste dagen de zomerse grens van 25,0 °C overschreden Van 21 tot en met 27 juli beleefde Nederland zelfs een hittegolf. Een groot deel van de maand verliep zeer droog, maar de zware buien in het laatste weekend van de maand maakten binnen enkele uren een eind aan de ergste droogte, zodat in Vlissingen alsnog een vrij normale maandsom werd behaald. Overal scheen de zon meer dan gemiddeld en er was weinig wind.

Tabel 1. Enkele weersvariabelen in 2014, op basis van metingen te Vlissingen. Normwaarden gebaseerd op gegevens uit 1981-2010. Bron: website www.knmi.nl (2014).

Maand	Gemiddelde temp. Vlissingen (°C)		Percentage maximaal haalbare zonneschijn Vlissingen (%)		Gemiddelde windsnelheid Vlissingen (m/s)		Totaal neerslag Vlissingen (mm)	
	2014	**Norm**	**2014**	**Norm**	**2014**	**Norm**	**2014**	**Norm**
Maart	8,7	6,4	58	36	5,5	6,6	32	51
April	12,0	9,2	47	45	5,0	5,8	16	39
Mei	13,8	12,9	46	45	5,9	5,6	62	53
Juni	16,5	15,6	51	43	4,3	5,4	54	63
Juli	19,2	17,5	41	43	4,8	5,5	77	62

3 Resultaten

3.1 Broedvogels ‘t Sloe

In 2014 werden in ‘t Sloe 50 soorten broedvogels vastgesteld met een totaal van 624 territoria (tabel 2). Dit betreft aanmerkelijk meer territoria dan gevonden bij de inventarisatie uit 2008 (204), al ging het toen om een iets kleiner oppervlak, recent zijn nog enkele percelen verworven in de Tevixhoek. Ook werden toen minder soorten (43) aangetroffen.
Een tabel met de resultaten per deelgebied is opgenomen in bijlage II; daarin zijn ook de totalen uit 2008 vermeld. De verspreidingskaarten van alle in 2014 vastgestelde broedvogelsoorten zijn te vinden in bijlage III.
Talrijkste soorten waren dit jaar Wilde Eend (61 terr.), Kleine Karekiet (57 terr.) en Winterkoning (52 terr.).
Nieuwe broedvogelsoorten ten opzichte van 2008 waren: Krakeend, Sperwer, Bruine Kiekendief, Holenduif, Groene Specht, Nachtegaal, Zanglijster, Braamsluiper, Staartmees, Pimpelmees, Gaai, Vink en Groenling. Vergeleken met 2008 zijn als broedvogel verdwenen: Blauwe Reiger, Zomertaling, Torenvalk, Patrijs, Kluut, Kleine Plevier en Sprinkhaanzanger.
Van de broedvogelsoorten van 2014 komen er acht voor op de nu geldende Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten (SOVON / Vogelbescherming 2004). Vier daarvan staan geclassificeerd als “gevoelig”, te weten: Tureluur, Graspieper, Gele Kwikstaart en Kneu; eveneens vier soorten behoren tot de categorie “kwetsbaar”: Slobeend, Koekoek, Groene Specht en Nachtegaal.
Het totaal aantal territoria van Rode Lijstsoorten bedroeg 22. In 2008 werden 12 territoria genoteerd van Rode Lijst-soorten, verdeeld over zeven soorten.

De broedvogelbevolking van ‘t Sloe wordt vooral gedomineerd door soorten van struikgewas en jong bos zoals Winterkoning, Zwartkop, Fitis, Tjiftjaf en Tuinfluiter. Daarnaast zijn ook soorten van waterpartijen en moeras algemeen zoals Grauwe Gans, Wilde Eend en Kleine Karekiet. Broedvogels van ouder bos zoals mezen, bonte spechten en vink ontbreken nagenoeg.
In ‘t Sloe was voorheen een kleine kolonie Blauwe Reigers; van 2007 tot en met 2010 broedden er twee tot vijf paar in vlier- en meidoornstruiken in de Weelhoek. In latere jaren hebben deze broedvogels zich waarschijnlijk aangesloten bij de kolonie op het nabijgelegen terrein van de elektriciteitscentrale.
‘t Sloe, met name de Galghoek, heeft een belangrijke functie als rustplaats voor Lepelaars die broeden in het Sloegebied. Zij staan daar vaak samen met Blauwe en Kleine Zilverreigers. Van al deze drie soorten kunnen tientallen exemplaren voorkomen.
Het zuidelijk deel van de Galghoek is grotendeels ingericht als open landschap met licht zilte invloeden. In het open terrein voelen weidevogels zich thuis. De dichtheid van de Kievit is zelfs verrassend hoog. Bovendien werden dit jaar flink wat jonge Kieviten grootgebracht. Het aantal soorten weidevogels is sinds 2008 afgenomen van zeven naar vijf. De Patrijs is zoals op veel plaatsen verdwenen en ook de vrij zeldzame Zomertaling is niet meer aangetroffen. Kustbroedvogels, die er voorheen broedden, werden niet meer aangetroffen.
Vroeg in het seizoen waren meerdere Waterrallen aanwezig, deze bleken verdwenen binnen de datumgrenzen voor deze soort.

Tabel 2. Aantal territoria van broedvogels van 't Sloe in 2014. In de kolom 'Rode Lijst' is aangegeven in welke categorie van deze lijst de betreffende soort valt, KW=kwetsbaar, GE=gevoelig.

	Galghoek	Weelhoek	Tevixhoek	Totaal	Rode Lijst
Dodaars		1	1	2	
Grauwe Gans	14	20		34	
Canadese gans	1	1		2	
Nijlgans	2	1		3	
Bergeend	3	2	1	6	
Krakeend		3	1	4	
Wilde Eend	22	25	14	61	
Slobeend	1	1		2	KW
Kuifeend	2	1		3	
Buizerd	1		1	2	
Sperwer		1		1	
Bruine Kiekendief		1	1	2	
Fazant	7	6	6	19	
Waterhoen	1	2	1	4	
Meerkoet	5	6	5	16	
Scholekster	3			3	
Kievit	12			12	
Tureluur	2			2	GE
Holenduif	1			1	
Houtduif	5	11	6	22	
Koekoek		1		1	KW
Groene Specht		1		1	KW
Graspieper	1		2	3	GE
Winterkoning	15	28	9	52	
Heggenmus	3	12	2	17	
Nachtegaal		2		2	KW
Blauwborst	1		1	2	
Merel	16	11	8	35	
Zanglijster	5	6	2	13	
Rietzanger		4		4	
Bosrietzanger	6	4		10	
Kleine Karekiet	17	28	12	57	
Spotvogel	3	3	3	9	GE
Braamsluiper		2	1	3	
Grasmus	5	11	12	28	
Tuinfluiter	9	16	6	31	
Zwartkop	12	22	6	40	
Tjiftjaf	8	16	12	36	
Fitis	11	20	6	37	
Staartmees		1	1	2	
Pimpelmees	1	1	2	4	
Koolmees	3	4	2	9	
Gaai	1	1		2	
Ekster	2	3	3	8	
Zwarte Kraai	2	2		4	
Vink			1	1	
Putter	1		2	3	
Groenling	1	1		2	
Kneu		2		2	GE
Rietgors	1	3	1	5	
soorten:	38	41	31	50	8
territoria:	206	287	131	624	22

3.2 Broedvogels Zuidgors

In 2014 werden op het Zuidgors 15 soorten broedvogels vastgesteld met een totaal van 956 territoria (tabel 3). In 1984 en 1998 werden minder en in 2004 en 2007 meer soorten dan dit jaar geregistreerd. In de eerdere inventarisaties werden steeds aanmerkelijk hogere aantallen territoria / broedparen geregistreerd, voornamelijk dankzij een grote kolonie Kokmeeuwen. De verspreidingskaarten van alle in 2014 vastgestelde broedvogelsoorten zijn opgenomen in bijlage IV.

Nieuwe broedvogelsoorten ten opzichte van eerdere inventarisaties waren Lepelaar, Grauwe Gans, Canadese Gans en Nijlgans. Niet meer aangetroffen werden Slobeend, Zwartkopmeeuw, Kokmeeuw, Houtduif, Veldleeuwerik, Blauwborst, Groenling en Kneu.
Slobeend, Kluut en Kievit werden gedurende het broedseizoen wel in het gebied gezien, maar voldeden niet aan de BMP-criteria; het is onwaarschijnlijk dat het om broedvogels gaat.
Veruit de talrijkste soorten waren Zilvermeeuw (615 terr.) en Kleine Mantelmeeuw (215 terr.).
Van de broedvogelsoorten van 2014 komen er drie voor op de nu geldende Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten (SOVON / Vogelbescherming 2004), zij staan geclassificeerd als “gevoelig”, het zijn: Tureluur, Graspieper en Gele Kwikstaart. Het totaal aantal territoria van Rode Lijstsoorten bedroeg 20. In de inventarisaties van 1984-2007 werden steeds drie tot zes soorten van de Rode Lijst genoteerd met 17-52 territoria.

Figuur 3. Lepelaars op de kolonie van het Zuidgors.

Blikvangers van het Zuidgors zijn natuurlijk de kolonies van Lepelaar, Kleine Mantelmeeuw en Zilvermeeuw. Eigenlijk gaat het hier om één grote kolonie, waarbinnen de verschillende soorten wel elk hun eigen plek hebben. De Zilvermeeuwen zitten vooral verspreid langs randen van geulen in hogere vegetatie van zeekweek. De Kleine Mantelmeeuwen bewonen meer de laagtes tussen de geulen, waar ze meer uitzicht hebben. De Lepelaars zitten geconcentreerd

op een locatie vlakbij de grootste geul van het gebied en vlak langs de rand van het schor. Deze soort zoekt altijd het gezelschap op van grote meeuwen, aalscholvers of reigerachtigen om tussen te nestelen; in dit geval zijn Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen de 'begeleidende soorten'. Zo profiteren ze van de waakzaamheid en agressie van deze soorten tegen predatoren. In 2010 heeft de lepelaarkolonie zich gevestigd op het Zuidgors. In 2010 tot en met 2014 telde de lepelaarkolonie respectievelijk 10, 8, 19, 15 en 25 broedparen. In 2011 werd gevreesd dat de nog prille kolonie verstoord zou worden door de dijkwerkzaamheden die gedurende het broedseizoen zouden plaatsvinden. Opmerkelijk genoeg bleken de voorheen schuwe vogels snel gewend en er was een succesvol broedseizoen. In 2014 bereikte de kolonie een voorlopig maximum van 25 nesten.

Tabel 3. Aantal territoria van broedvogels van het Zuidgors in 2014. In de kolom 'Rode Lijst' is aangegeven in welke categorie van deze lijst de betreffende soort valt, GE=gevoelig.

	Zuidgors 2014	Rode Lijst
Lepelaar	25	
Grauwe Gans	7	
Canadese Gans	6	
Nijlgans	3	
Bergeend	4	
Wilde Eend	17	
Bruine Kiekendief	1	
Fazant	1	
Scholekster	7	
Tureluur	4	GE
Kleine Mantelmeeuw	245	
Zilvermeeuw	615	
Graspieper	14	GE
Gele Kwikstaart	2	GE
Rietgors	5	
soorten:	15	3
territoria:	956	20

4 Evaluatie

4.1 Inventarisatiemethode

De verschillende delen van ‘t Sloe zijn goed toegankelijk, er lopen paden en het open grasland is goed te belopen. Betreding van het Zuidgors vereist wat meer voorzichtigheid. Het schor is doorsneden met smalle en brede geulen waartussen een weg moet worden gezocht; ook moet men oppassen omdat smalle geultjes vaak door de vegetatie slecht zichtbaar zijn. Met behulp van de tegenwoordig beschikbare luchtfoto’s kon een goede route worden gevonden. De lepelaarkolonie op het Zuidgors is al jaren onderwerp van onderzoek door auteur, zodat de situatie daar al goed bekend was.
Goede omstandigheden, een gunstige tijdsinvestering (ruim 20 min/ha voor ‘t Sloe en 15 min/ha voor het Zuidgors) en bekendheid de gebieden en hum vogelbevolking leiden tot de conclusie dat het resultaat van deze broedvogelinventarisatie een goed beeld geeft van de aanwezige broedvogels.
Daarnaast moet altijd in het oog gehouden worden dat een inventarisatie als deze een momentopname betreft die de situatie binnen één broedseizoen weergeeft. Bij veel soorten kunnen de aantallen bovendien van jaar op jaar flink schommelen zonder dat dit altijd iets met veranderingen in een gebied te maken heeft, maar veeleer met omstandigheden tijdens de trek en in de winterkwartieren. Met de interpretatie van een aantalsverandering moet daarbij rekening gehouden worden.

4.2 Ontwikkelingen in broedvogelbevolking

‘t Sloe
Zowel het aantal soorten als het totaal aantal territoria is toegenomen. Het aantal soorten dat is toegenomen (28) en gevestigd (14) is veel groter dan de soorten die zijn verdwenen (7) of afgenomen (5); drie soorten hadden een precies gelijk aantal territoria als in 2008.
De broedvogelbevolking van ‘t Sloe ontwikkelt zich hiermee globaal naar verwachting
Kustbroedvogels die als echte pioniersoorten zich kort na de aanleg op de nog kale bodem vestigden (maximaal 11 paar Kluten en 1 paar Kleine Plevier), zijn inmiddels verdwenen. Zonder grootschalige ingrepen zullen deze soorten niet meer terugkeren.
Bij weidevogels zou men ook een afname verwachten. Weliswaar is de Patrijs verdwenen en zijn Tureluur en Scholekster afgenomen, maar Kievit en Graspieper zijn juist toegenomen (tabel 4). Bij deze groep zijn de ontwikkelingen dus niet eenduidig. Daarbij moet wel vermeld worden dat het om kleine aantallen gaat, zodat toeval een relatief grote rol kan spelen.
Onder de nieuw vastgestelde soorten vinden we vooral soorten van struikgewas en bos. Aangeplante struikjes zijn hoog struikgewas geworden, de aangeplante boompjes vormen inmiddels percelen jong bos.

Deze ontwikkeling van het aantal soorten past in een verdere ontwikkeling van het gebied, waarbij delen nieuwe successiestadia bereiken, andere delen door het beheer in een bepaald stadium blijven (grasland). Bovendien zijn nieuwe percelen aangekocht en ingericht waar opnieuw vroege successiestadia zijn ontstaan.

Tabel 4 Weidevogels in 't Sloe in 2008 en 2014.

soort	2008	2014
Zomertaling	1	
Slobeend	3	2
Patrijs	2	
Scholekster	5	3
Kievit	10	12
Tureluur	3	2
Graspieper	1	3
Aantal soorten	**7**	**5**
Totaal	**25**	**22**

Zuidgors

Een totaal van maar drie soorten met totaal 20 territoria van de Rode Lijst is teleurstellend. Het Natura2000 gebied Westerschelde en Saeftinghe is aangewezen voor zeven soorten kustbroedvogels en twee soorten moerasbroedvogels. Van deze soorten is alleen de Bruine Kiekendief op het Zuidgors vastgesteld met één territorium; het broedgeval mislukte ook nog eens in een vroeg stadium. Van de overige Natura2000 soorten zijn Blauwborst en Zwartkopmeeuw voormalige broedvogels van het Zuidgors. De bijdrage van het gebied aan de instandhoudingsdoelstellingen is derhalve afgenomen en momenteel minimaal.
Van Zilvermeeuw, Kleine Mantelmeeuw en Lepelaar zijn er aanzienlijke kolonies, die bovendien voor al deze drie soorten groeiende zijn. Weliswaar gelden voor deze soorten geen instandhoudingsdoelstellingen voor de Westerschelde en Saeftinghe, maar in het Natura2000 ontwerp beheerplan worden Kleine Mantelmeeuw en Lepelaar wel voor andere Deltawateren genoemd als doelsoort. Deze soorten ontbreken als doelsoort in het Natura2000 gebied Westerschelde en Saeftinghe doordat ze zich daar pas recent gevestigd hebben. Het is goed mogelijk dat bij een herziening van het beheerplan deze soorten alsnog worden opgenomen. In dat geval zou het Zuidgors wel een belangrijke rol kunnen spelen.

Kleurringonderzoek aan Lepelaars heeft uitgewezen dat de vogels die zich vestigden op het Zuidgors vooral afkomstig zijn uit het Sloegebied. Er bestaat een gerede kans dat de laatstgenoemde kolonie binnen enkele jaren moet wijken voor industrie. Mogelijk sluit een flink deel van de dan verdreven vogels zich aan bij de kolonie op het Zuidgors.

Jarenlang heeft het Zuidgors een grote kolonie Kokmeeuwen gehuisvest. Vanaf dat er tellingen beschikbaar zijn (1979) tot en met 2010 hebben er steeds tussen de 1000 en 5000 paar gebroed, met de hoogste aantallen rond 1990. Het kwam nog al eens voor dat vooral de laaggelegen nesten overstroomden met springtij en harde aanlandige wind. Ook broedden er tussen de Kokmeeuwen sinds 1983 soms Zwartkopmeeuwen; het maximum van 215 paar werd bereikt in 2009. Sinds 2011 is de kolonie verhuisd naar het binnendijkse natuurontwikkelingsgebied Jacobspolderweg.
Dat de toename van grote meeuwen samenvalt met het verdwijnen en afnemen van sommige

andere soorten lijkt op toeval te berusten. De verhuizing van Kokmeeuwen van schorren naar binnendijkse en afgedamde gebieden heeft zich in het hele Deltagebied voltrokken.

Tabel 5. Broedvogels van het Zuidgors in 1984 (Provincie Zeeland), 1998 (Jongenelen 1998), 2004, 2007 (beide archief Natuurmonumenten) en deze inventarisatie.

	1984	1998	2004	2007	2014
Lepelaar					25
Grauwe Gans					7
Canadese Gans					6
Nijlgans					3
Bergeend			2	3	4
Wilde Eend	0-3	7	5	10	17
Slobeend				1	
Bruine Kiekendief				1	1
Fazant	0-1	2	2	3	1
Scholekster	4-6	6	5	6	7
Tureluur	8-18	33	16	12	4
Zwartkopmeeuw	1	3	61	38	
Kokmeeuw	5000	2362	1993	1628	
Kleine Mantelmeeuw			3	21	245
Zilvermeeuw	10	80	72	108	615
Visdief	0-1				
Houtduif			1	1	
Veldleeuwerik				1	
Graspieper	8-9	10	3	8	14
Gele Kwikstaart	1		3	5	2
Blauwborst			1	1	
Groenling	0-1				
Kneu		9	1	1	
Rietgors	2-4	10	7	10	5
soorten:	8-12	10	15	18	15
territoria:	5012	2522	2175	1858	956

4.3 Conclusies & aanbevelingen

Prognose 't Sloe
Op de wat langere termijn zullen, bij voortzetting van het huidige beheer, weidevogels waarschijnlijk standhouden in laag aantal. Kustbroedvogels zullen niet meer terugkeren. De vogels van struikgewas zullen hun biotoop op lange termijn zien veranderen in bos. Wel zal door de dichtheid van het struikgewas dit nog lang kunnen duren.
Op korte termijn zullen soorten van ruigte en jong struikgewas verdwijnen of afnemen (Blauwborst, fitis, grasmus). Soorten van ouder struikgewas kunnen nog een tijd lang profiteren van de ontwikkelende aanplant en zullen toenemen of zich kunnen vestigen. Hierbij moet men denken aan soorten als Nachtegaal, Zwartkop, Spotvogel, Groenling en Goudvink.
De hoogspanningsleidingen die door het gebied lopen hebben consequenties voor het beheer. Hoog opschietende bomen zullen niet getolereerd worden onder de elektriciteitsdraden, vandaar dat de aangeplante percelen zich precies tussen de leidingstroken bevinden. In de toekomst zal er een parkachtig landschap ontstaan met ouder bos en daartussen stroken met een grazige vegetatie. Soorten van ouder bos krijgen dan meer de ruimte. Te verwachten is toename of vestiging van spechtensoorten, Havik, Holenduif, Boomkruiper en Vink.
Plaatselijk kunnen soorten van water en moeras zich handhaven, al zal het aantal van de meeste soorten naar verwachting afnemen door het meer besloten worden van het landschap. Zou men weidevogels en moerasvogels meer ruimte willen geven dan zou bos en struikgewas ruimte moeten maken voor water en grasland.
Via het Lepelaarfonds komt geld beschikbaar om in de winter van 2014/ 2015 het uitgeraster-de bosje in de Galghoek in te richten als broedlocatie (eiland) voor de Lepelaar. Door rondom een diepe verlaging te graven waarin continu water blijft staan en het vee er niet kan komen mikt Natuurmonumenten op een broedbos voor Blauwe Reiger en aansluitend Lepelaar.

Prognose Zuidgors
Gelukkig is de voorspelling uit 1992, dat het schor door erosie zou verdwijnen, niet uitgekomen en heeft het Zuidgors nog steeds een behoorlijk oppervlak. Langs delen van de oever is zelfs nieuwe aangroei te zien, het slik lijkt ter plaatse opgehoogd. Vooralsnog lijkt het gebied nog een lang leven (boven de waterspiegel!) beschoren.

Een andere ontwikkeling van het Zuidgors is dat de vegetatie minder gevarieerd is geworden. Zeekweek domineert en dit lijkt weinig soorten broedvogels te kunnen bekoren. Het aantal broedvogels is nooit groot geweest en het habitat leent zich niet voor veel diversiteit. Terugkeer van Kokmeeuw en Zwartkopmeeuw ligt niet voor de hand. Kokmeeuwen broedden vroeger op een aantal schorren in het Deltagebied in grote kolonies. Al deze kolonies zijn in de loop der jaren verhuisd naar binnendijkse gebieden of anderszins verdwenen.

De kolonie met Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen en Lepelaars is groeiende. Een deel van de broedende meeuwen is mogelijk afkomstig van het Verdronken Land van Saeftinghe waar de grote meeuwen vrijwel verdwenen zijn door de inmiddels permanente vestiging van vossen. Ook langs het Zuidgors zijn meerder keren vossensporen gezien. Eind maart verdwenen uit de nabijgelegen Jacobspolderweg alle baltsende Kokmeeuwen die daarvoor hun nestplaatsen al aan het bezetten waren (enkele weken later keerden ze terug). Begin april waren ook de Lepe-

laars tijdelijk afwezig van het Zuidgors. Begin mei verdween een vestigende kolonie Kokmeeuwen en Zwartkopmeeuwen uit de Inlaag Coudorpe, enkele kilometers verderop; ook daar werd toen een vossenspoor gevonden. Allemaal aanwijzingen dat vossen steeds vaker in de buurt opduiken. Wanneer vossen zich nabij het Zuidgors vestigen en regelmatig het gebied bezoeken is er gerede kans dat de Lepelaars en misschien ook de Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen vertrekken.

Figuur 4. Langs het oostelijk deel van het Zuidgors maakt afslag plaats voor aangroei van pollen slijkgras.

Samenvatting

In het voorjaar en zomer van 2014 werden ‘t Sloe en het Zuidgors, respectievelijk 108 en 46 hectare groot, op broedvogels geïnventariseerd in opdracht van Vereniging Natuurmonumenten. De onderzoeksgebieden zijn gelegen op Zuid-Beveland langs de Westerscheldedijk. Het Zuidgors is een schor onder directe invloed van zout zeewater, het binnendijkse Sloe is in fasen ingericht als natuurgebied in de periode 2003-2013.
Middels zes volledige inventarisatierondes werden in ‘t Sloe 50 soorten broedvogels vastgesteld met in totaal 624 territoria, zeven soorten meer en circa drie maal zo veel territoria dan in 2008. Van de broedvogelsoorten staan er negen op de Rode Lijst: Slobeend, Tureluur, Koekoek, Groene Specht, Graspieper, Gele Kwikstaart, Nachtegaal, Spotvogel en Kneu.
Op het open, beweide deel van ’t Sloe zullen weidevogels kunnen standhouden, elders zullen vogels van struwelen langzamerhand plaatsmaken voor bosvogels. Watervogels zullen in kleine aantallen blijven broeden.
Op het Zuidgors zijn 15 soorten broedvogels vastgesteld met in totaal 956 territoria. Dit soortenaantal houdt het midden tussen dat van een viertal eerdere inventarisaties, het aantal broedparen ligt veel lager, dat komt met name doordat een grote kokmeeuwkolonie is verdwenen. Van de broedvogelsoorten op het Zuidgors staan er slechts drie op de Rode Lijst: Tureluur, Graspieper en Gele Kwikstaart. Blikvanger is de kolonie van 25 paar Lepelaar en de honderden Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen.
De voorheen snelle oeverafslag van het Zuidgors is zeer sterk afgenomen, het voorspelde verdwijnen van het Zuidgors lijkt niet meer aan de orde. Een bedreiging voor de kolonievogels zou in de toekomst de vestiging van vossen kunnen zijn.

Literatuur

Dijk A.J. van & A. Boele 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek, Nijmegen.

Jongenelen M. G. M. 1998. Broedvogels van het Zuidgors in 1998. Broedvogelrapport Beveland nummer 4 – 1998. Natuurmonumenten, Wolphaartsdijk.

Hustings M.F.H., R.G.M. Kwak, P.F.M. Opdam & M.J.S.M. Reijnen 1985. Vogelinventarisatie. PUDOC, Wageningen en Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Zeist.

KNMI, 2014. Website: www.knmi.nl dd 22-8-2014.

Rijkswaterstaat 2014. Natura 2000-ontwerpbeheerplan Deltawateren 2015-2021 Westerschelde & Saeftinghe 5e concept.

SOVON / Vogelbescherming 2004. Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels. Tirion, Zeist.

Storm C. 1994. Experimenten schorverdedigingen Zuidgors en Slaak onder de loep. RIKZ Werkdocument OS-94.813X

van Steenis & van den Heuvel 1998. Beheerplan Zuidgors en Inlaag 1887. Beheervisie en Documentatie. O&B rapport 97-27.

BIJLAGE I

Tijden en omstandigheden inventarisatierondes ‘t Sloe en Zuidgors 2014.
Tijden tot en met 30 maart zijn in wintertijd, erna in zomertijd.

‘t Sloe

	datum	start	eind	temp	bewolking	wind	Neerslag	opmerkingen
	5-3	5.00	9.00				-	Verkenning, nachtbezoek
1	17-3	6.00	12.00	9° C	90%	W3	-	nachtbezoek tot 6.20
2	2-4	6.00	12.00	11 ° C	50%	O1	-	nachtbezoek tot 6.30
3	14-4	5.55	11.20	9 ° C	80%	NW5	-	
4	3-5	4.45	10.30	9 ° C	10%	N3	-	
5	17-5	4.30	9.30	9 ° C	0%	NO1	-	nachtbezoek tot 5.10
6a	2-6	3.55	9.20	9 ° C	80%	N1	-	diezig
6b	10-6						-	Alleen Tevixhoek

Zuidgors

	datum	start	eind	temp	bewolking	wind	Neerslag	opmerkingen
1	17-3	9.40	11.10	11° C	90%		-	
2	2-4	12.30	13.30	12 °C	30%	ZO1	-	
3a	14-4	12.30	14.30	12 ° C	50%	NW6	-	
3b	24-4	9.00	10.30	12 ° C	100%	N2	-	na regen
4	3-5	11.00	12.30	13 °C	10%	N4	-	
5	19-5	6.30	9.30	14 ° C	0%	O1	-	
6	2-6	10.00	11.40	13 ° C	30%	W2	-	

Waarnemingen

datum	‘t Sloe
17-3	Kleine Zilverreiger 1, reeënspoor
2-4	Kleine Zilverreiger 1, Pijlstaart 1
3-5	Dwergvleermuis
17-5	Egel 1
2-6	Vee in Galghoek rent rond

datum	Zuidgors
17-3	reeënspoor
19-5	Dwergmeeuw 1; spoor Vos
2-6	Spoor Bunzing

BIJLAGE II

Broedvogels van ’t Sloe in 2008 en in 2014.

't Sloe 2014:	Galghoek	Weelhoek	Tevixhoek	Totaal	't Sloe 2008
Dodaars		1	1	2	4
Grauwe Gans	14	20		34	15
Canadese gans	1	1		2	5
Nijlgans	2	1		3	3
Bergeend	3	2	1	6	2
Krakeend		3	1	4	
Wilde Eend	22	25	14	61	11
Slobeend	1	1		2	3
Kuifeend	2	1		3	1
Buizerd	1		1	2	1
Sperwer		1		1	
Bruine Kiekendief		1	1	2	
Fazant	7	6	6	19	10
Waterhoen	1	2	1	4	4
Meerkoet	5	6	5	16	7
Scholekster	3			3	5
Kievit	12			12	10
Tureluur	2			2	3
Holenduif	1			1	
Houtduif	5	11	6	22	5
Koekoek		1		1	1
Groene Specht		1		1	
Graspieper	1		2	3	1
Winterkoning	15	28	9	52	9
Heggenmus	3	12	2	17	5
Nachtegaal		2		2	
Blauwborst	1		1	2	1
Merel	16	11	8	35	6
Zanglijster	5	6	2	13	
Rietzanger		4		4	2
Bosrietzanger	6	4		10	9
Kleine Karekiet	17	28	12	57	26
Spotvogel	3	3	3	9	
Braamsluiper		2	1	3	
Grasmus	5	11	12	28	11
Tuinfluiter	9	16	6	31	4
Zwartkop	12	22	6	40	4
Tjiftjaf	8	16	12	36	2
Fitis	11	20	6	37	10
Staartmees		1	1	2	
Pimpelmees	1	1	2	4	
Koolmees	3	4	2	9	2
Gaai	1	1		2	
Ekster	2	3	3	8	6
Zwarte Kraai	2	2		4	1
Vink			1	1	
Putter	1		2	3	2
Groenling	1	1		2	
Kneu		2		2	1
Rietgors	1	3	1	5	3
soorten:	38	41	31	50	36
territoria:	206	287	131	624	195

BIJLAGE III

SOORTKAARTEN ‘T SLOE

De soortkaarten van alle broedvogelsoorten. Elke zwarte stip stelt één territorium voor, de stippen zijn geplaatst in het denkbeeldige centrum van de territoria.

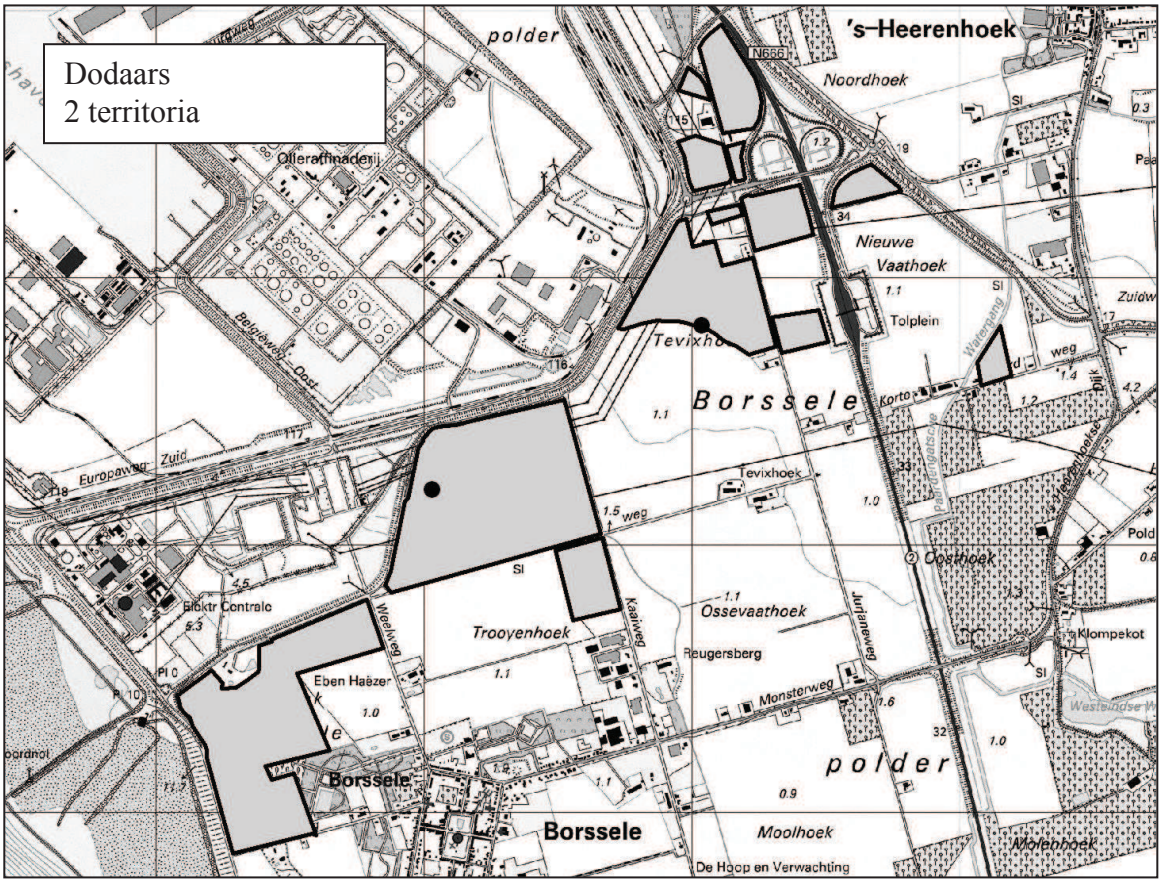
Dodaars
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Korto
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

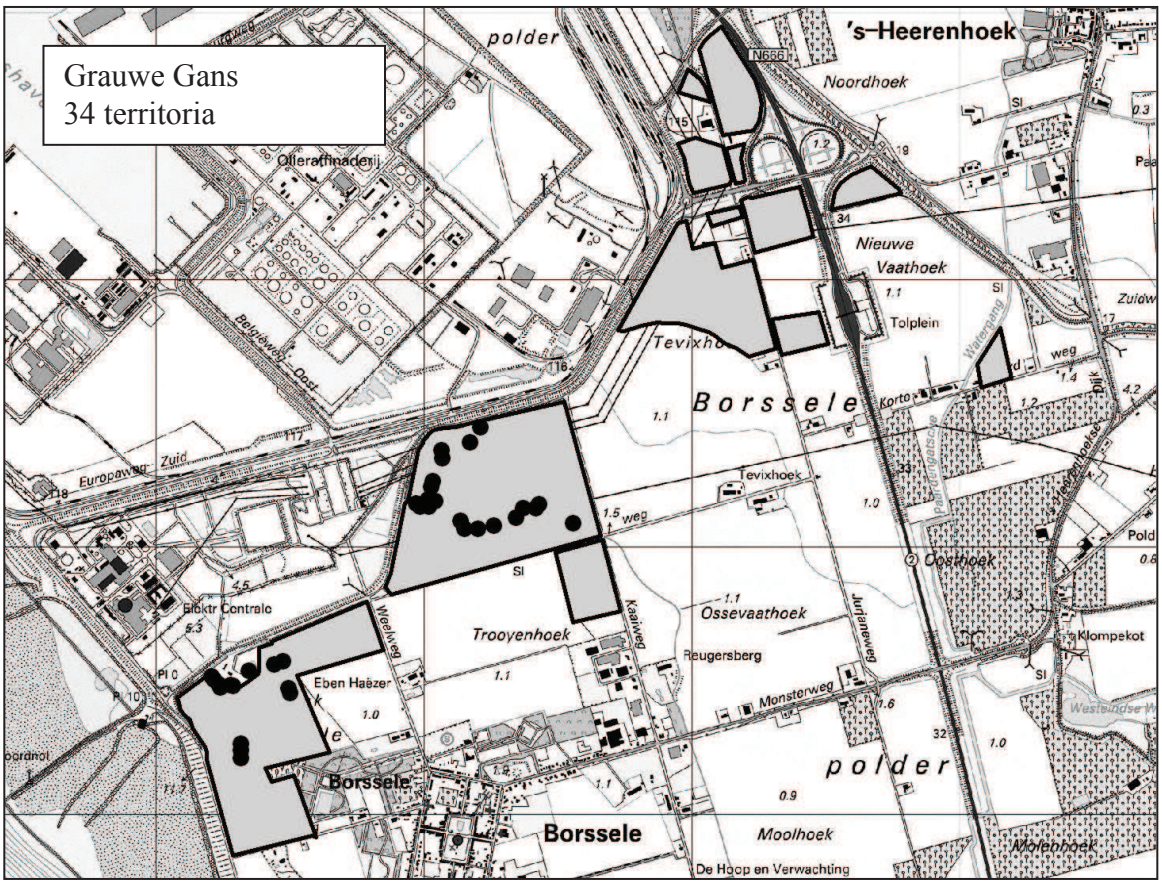
Grauwe Gans
34 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Korto
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

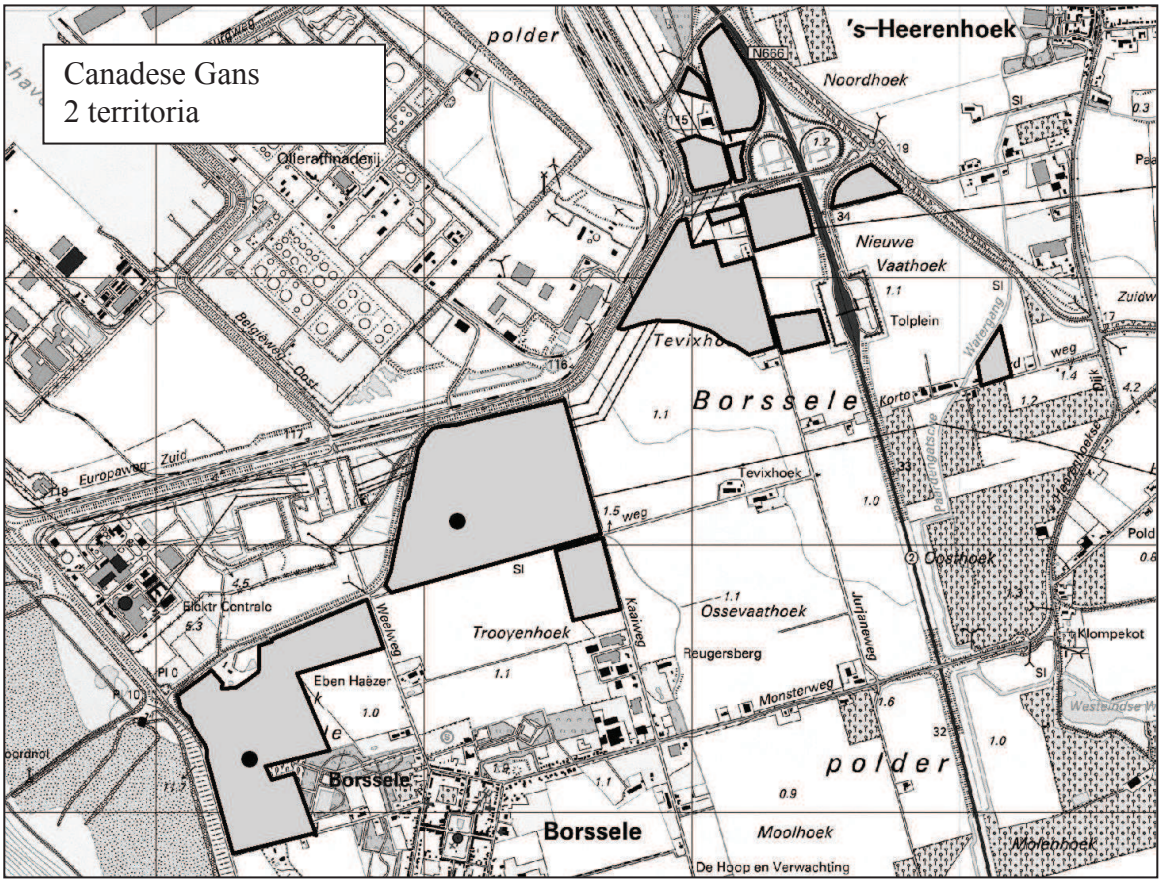
Canadese Gans
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaaiweg
Weelweg
Jurjaneweg
Europaweg
Zuid
Oliefabrieken
Elektr Centrale

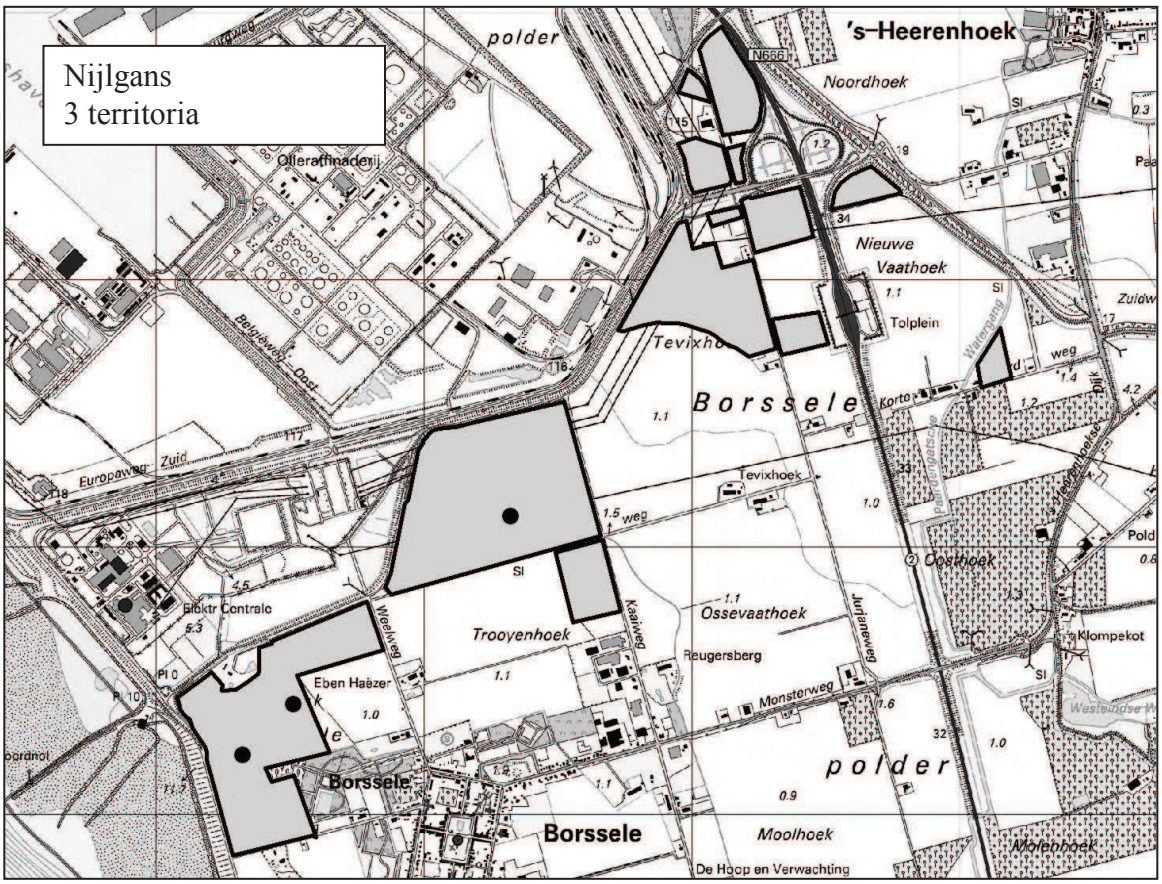
Nijlgans
3 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaaiweg
Weelweg
Jurjaneweg
Europaweg
Zuid
Oliefabrieken
Elektr Centrale

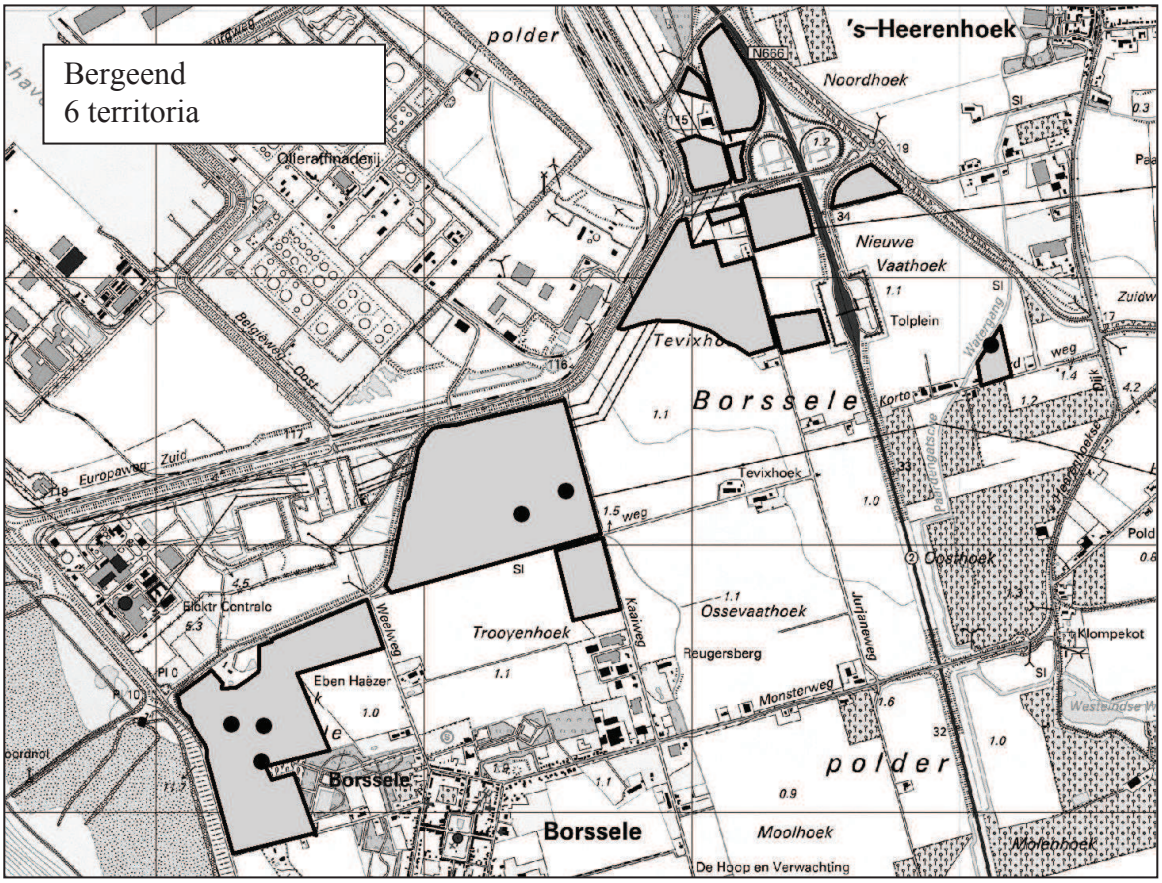
Bergeend
6 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Juriaanweg
Europaweg
Zuid
Belgiëweg
Oost
Korte
Zuidw
Pold
Westendse W
Olieraffinaderij
Elektr Centrale
N666

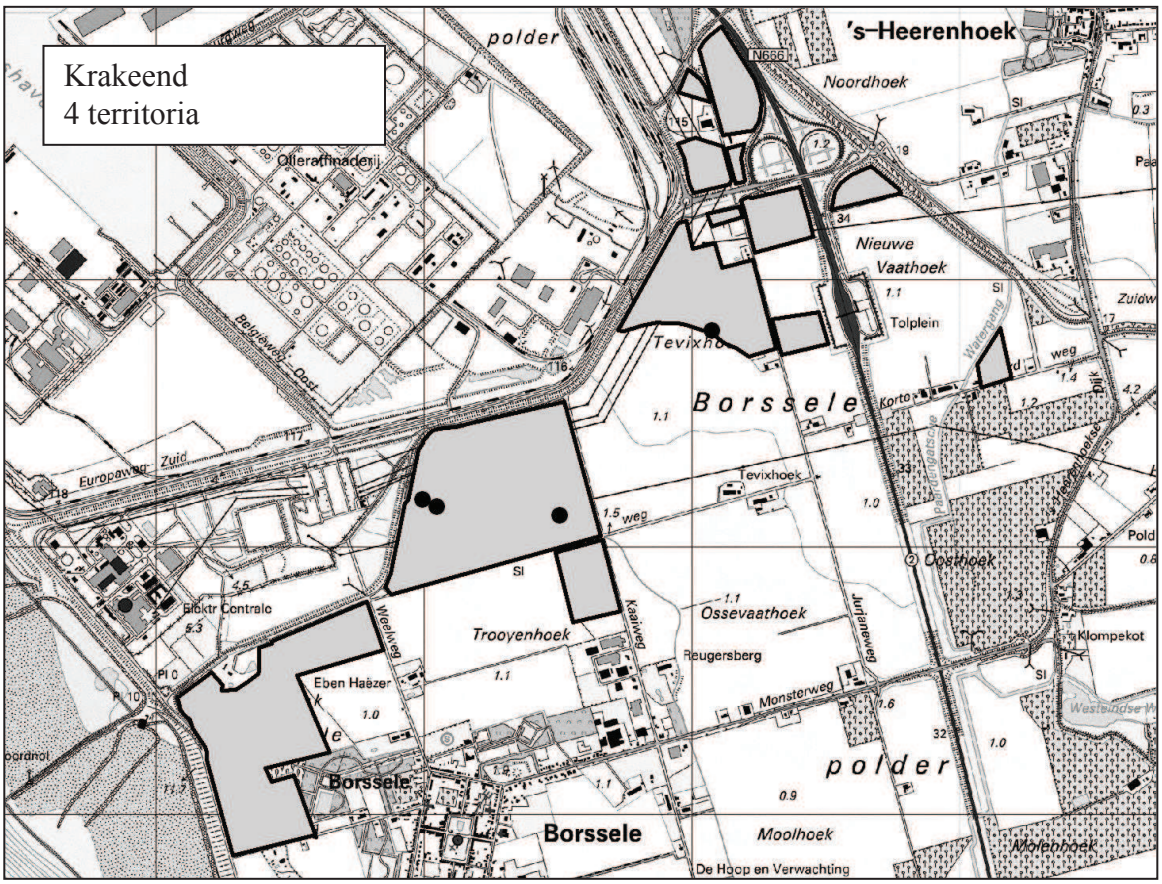
Krakeend
4 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Juriaanweg
Europaweg
Zuid
Belgiëweg
Oost
Korte
Zuidw
Pold
Westendse W
Olieraffinaderij
Elektr Centrale
N666

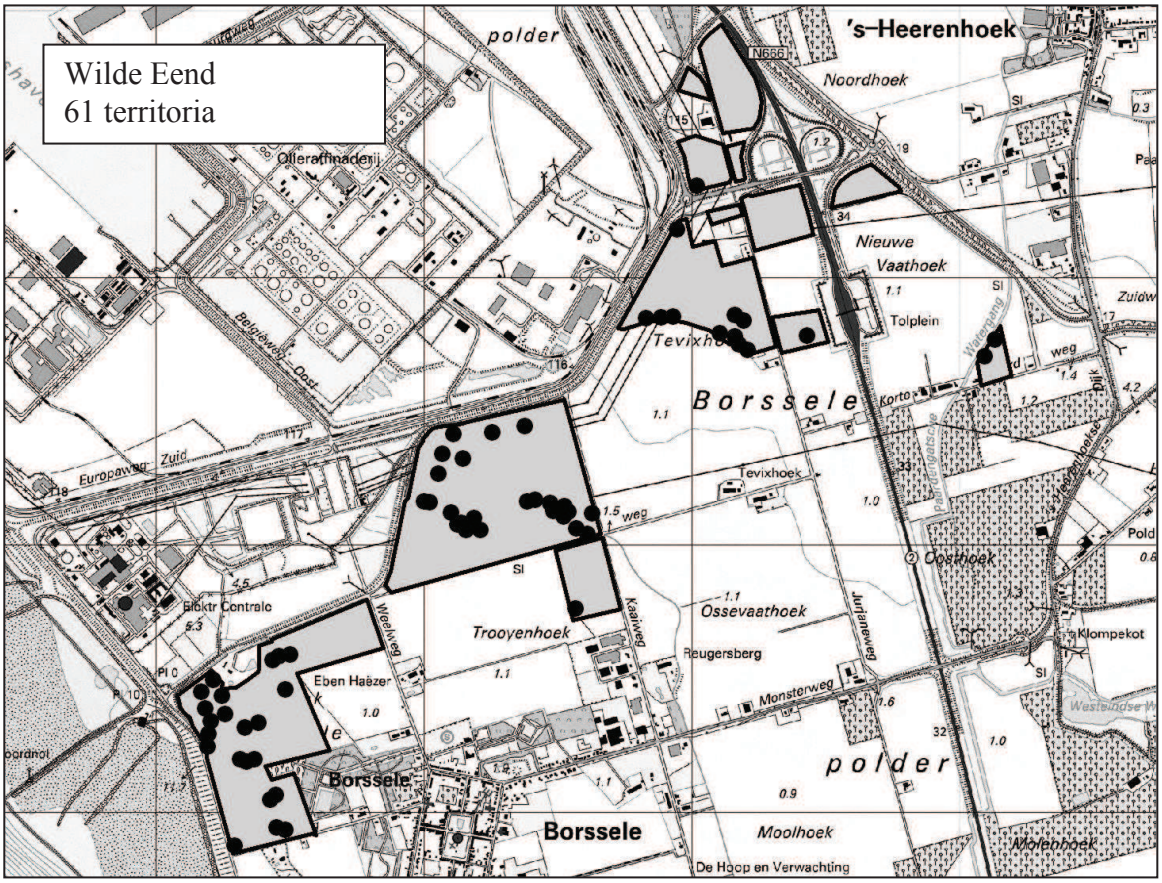
Wilde Eend
61 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Costhoek
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

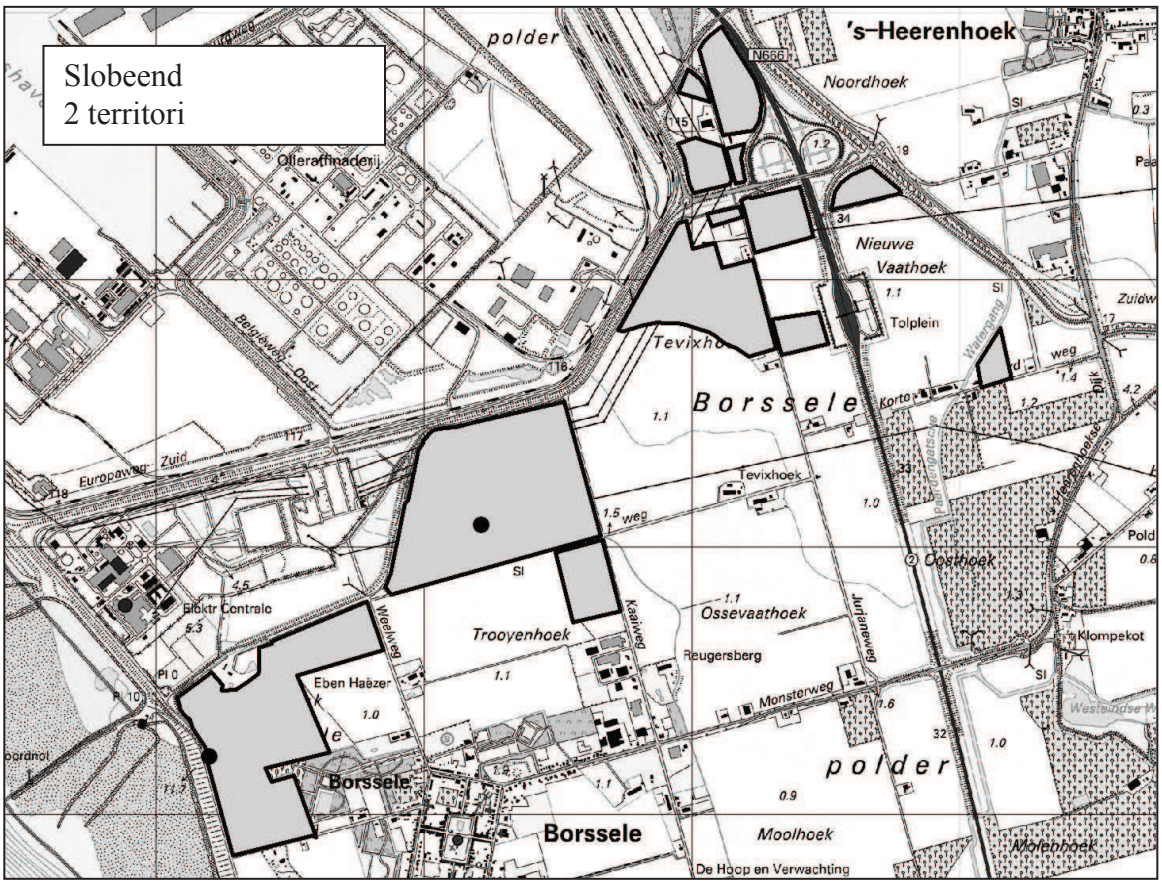
Slobeend
2 territori
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Costhoek
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

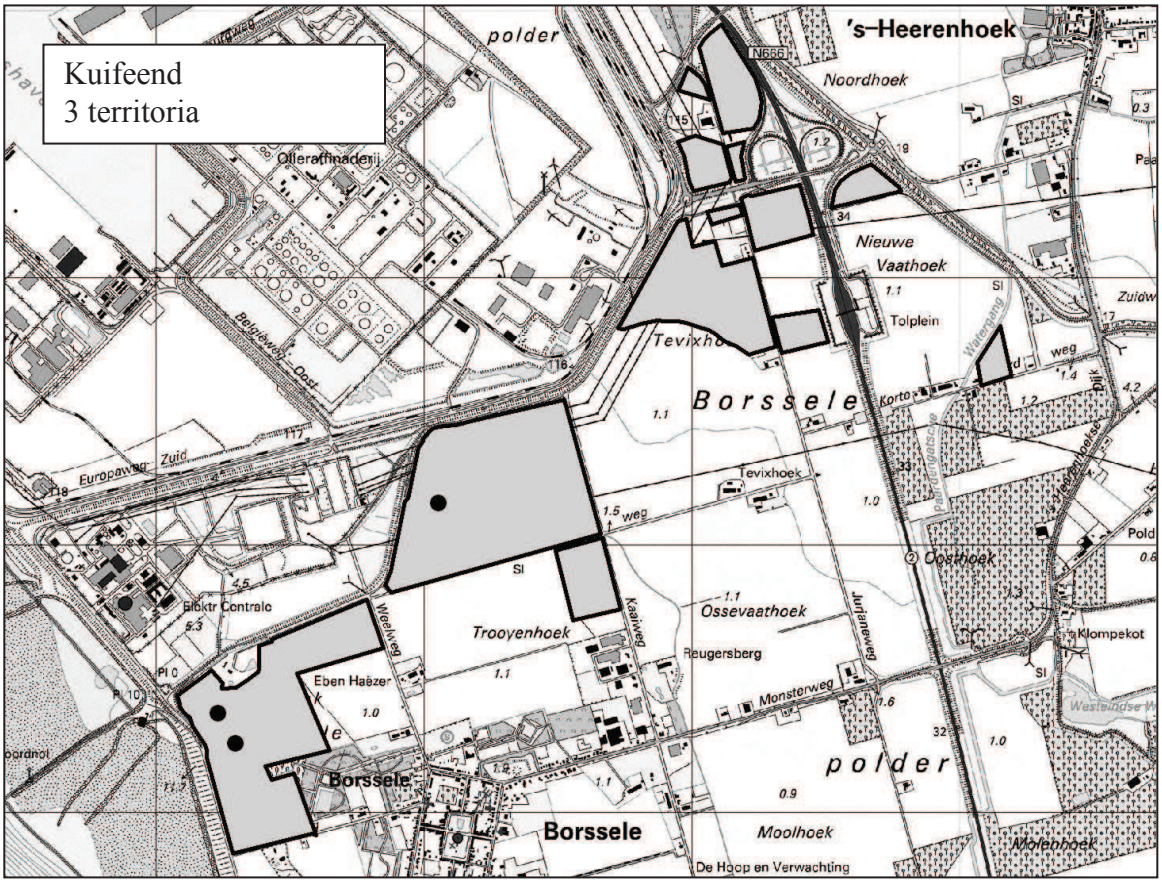
Kuifeend
3 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Juriaanweg
Europaweg
Zuid
Oliefabrieken
Elektr Centrale
polder
polder

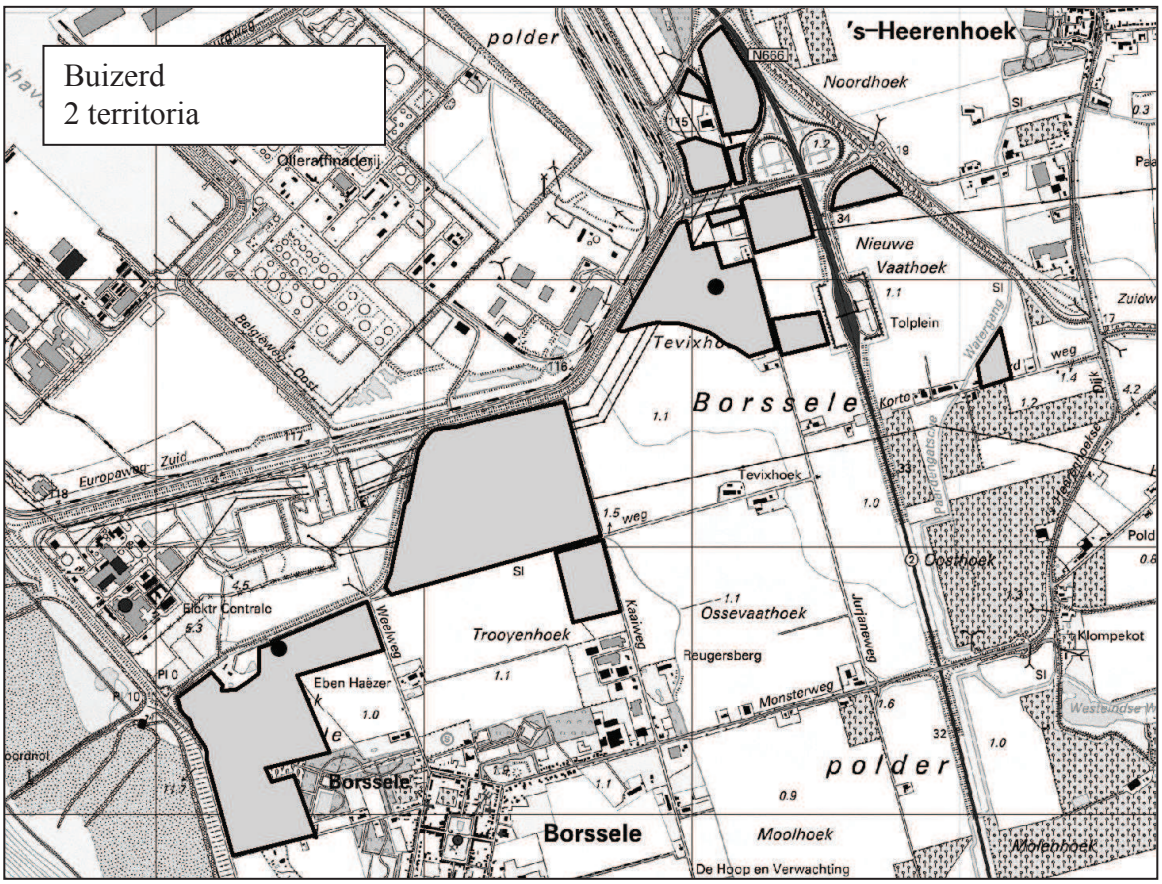
Buizerd
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Juriaanweg
Europaweg
Zuid
Oliefabrieken
Elektr Centrale
polder
polder

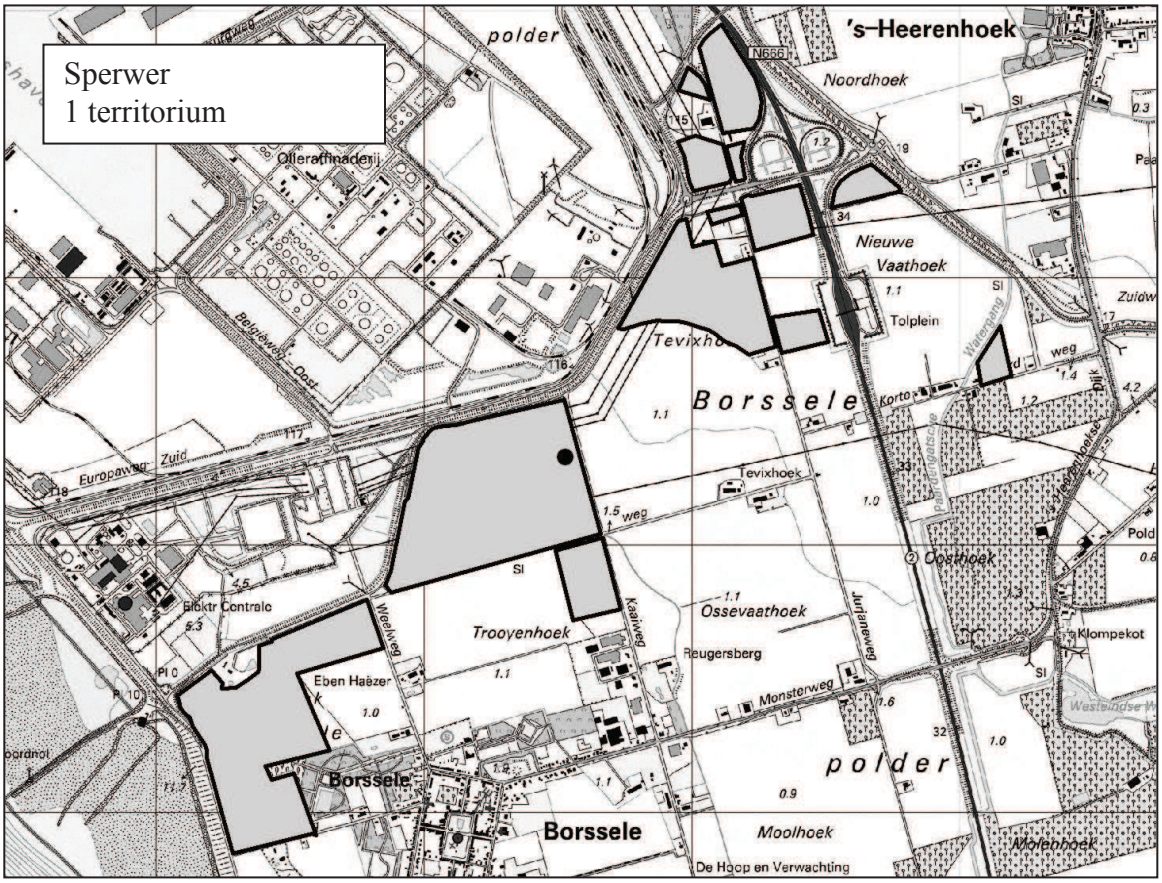
Sperwer
1 territorium
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

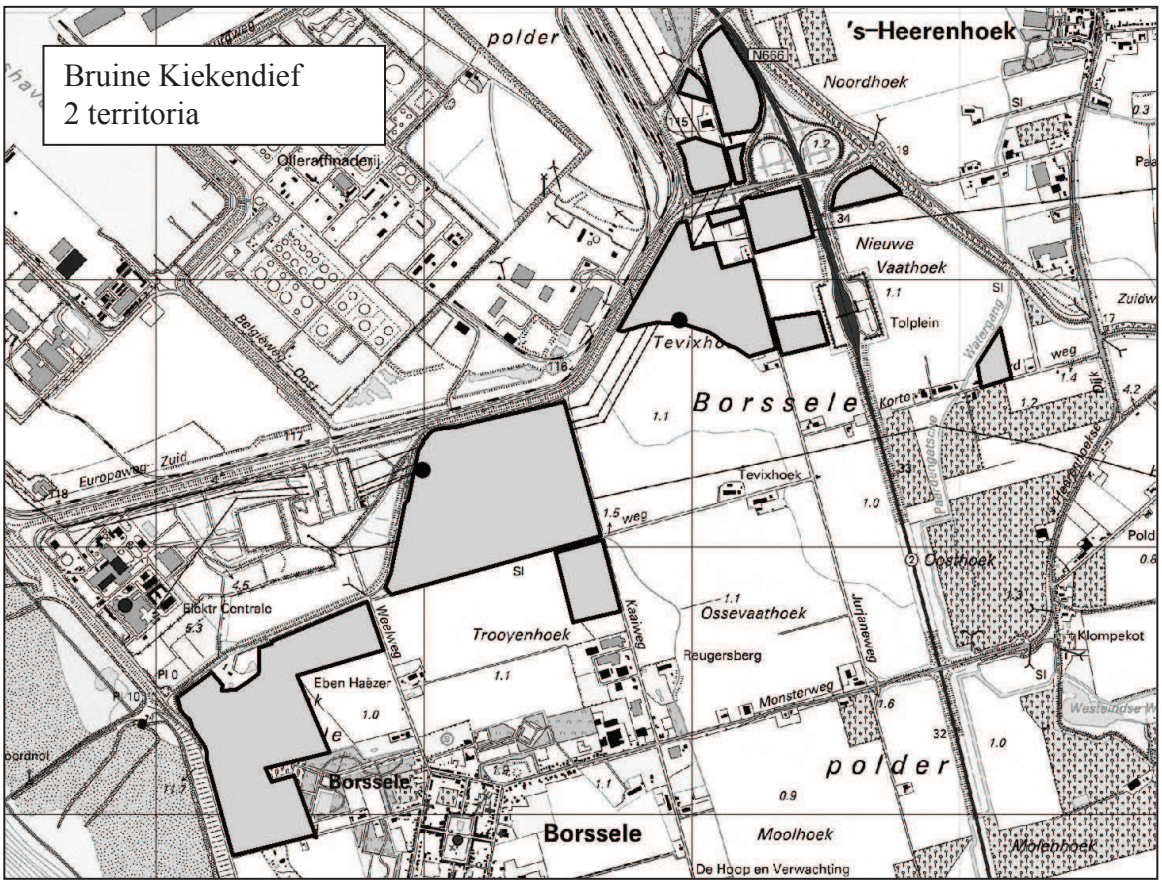
Bruine Kiekendief
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

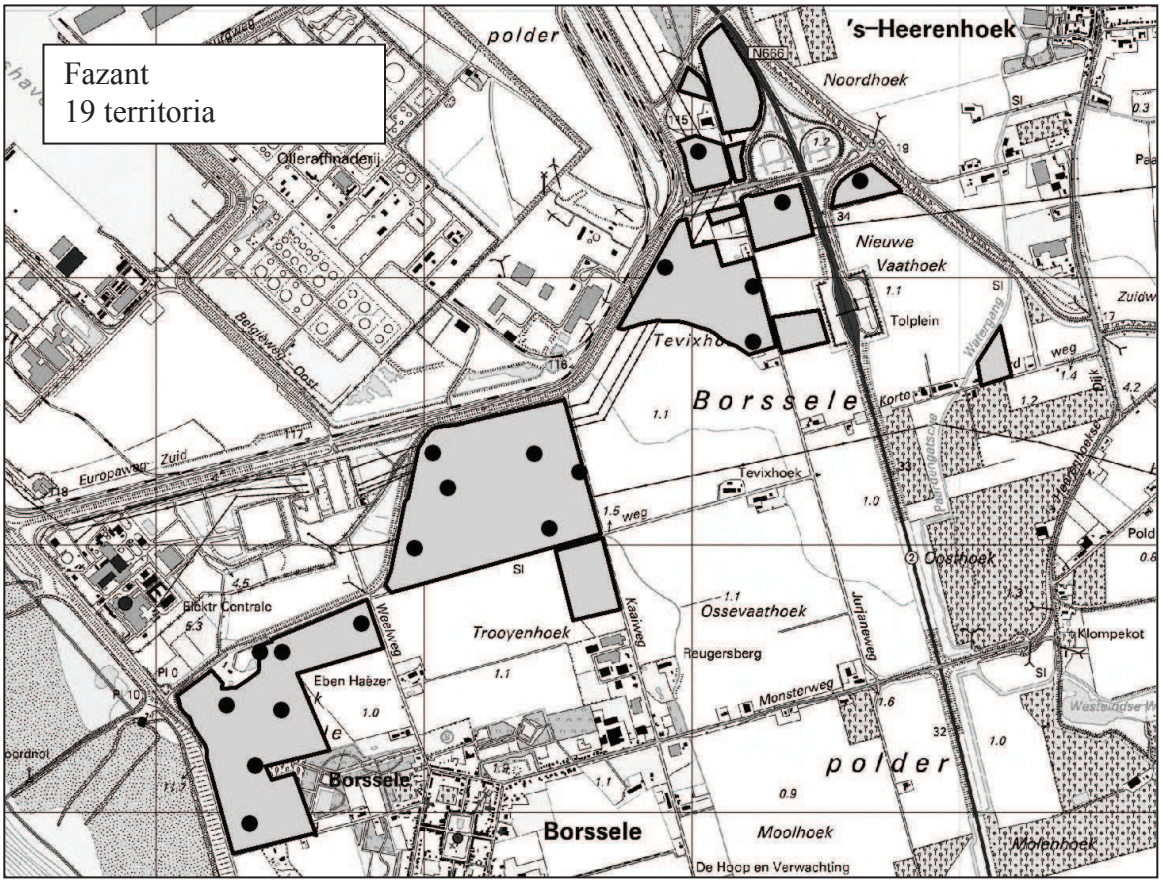
Fazant
19 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Oosthoek
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Europaweg
Zuid
Oliefabrieken
Elektr Centrale
polder
polder

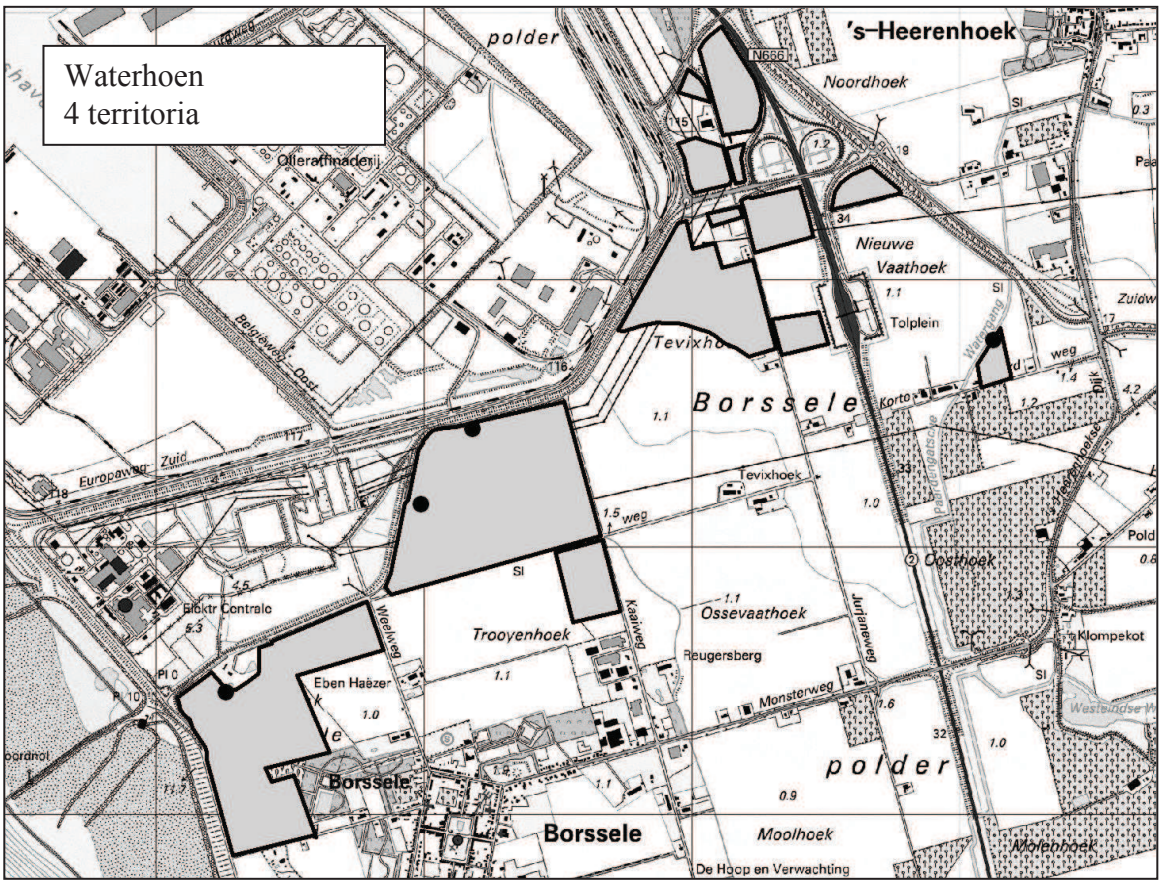
Waterhoen
4 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Oosthoek
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Europaweg
Zuid
Oliefabrieken
Elektr Centrale
polder
polder

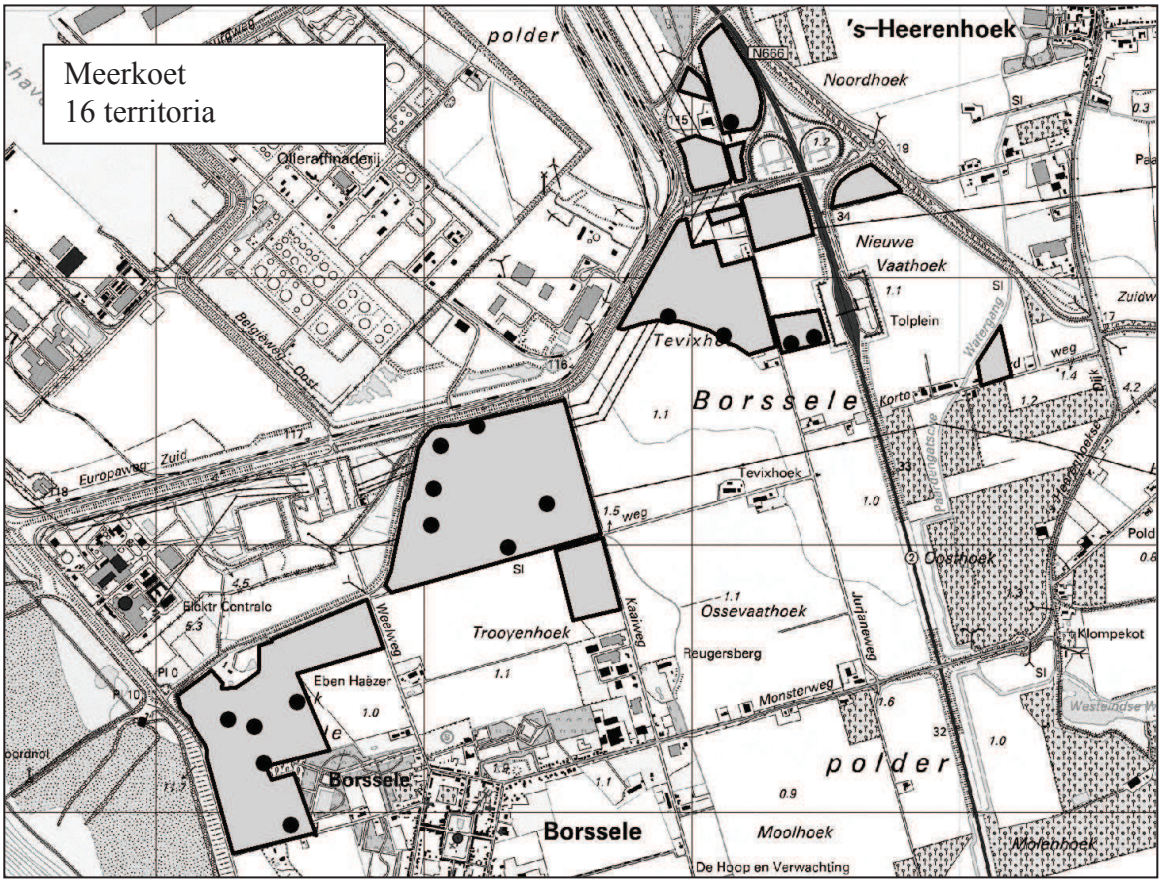
Meerkoet
16 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oost
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Kaaiweg
Weelweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Eben Haëzer
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Oliefabrieken
Elektr Centrale

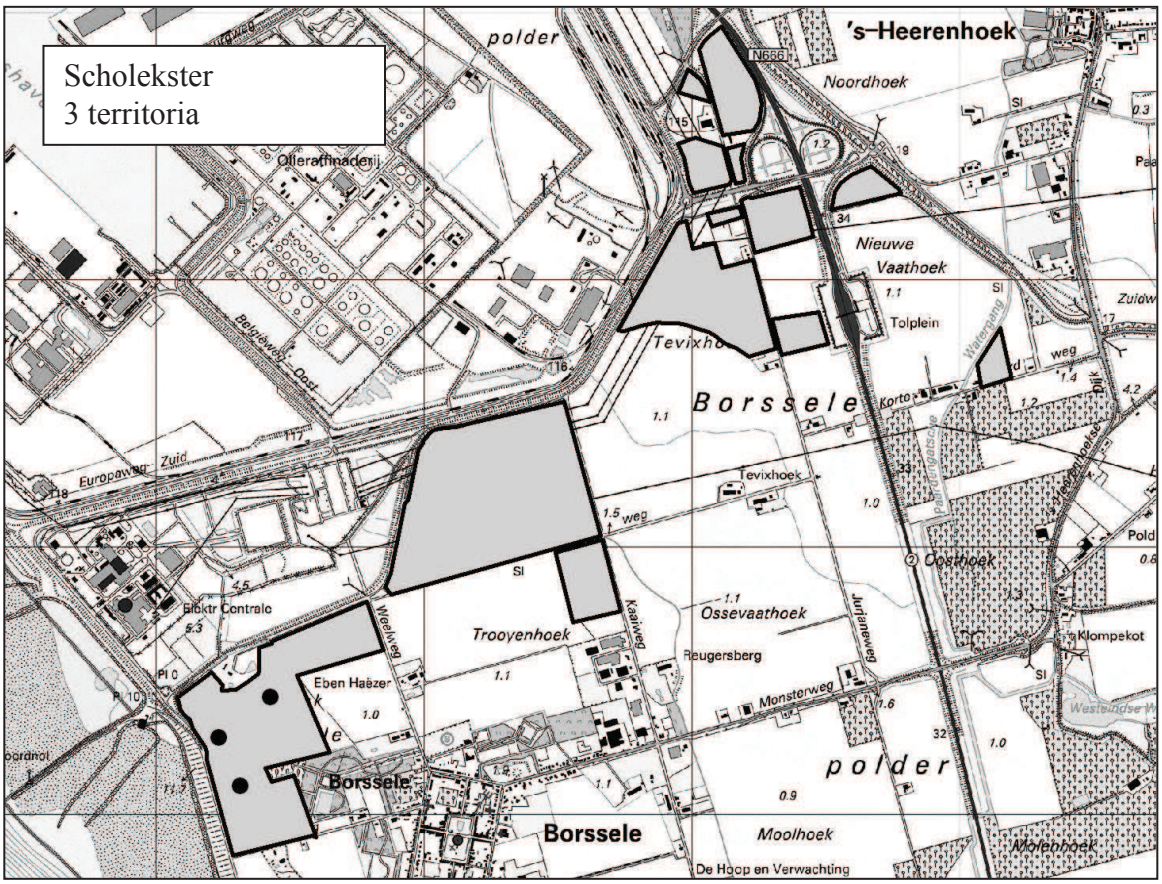
Scholekster
3 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oost
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Kaaiweg
Weelweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Eben Haëzer
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Oliefabrieken
Elektr Centrale

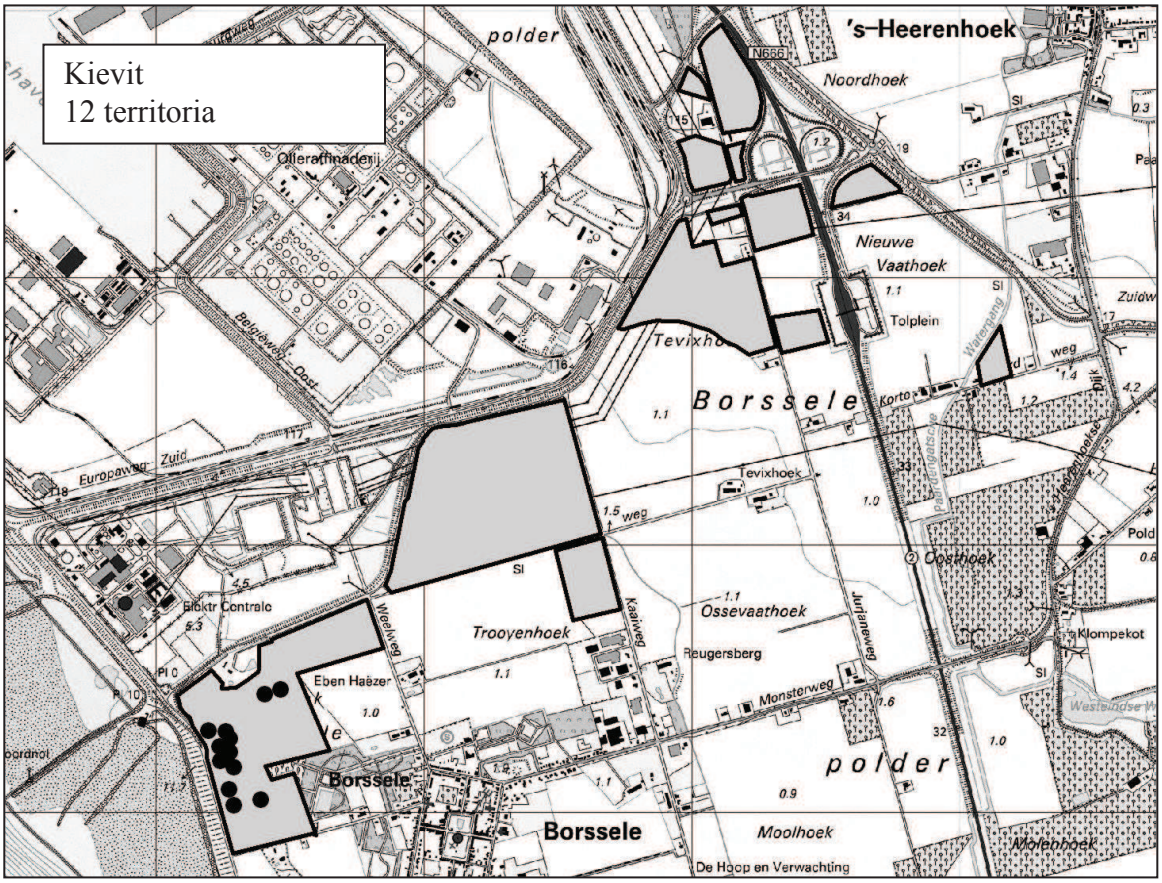
Kievit
12 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale
Belgiëweg
Oost
Korte
Dijk
Zuidw
Pold

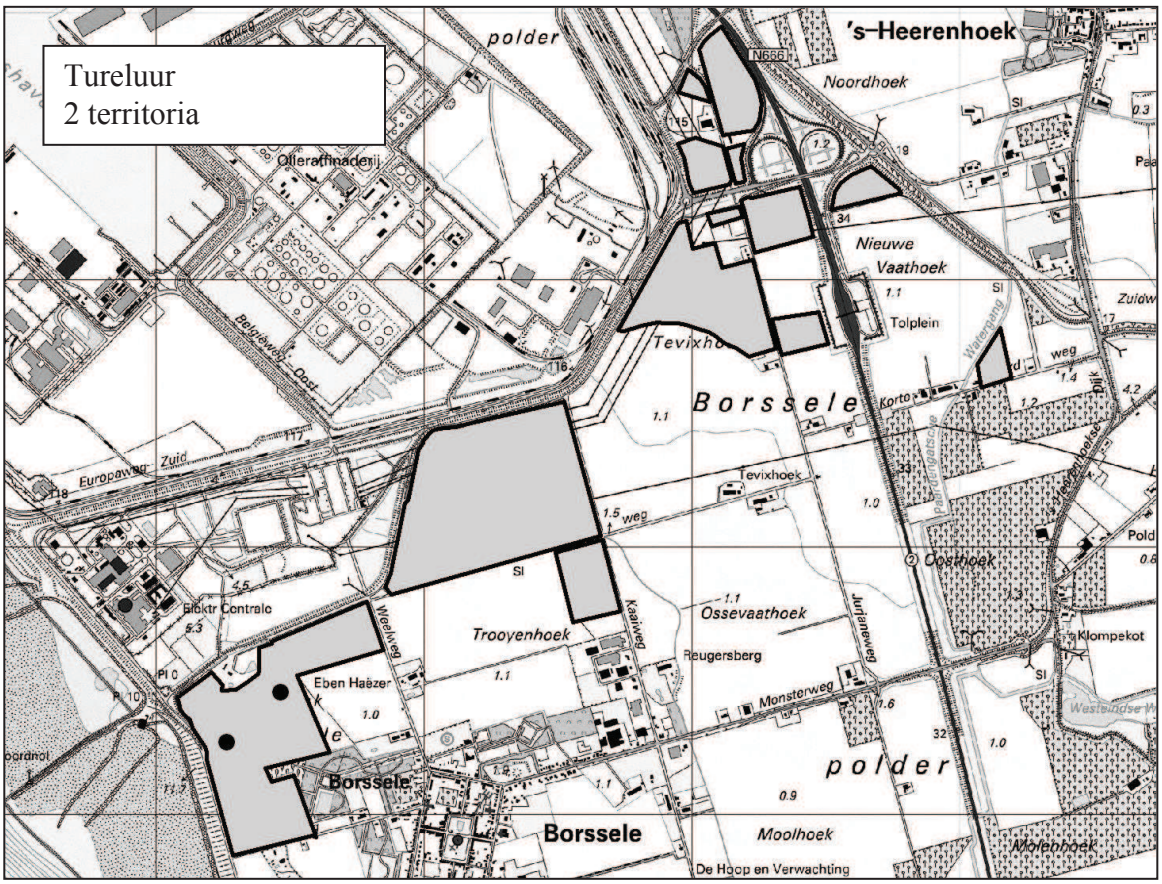
Tureluur
2 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale
Belgiëweg
Oost
Korte
Dijk
Zuidw
Pold

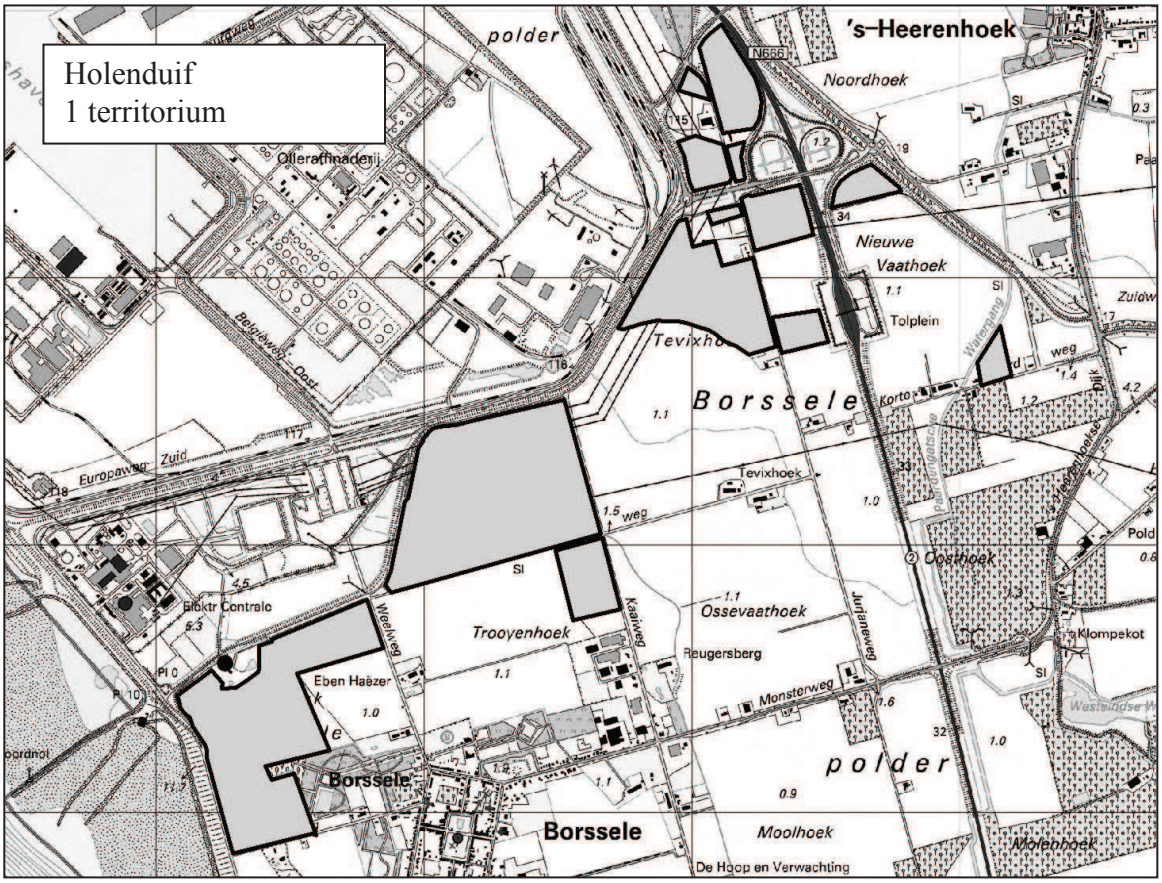
Holenduif
1 territorium
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Weelweg
Kaaiweg
Trooyenhoek
Ossevaathoek
Reugersberg
Monsterweg
Jurjaneweg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

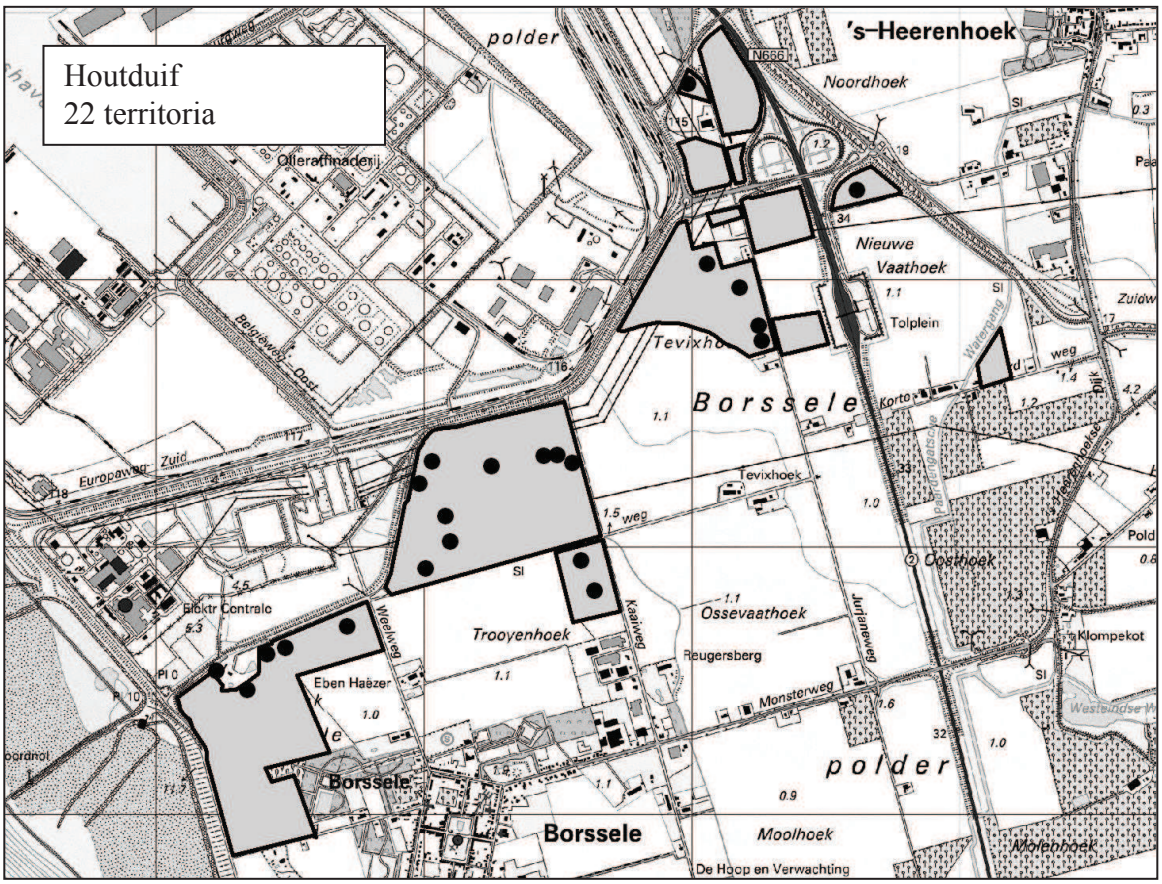
Houtduif
22 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Weelweg
Kaaiweg
Trooyenhoek
Ossevaathoek
Reugersberg
Monsterweg
Jurjaneweg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

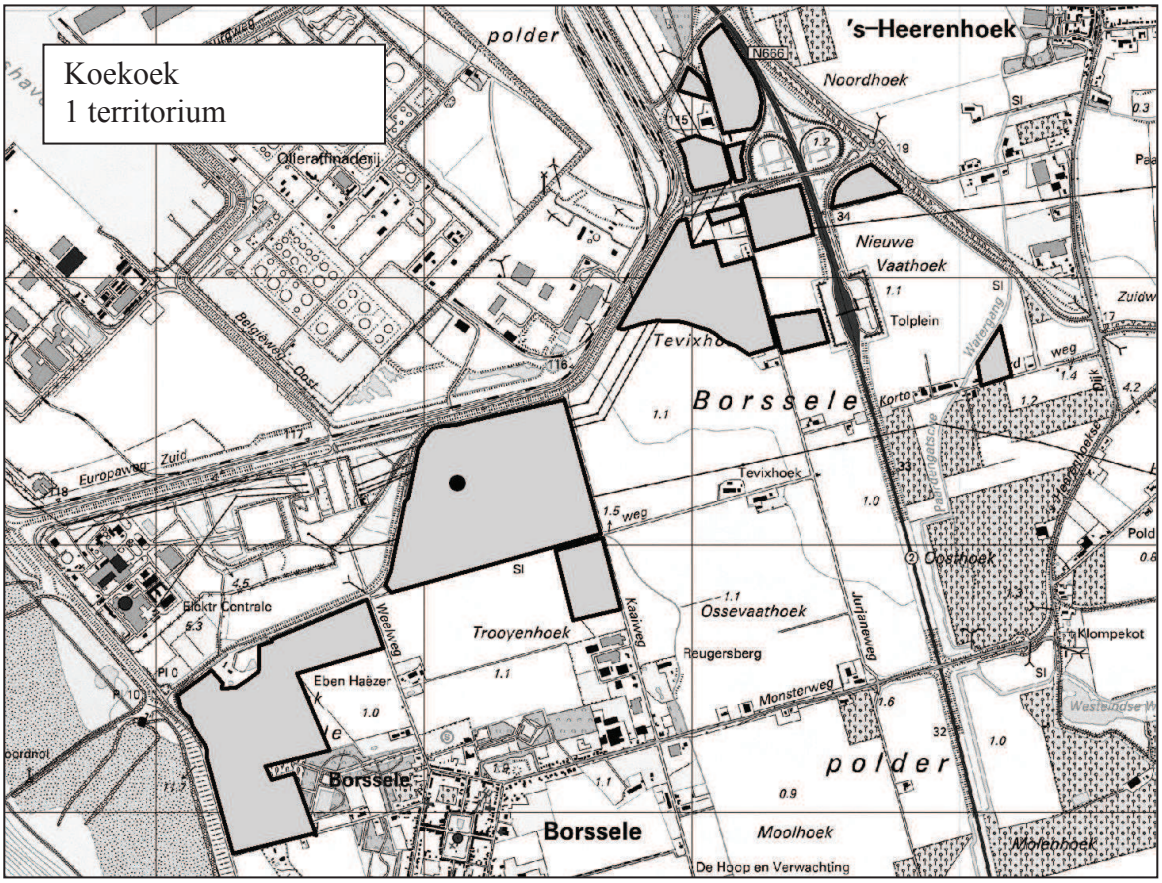
Koekoek
1 territorium
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Belgiëweg
Oost
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Monsterweg
N666
Korto
Elektr Centrale
Olieraffinaderij

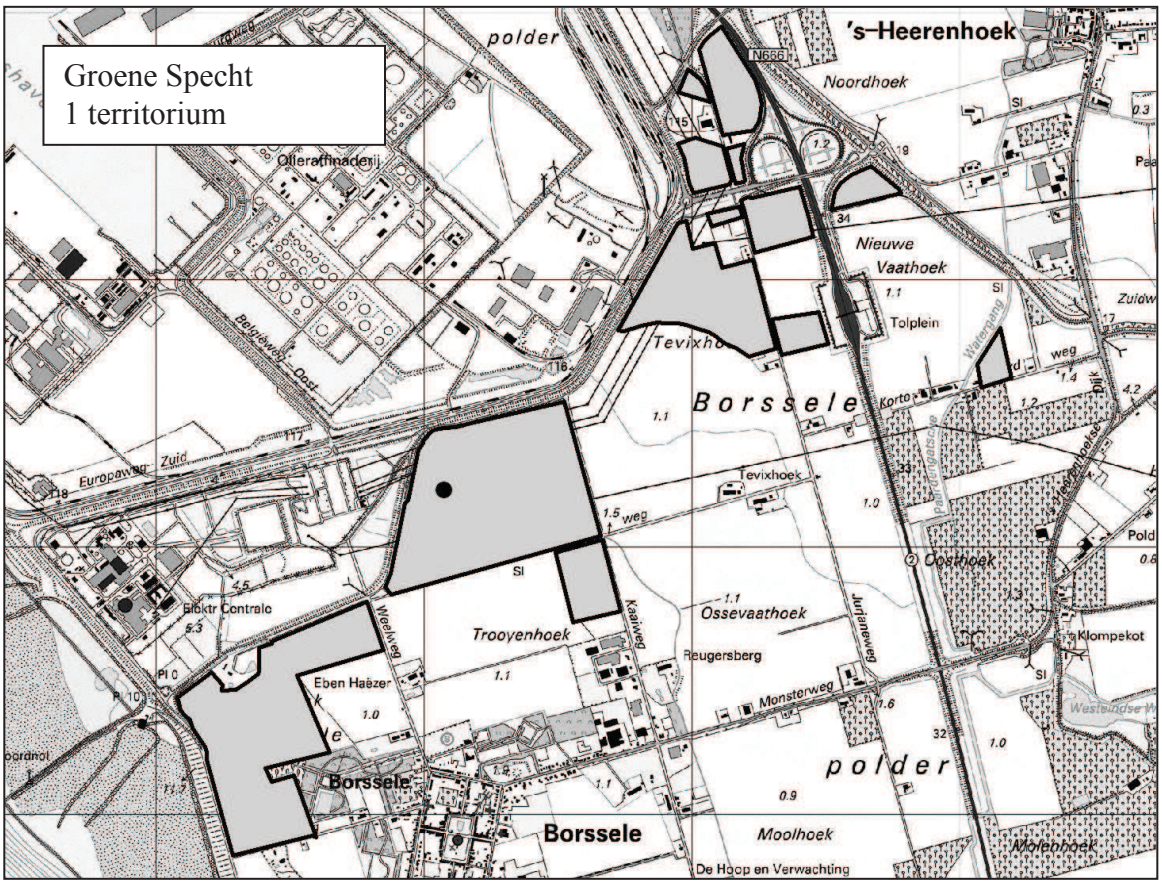
Groene Specht
1 territorium
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Belgiëweg
Oost
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Monsterweg
N666
Korto
Elektr Centrale
Olieraffinaderij

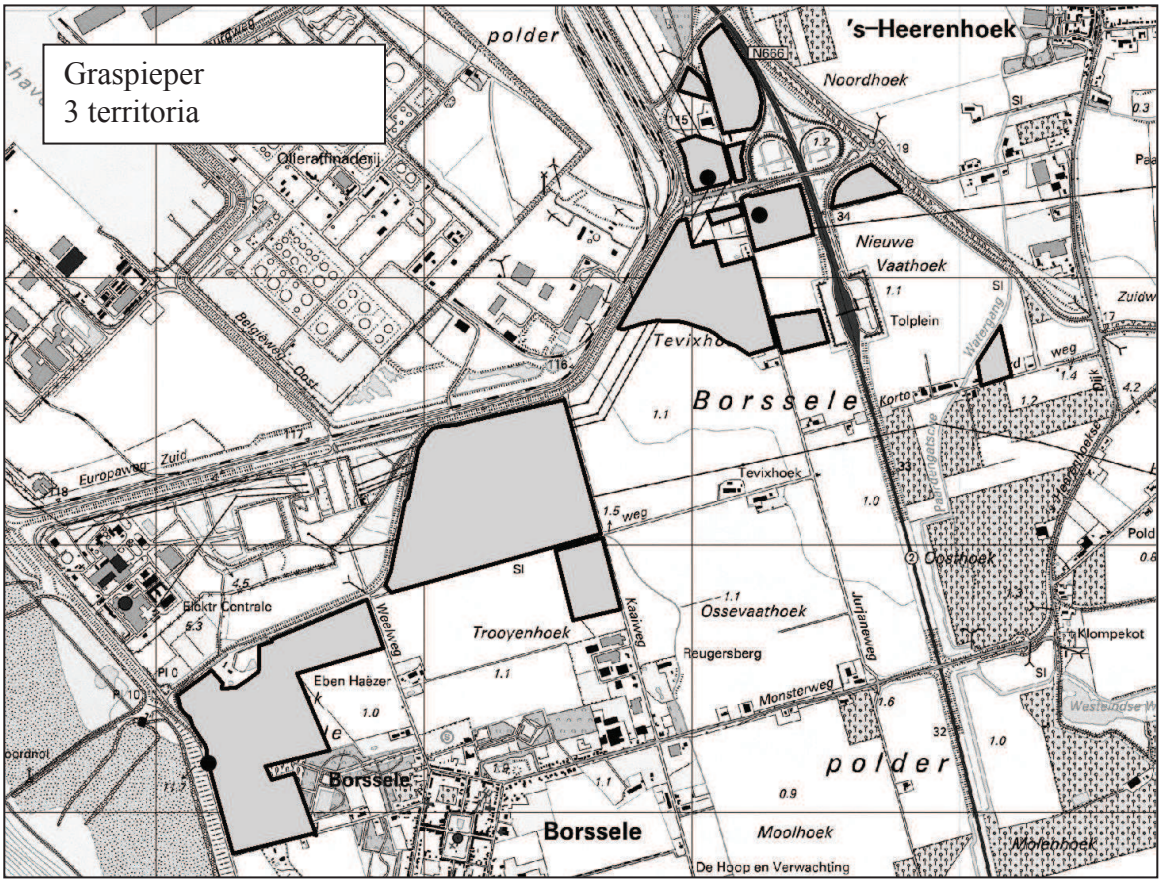
Graspieper
3 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
De Hoop en Verwachting
Molenhoek
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Juriaanweg
Europaweg
Zuid
Belgiëweg
Oost
Ollerathnaderij
Elektr Centrale
polder
polder
N666

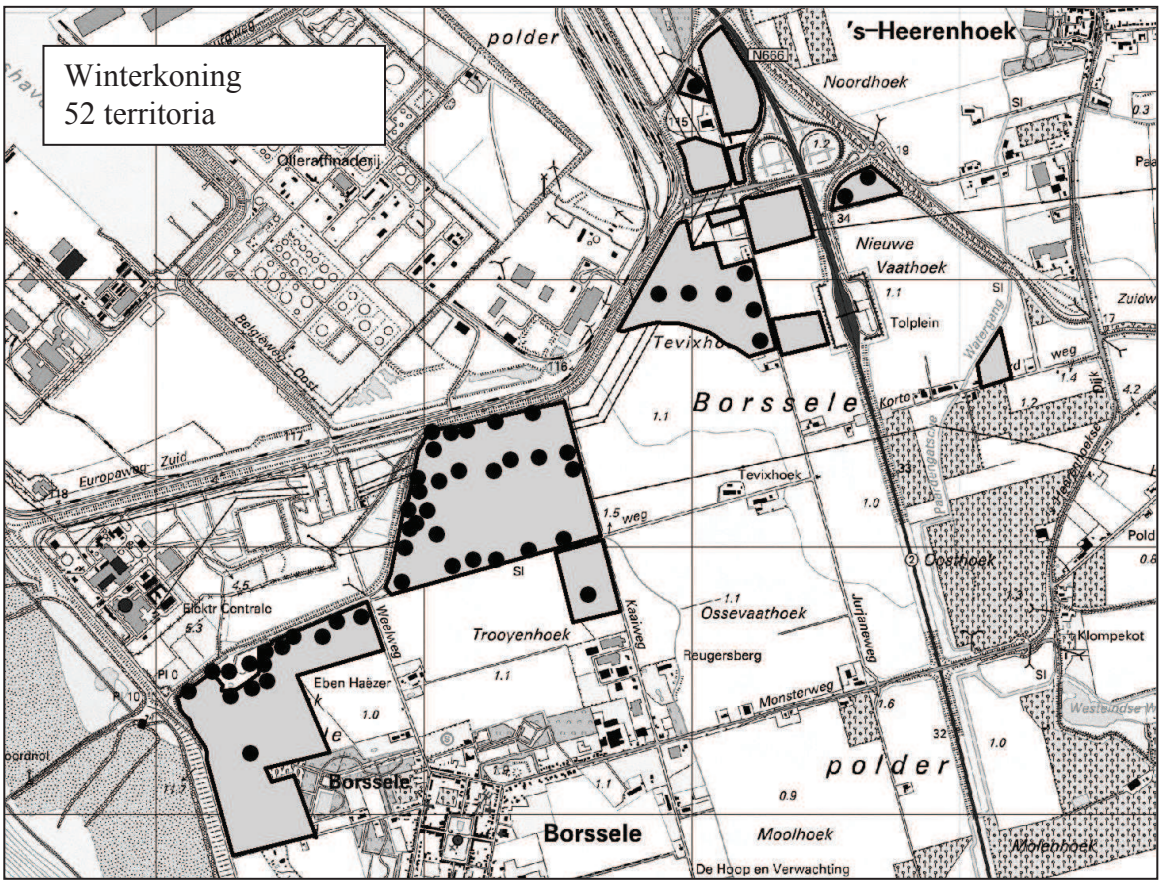
Winterkoning
52 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
De Hoop en Verwachting
Molenhoek
Klompekot
Costhoek
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Juriaanweg
Europaweg
Zuid
Belgiëweg
Oost
Ollerathnaderij
Elektr Centrale
polder
polder
N666

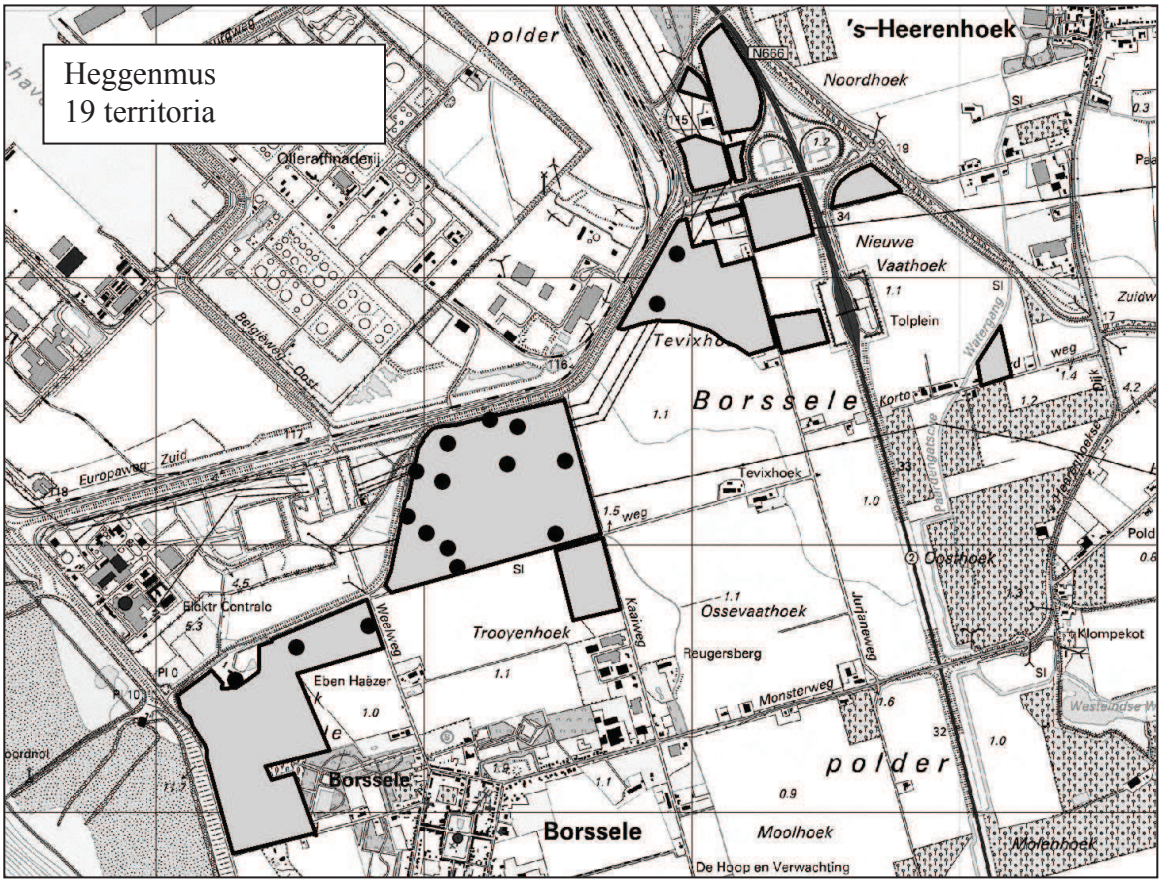
Heggenmus
19 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

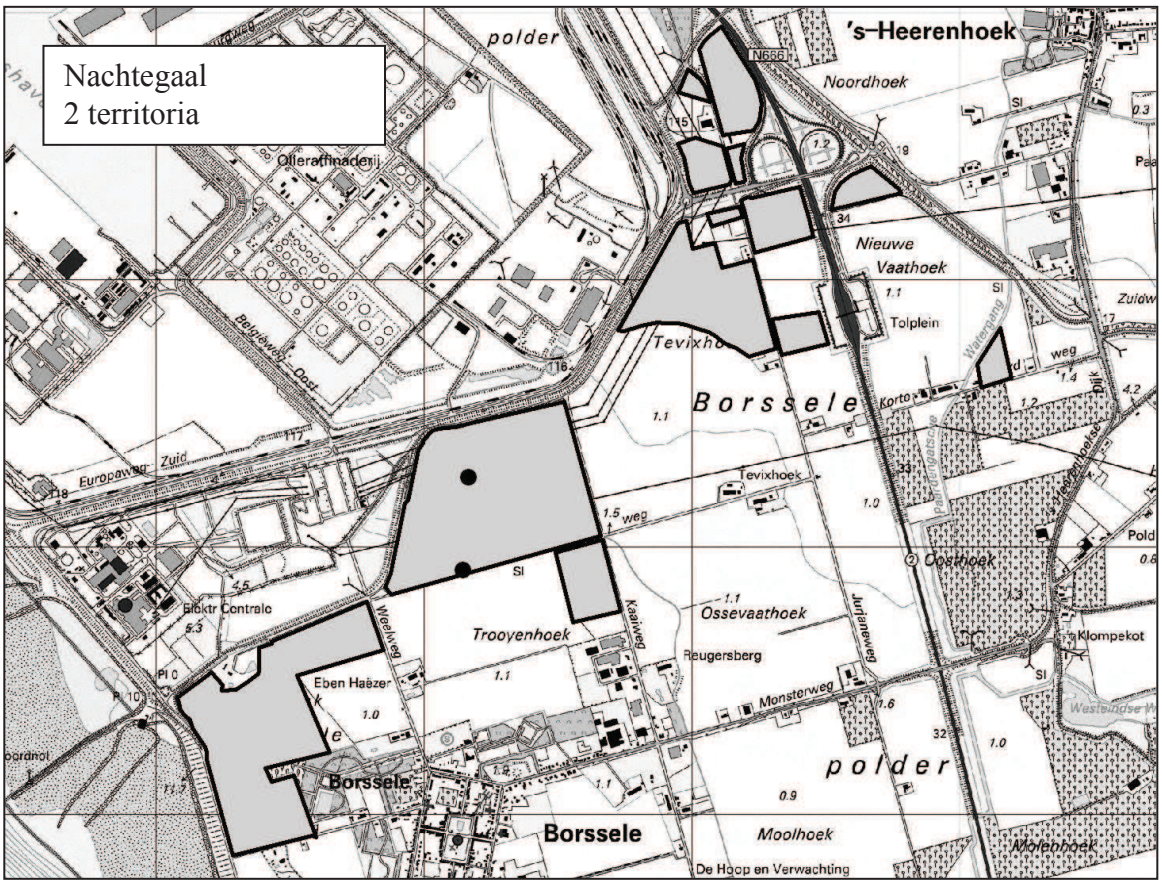
Nachtegaal
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

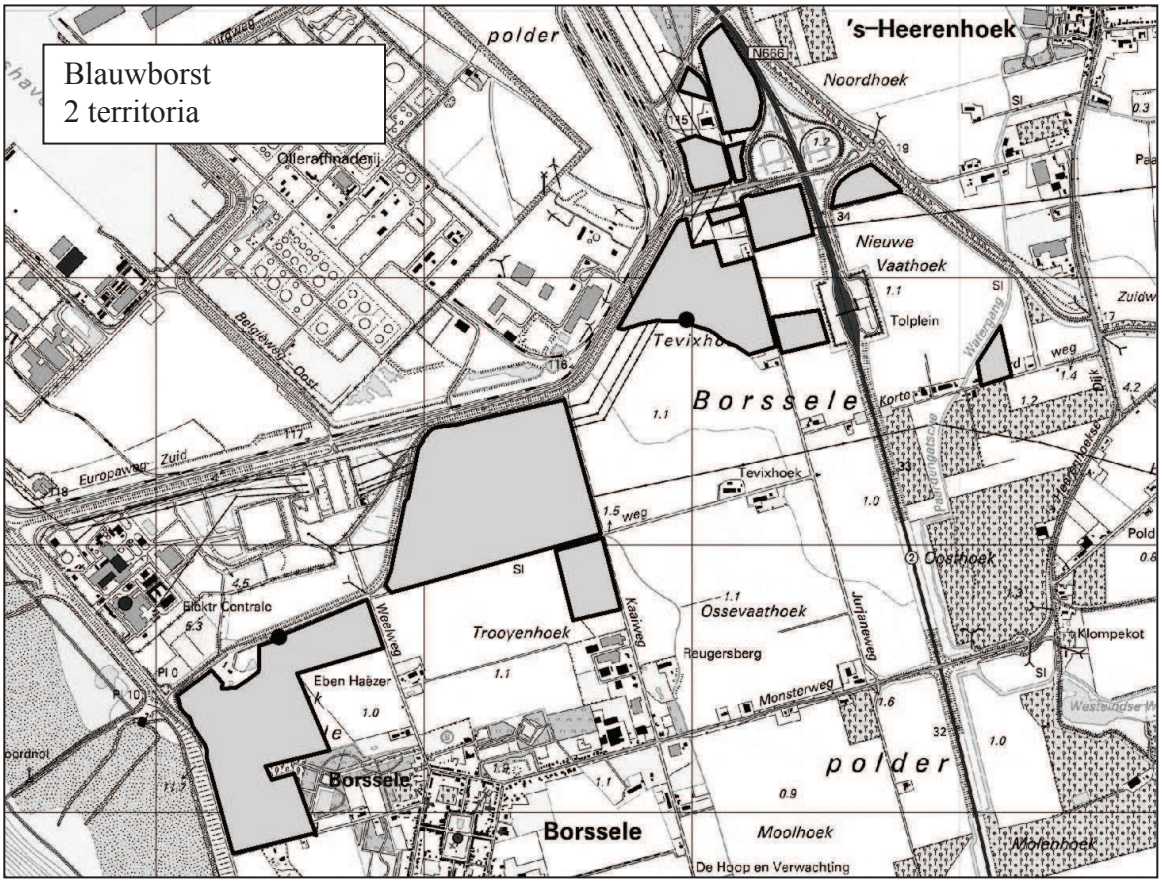
Blauwborst
2 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Weelweg
Kaaiweg
Trooyenhoek
Ossevaathoek
Reugersberg
Monsterweg
Jurjaneweg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting

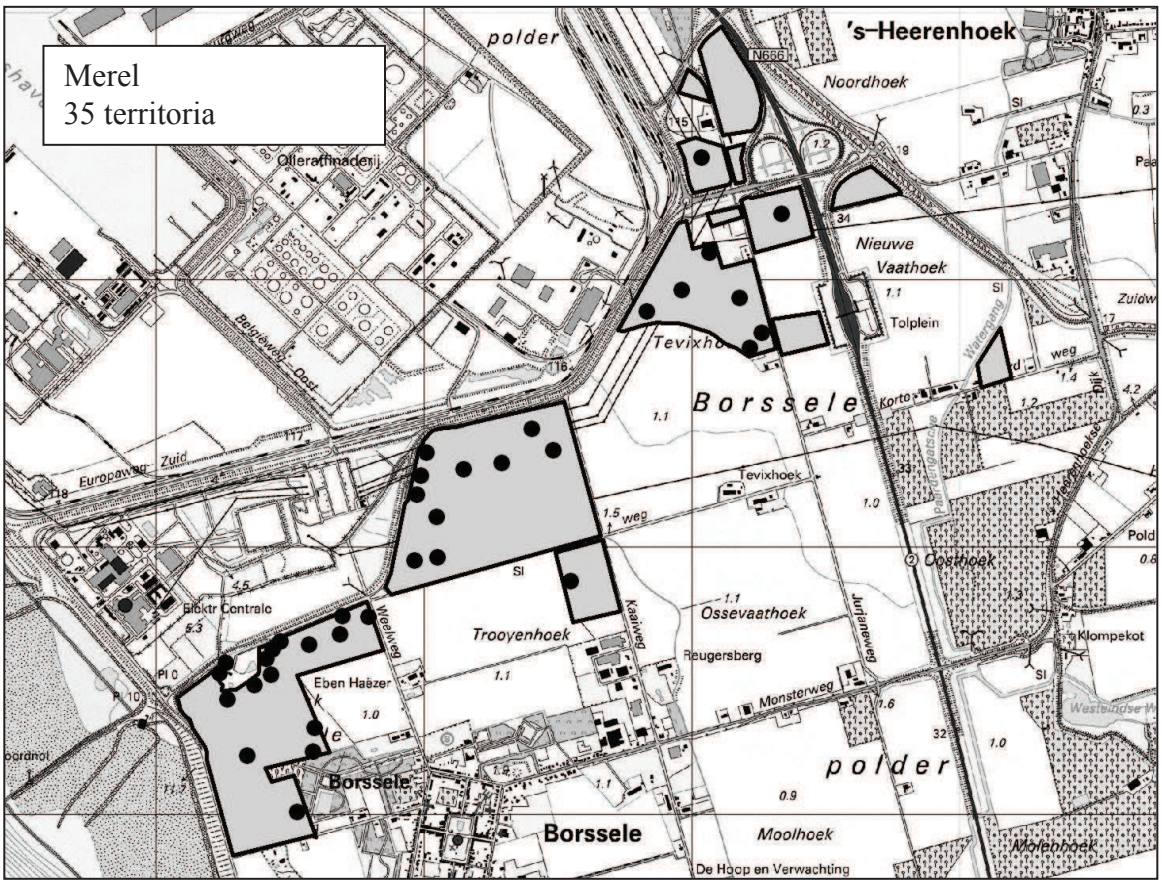
Merel
35 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Weelweg
Kaaiweg
Trooyenhoek
Ossevaathoek
Reugersberg
Monsterweg
Jurjaneweg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting

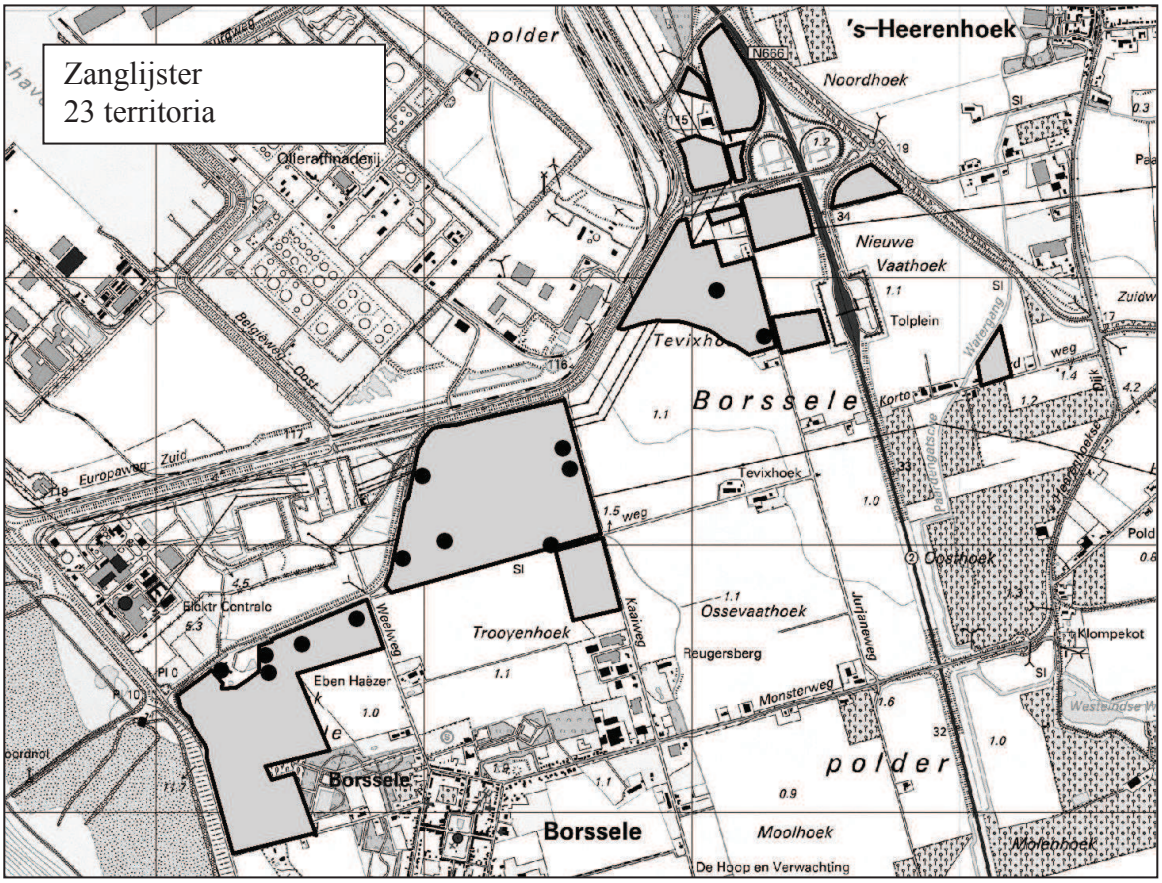
Zanglijster
23 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Weelweg
Kaaiweg
Trooyenhoek
Ossevaathoek
Reugersberg
Monsterweg
Jurjaneweg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting

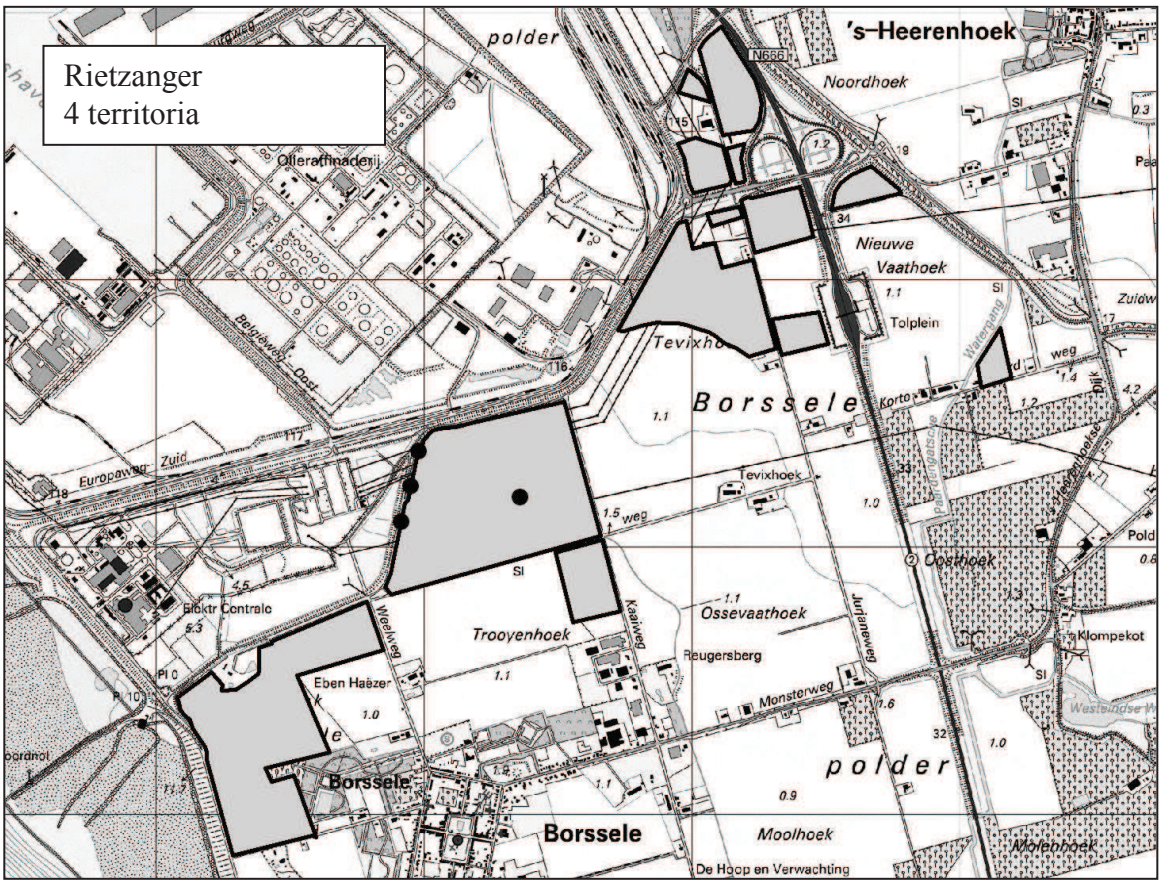
Rietzanger
4 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Weelweg
Kaaiweg
Trooyenhoek
Ossevaathoek
Reugersberg
Monsterweg
Jurjaneweg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting

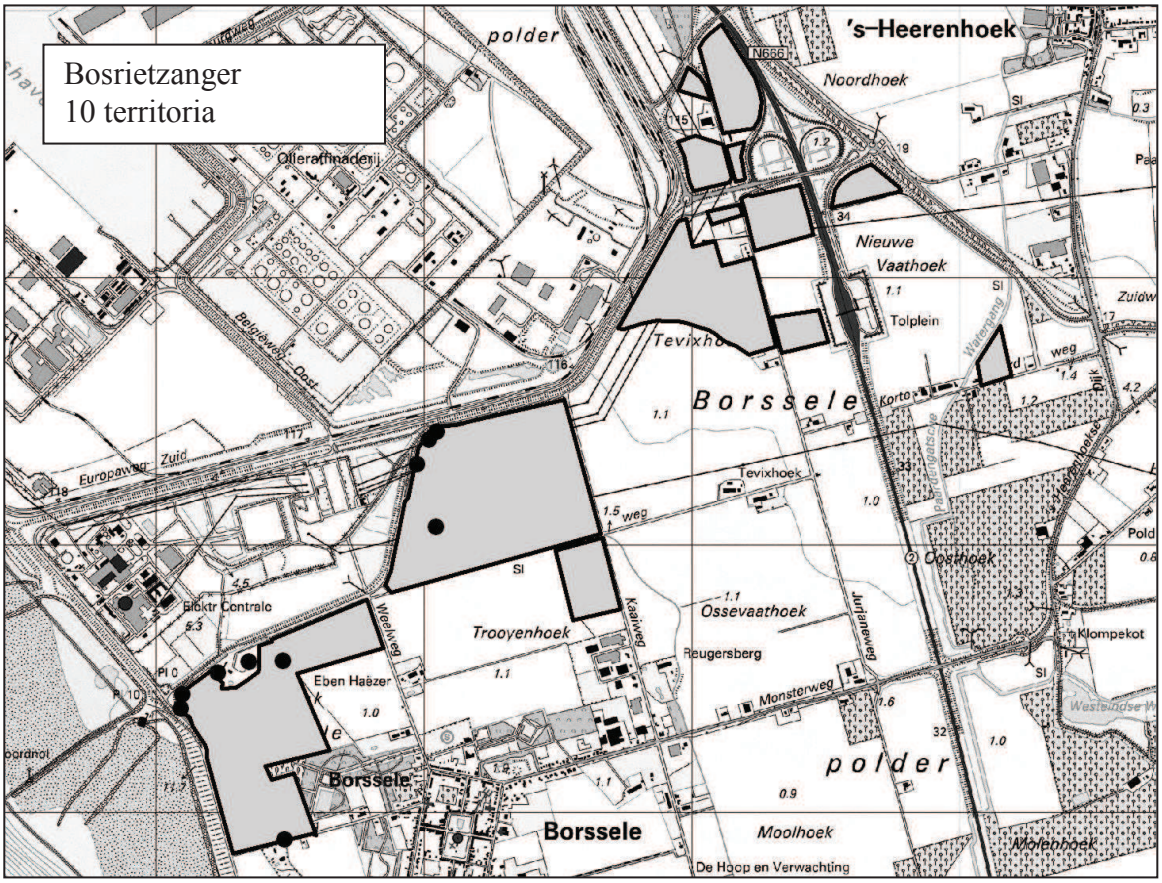
Bosrietzanger
10 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Europaweg
Oosthoek
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder

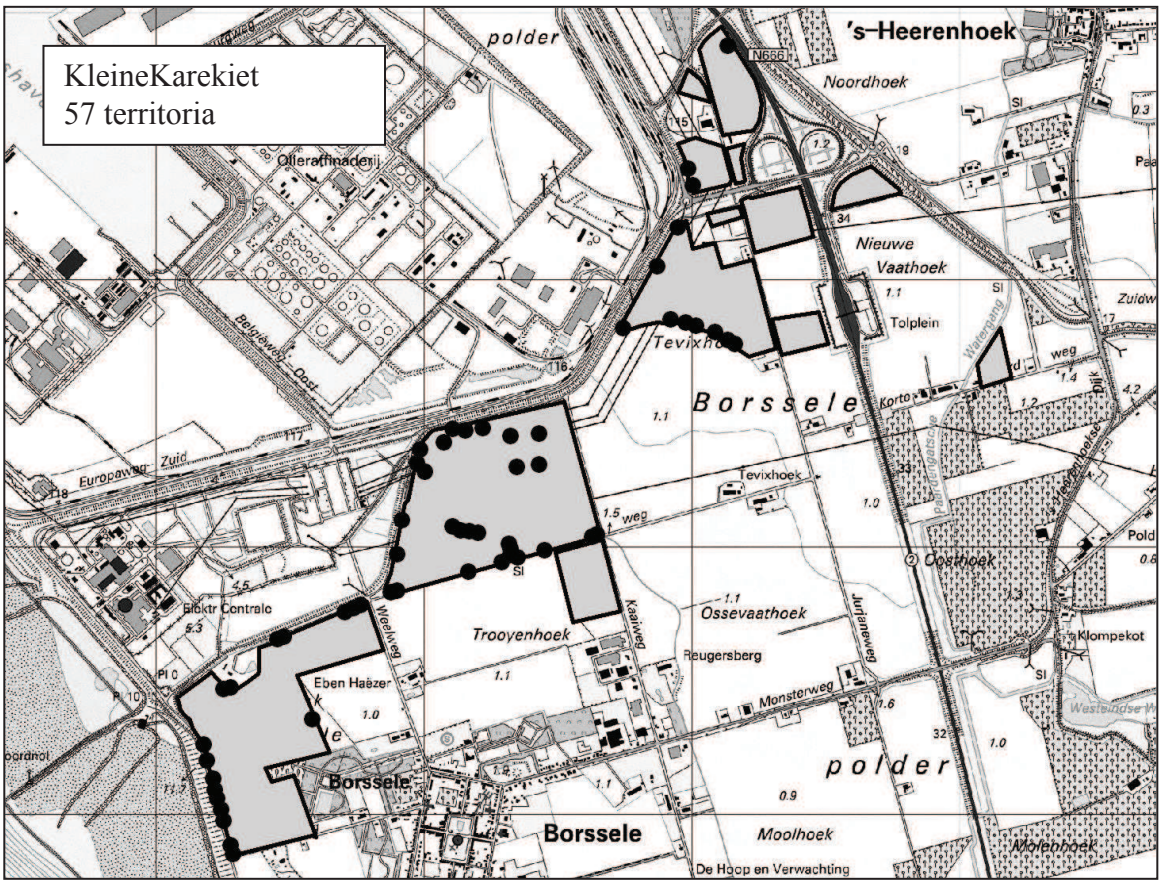
KleineKarekiet
57 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Europaweg
Oosthoek
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder

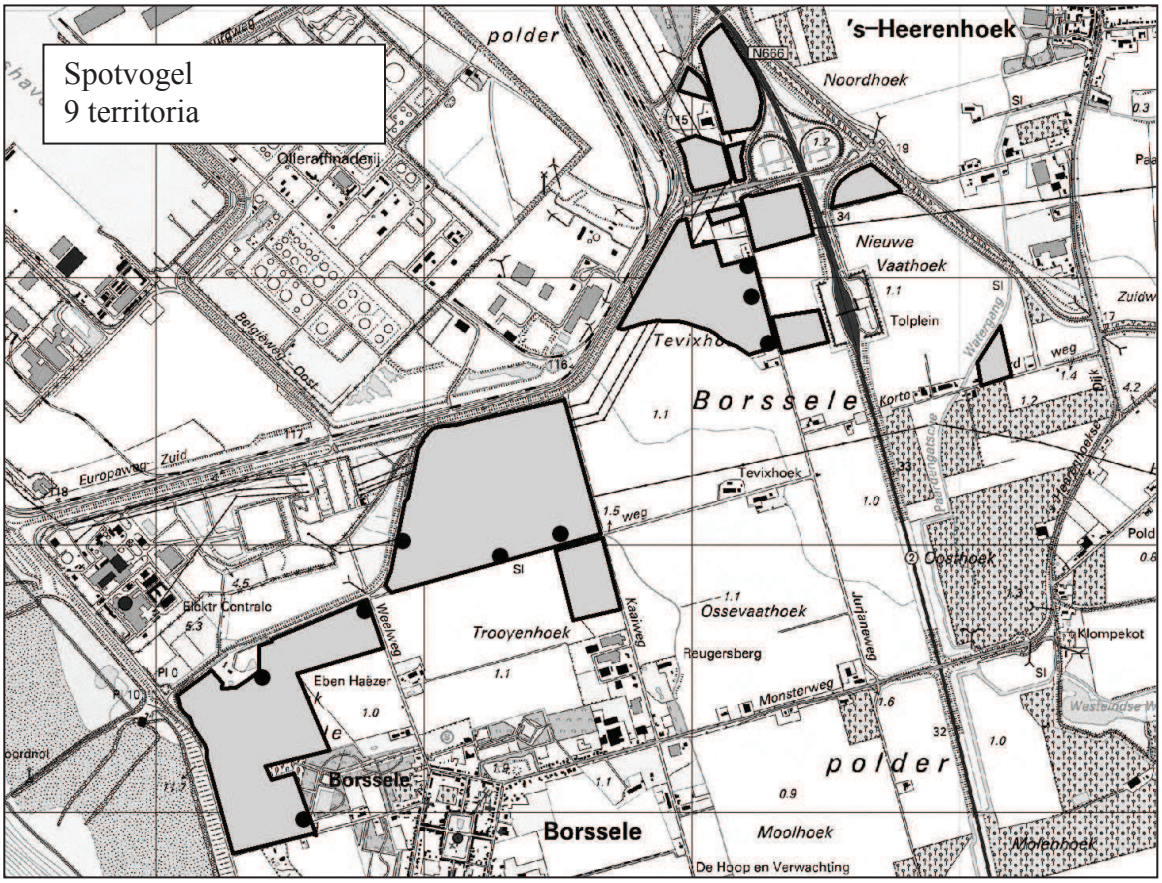
Spotvogel
9 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

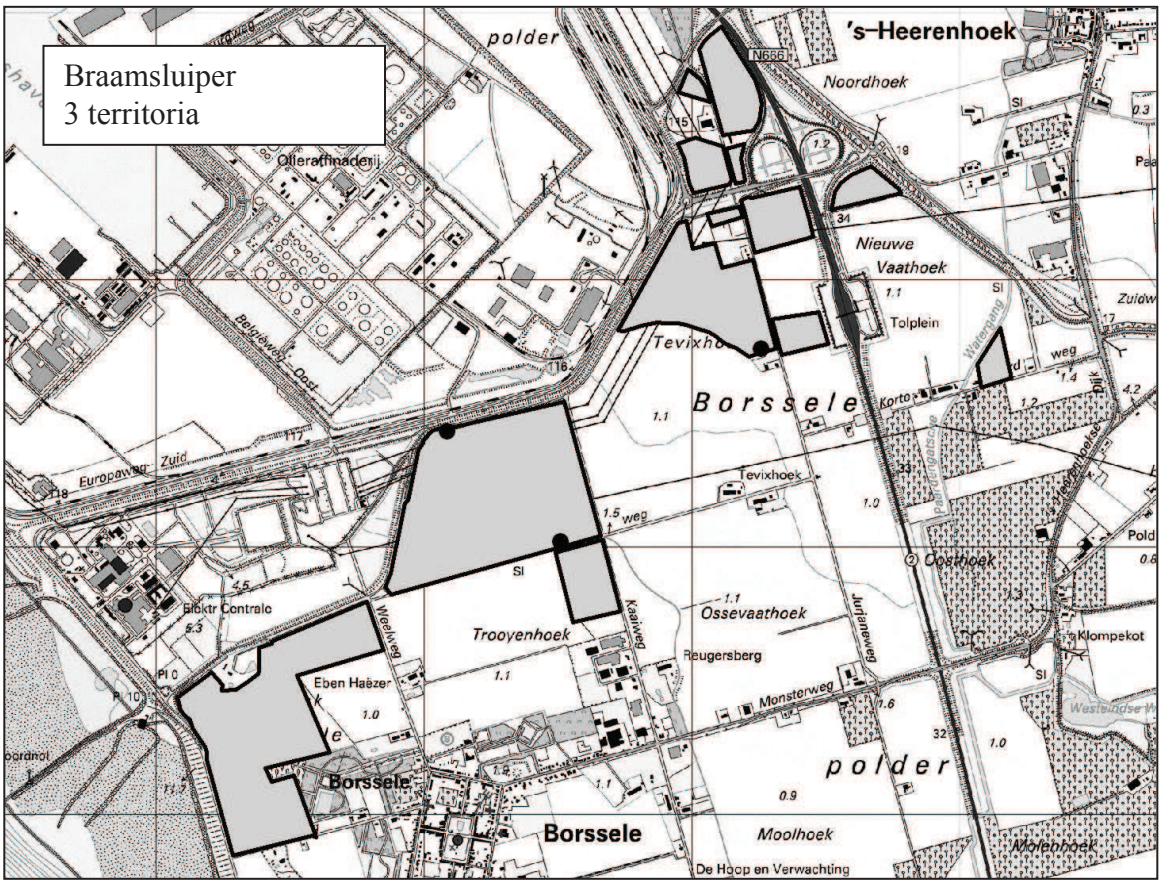
Braamsluiper
3 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

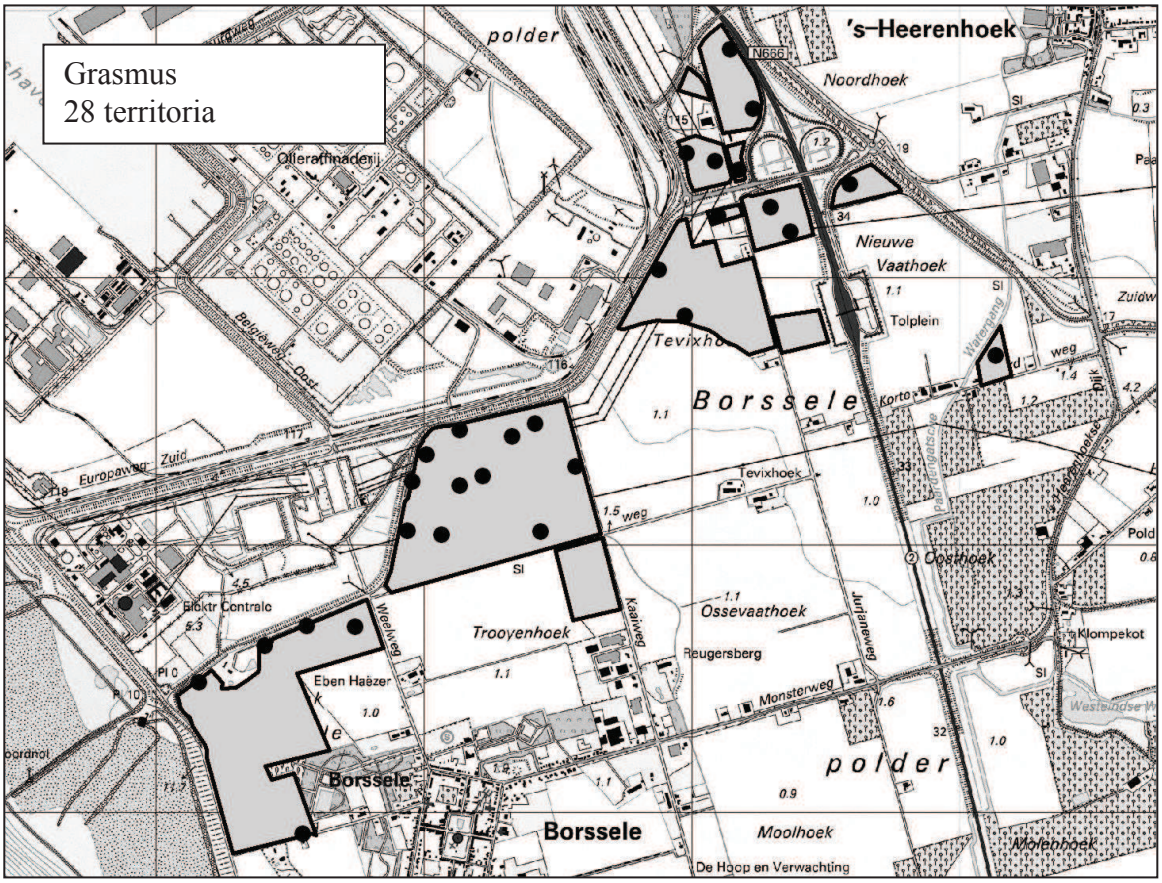
Grasmus
28 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Costhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Korto
Elektr Centrale
Olieraffinaderij
N666

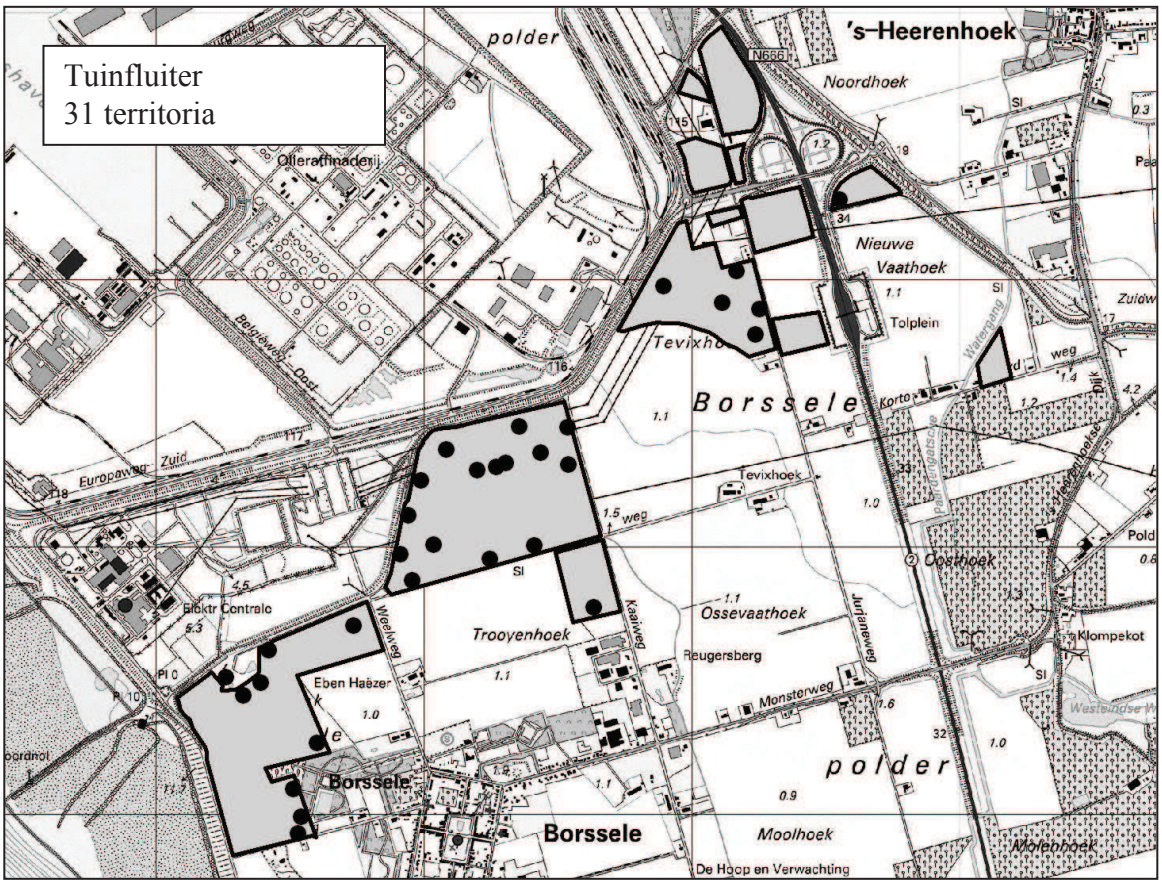
Tuinfluiter
31 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Costhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Korto
Elektr Centrale
Olieraffinaderij
N666

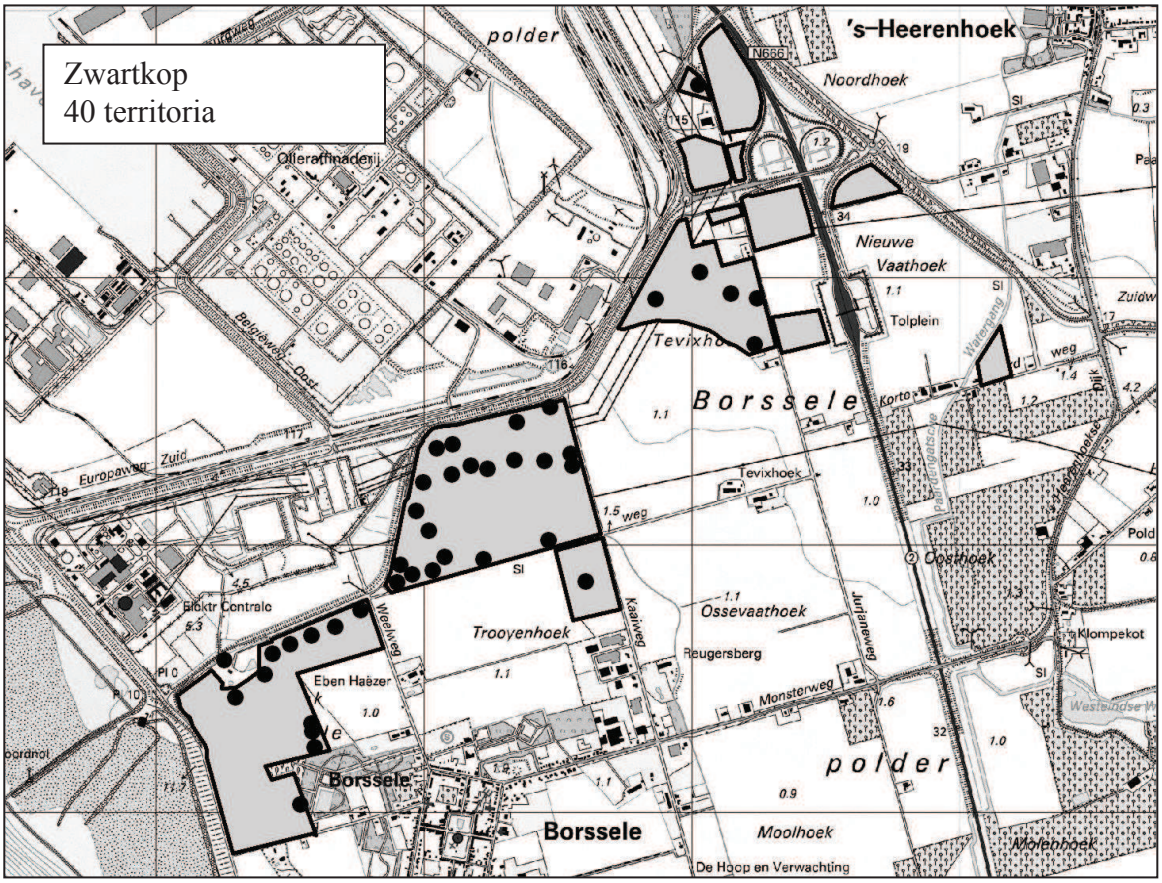
Zwartkop
40 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Jurjaneweg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Korto
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

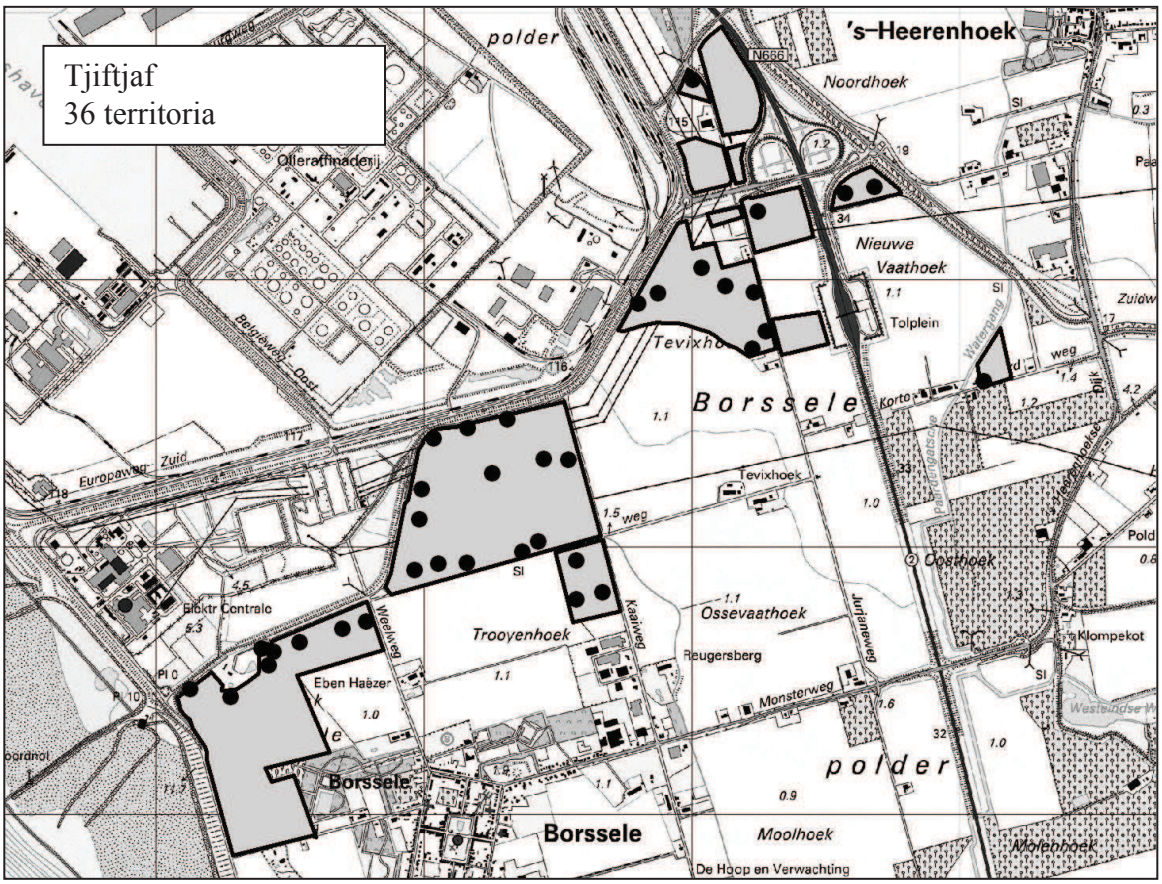
Tjiftjaf
36 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Monsterweg
Kaatweg
Weelweg
Jurjaneweg
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Klompekot
Costhoek
Korto
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

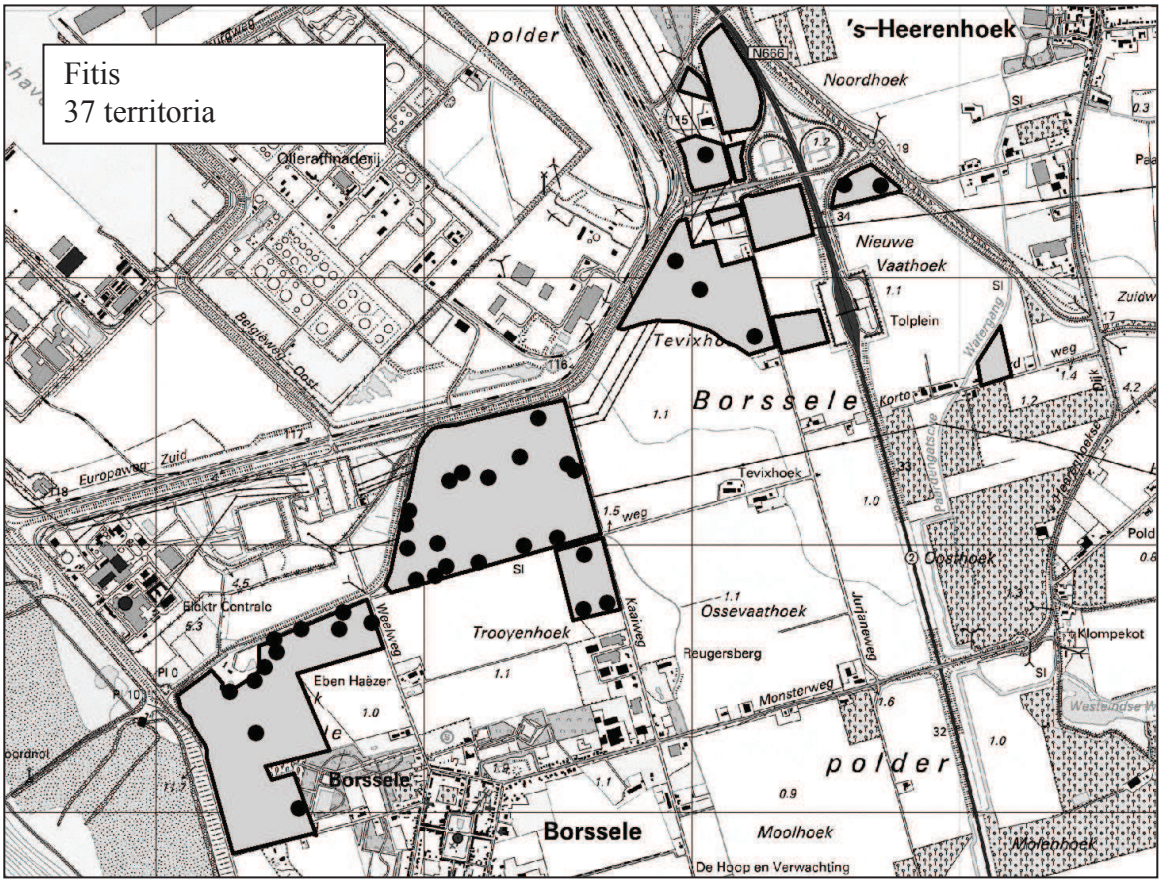
Fitis
37 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oost
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

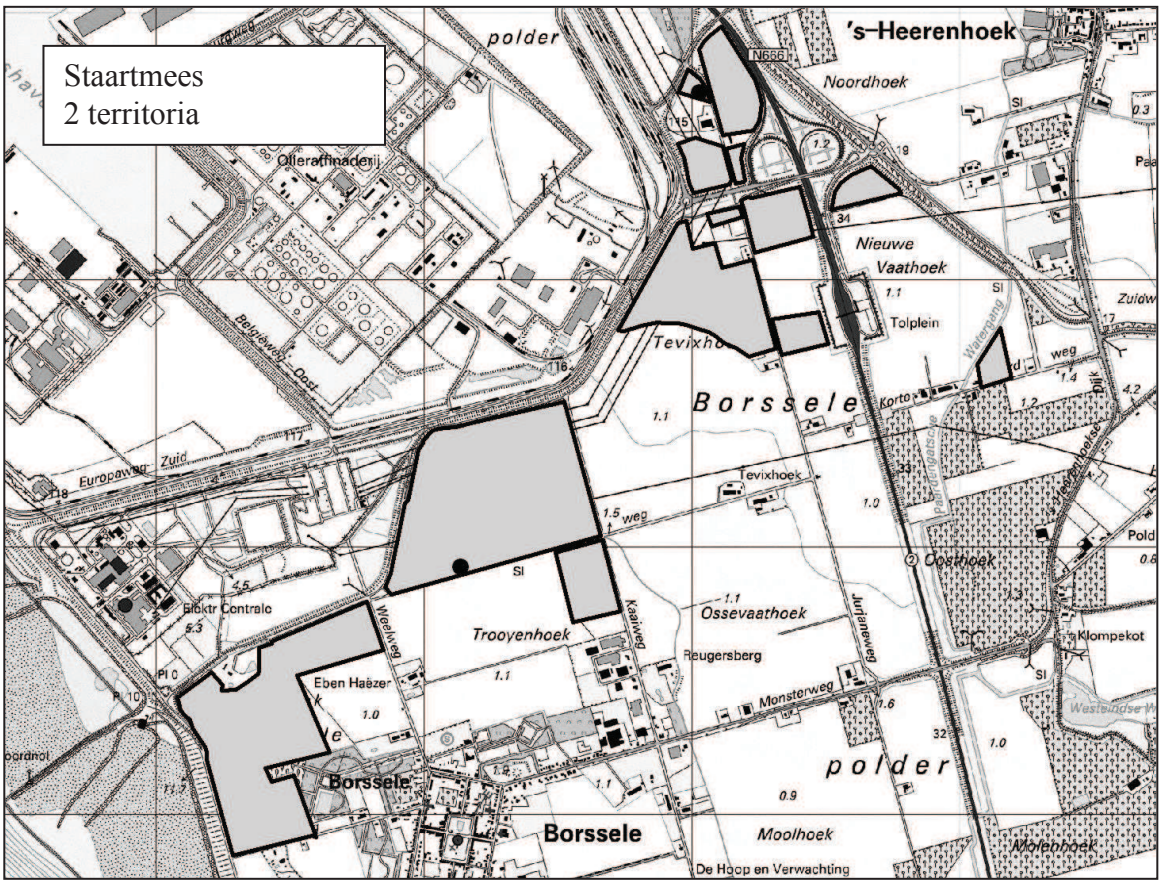
Staartmees
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oost
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Eben Haëzer
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Monsterweg
Klompekot
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

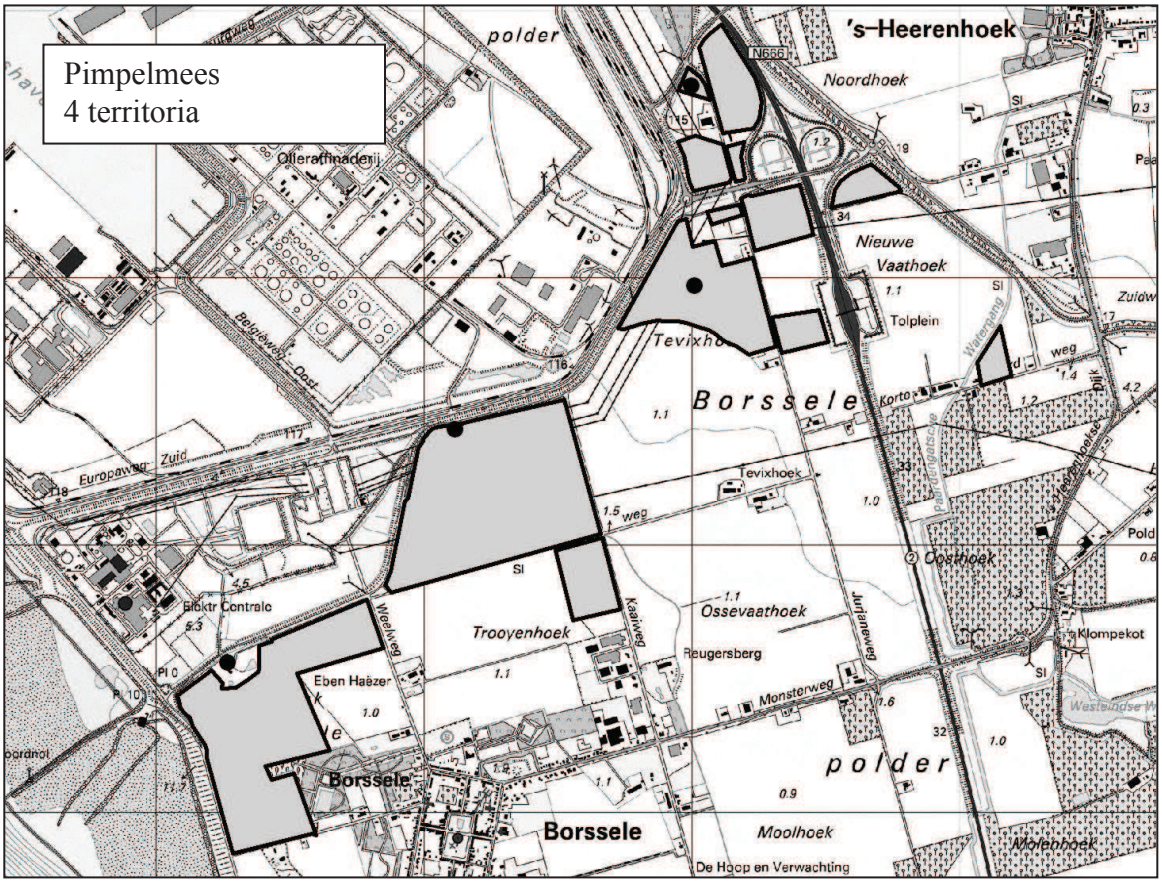
Pimpelmees
4 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Monsterweg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Korte
Oliefabriek
Elektr Centrale

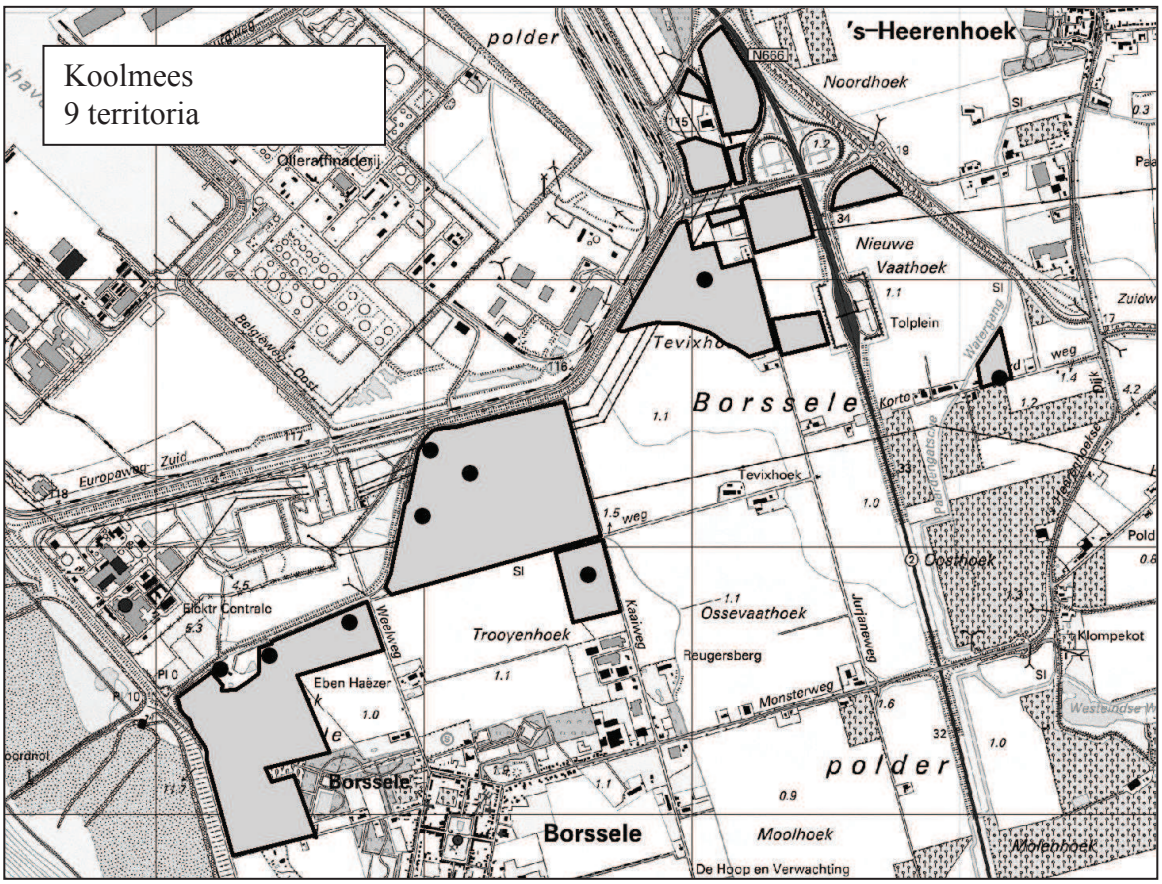
Koolmees
9 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Monsterweg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Korte
Oliefabriek
Elektr Centrale

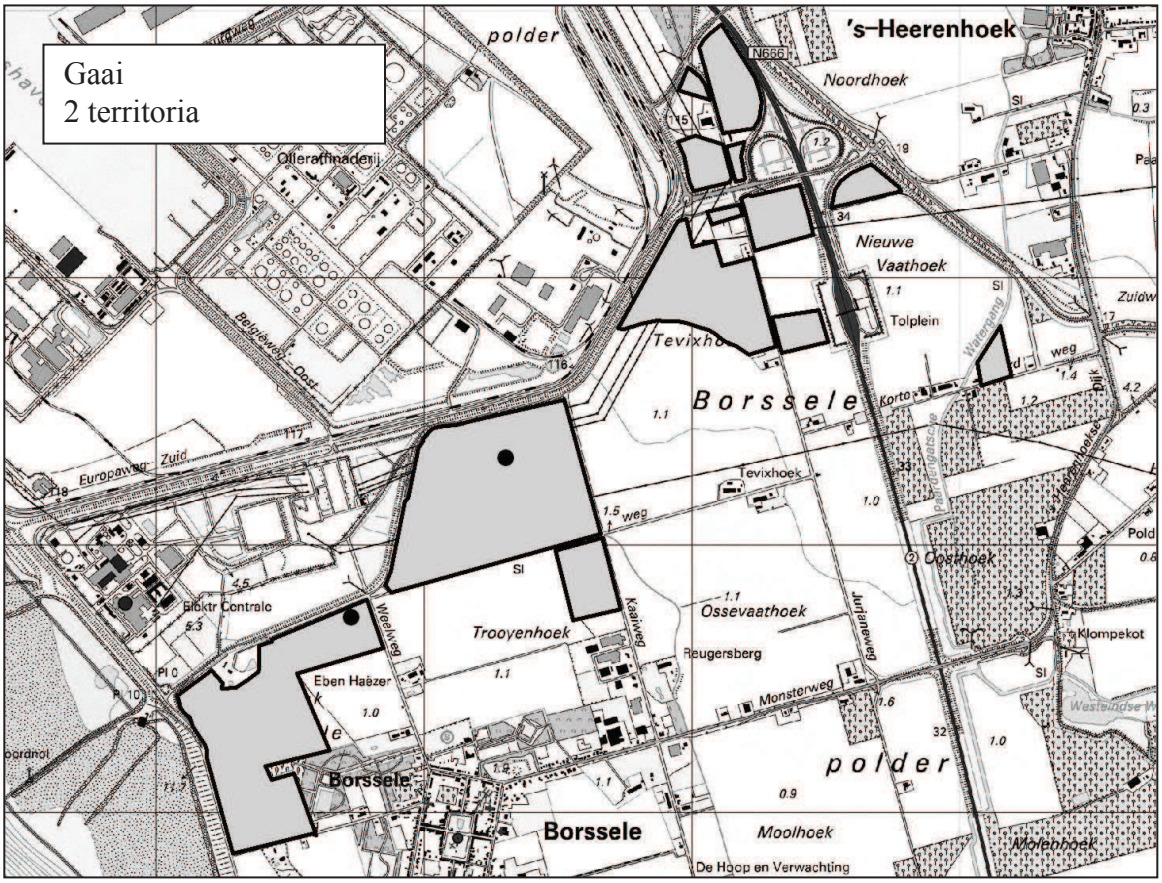
Gaai
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Costhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Korte
Oolieraffinaderij
Elektr Centrale

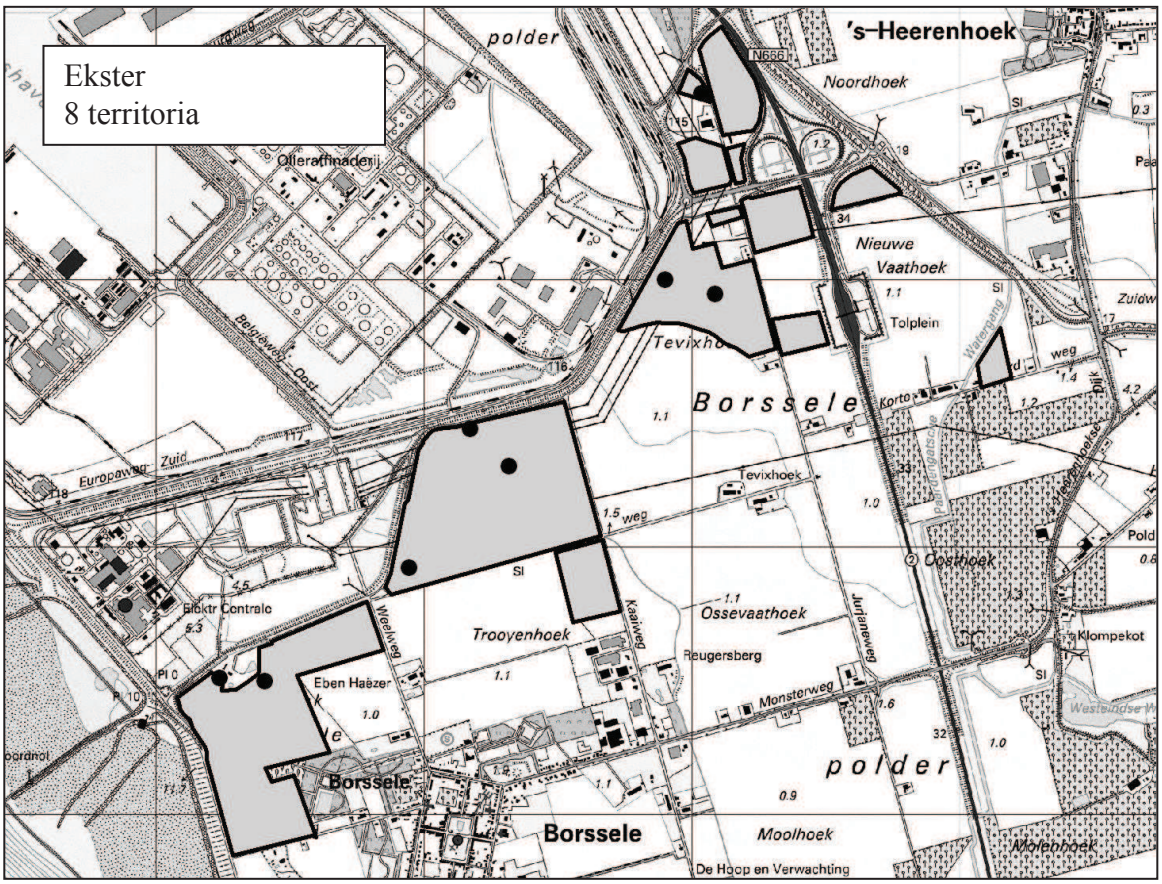
Ekster
8 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Costhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
polder
Europaweg
Zuid
Monsterweg
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Korte
Oolieraffinaderij
Elektr Centrale

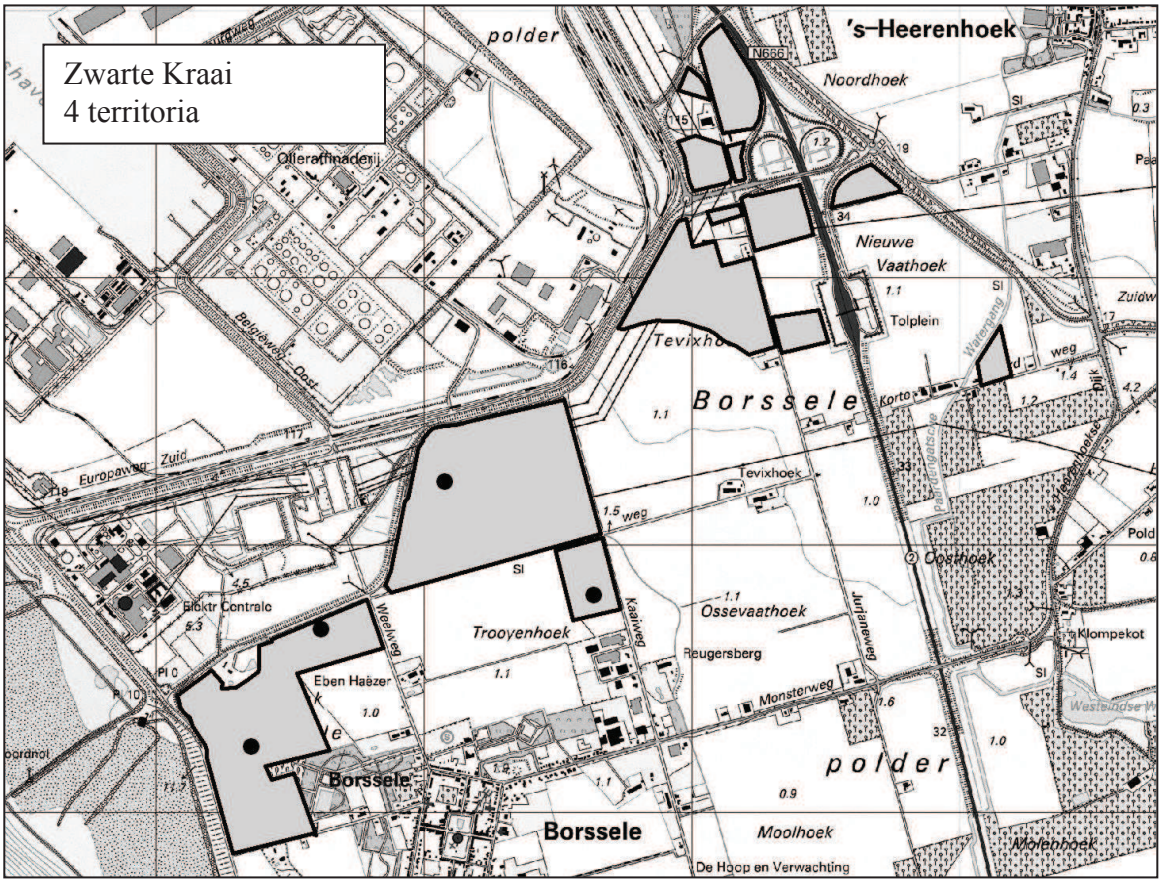
Zwarte Kraai
4 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Europaweg
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

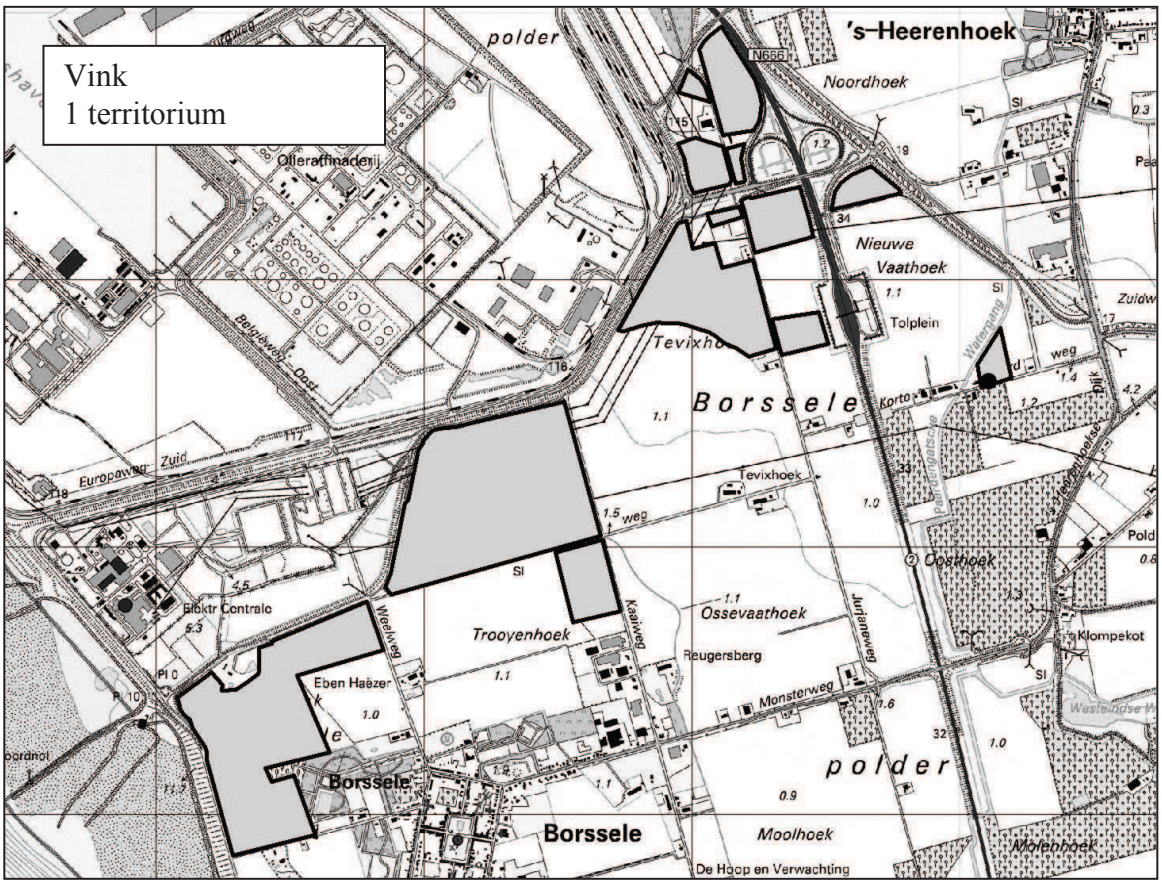
Vink
1 territorium
's-Heerenhoek
Noordhoek
polder
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Europaweg
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Olieraffinaderij
Elektr Centrale

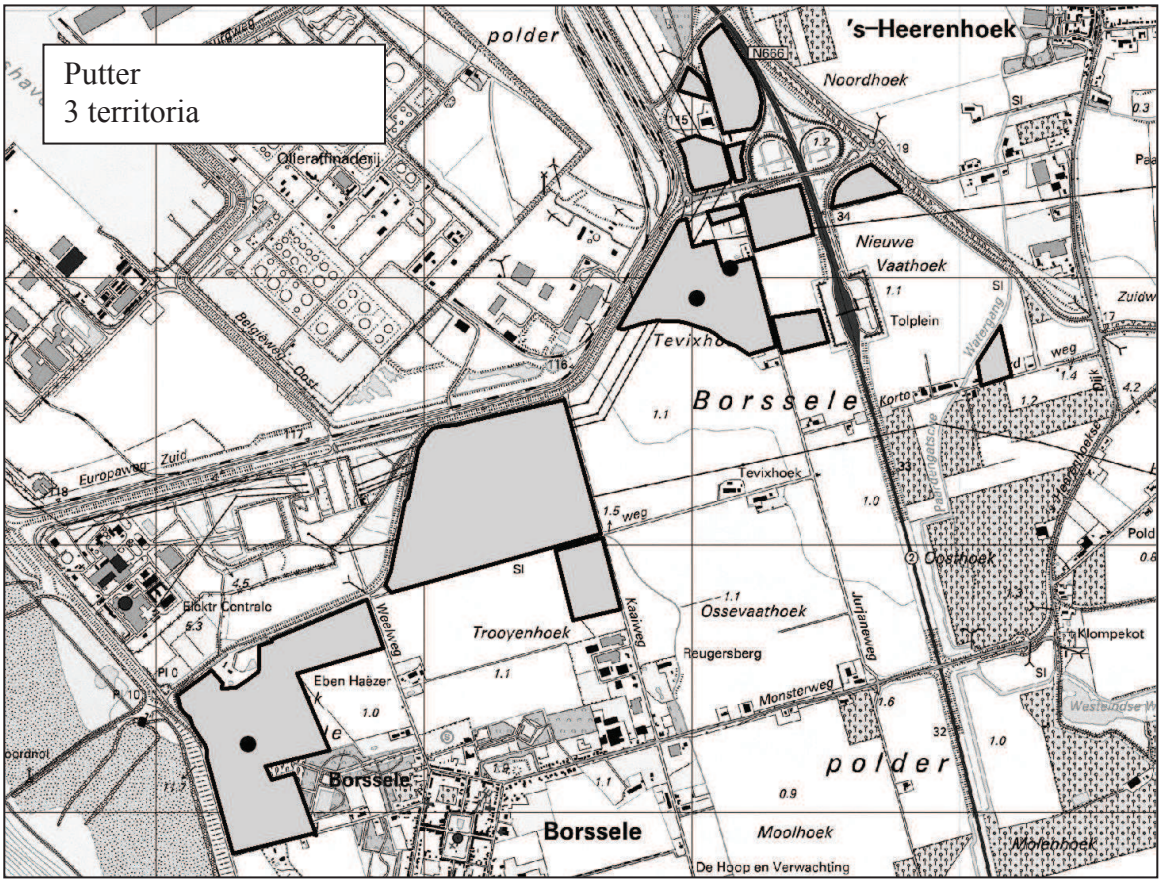
Putter
3 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Monsterweg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

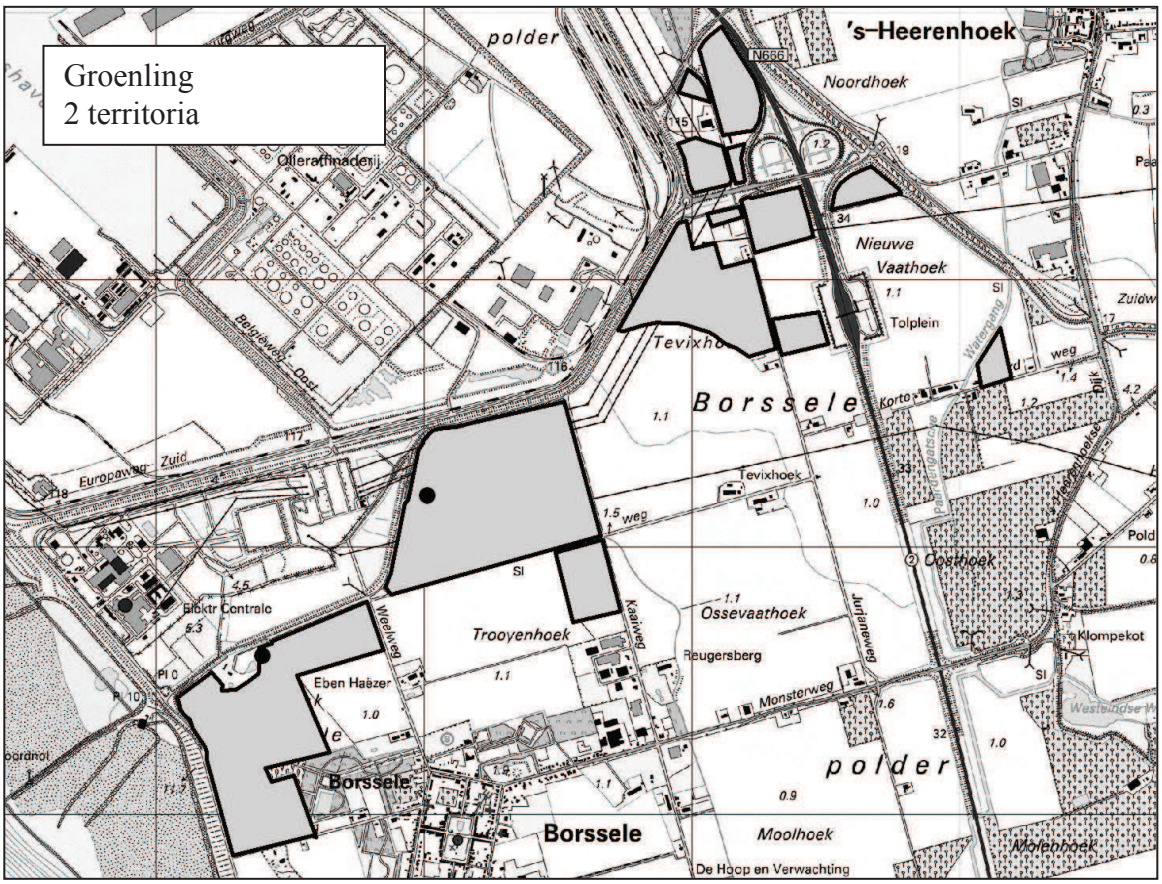
Groenling
2 territoria
's-Heerenhoek
polder
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Europaweg
Zuid
Oosthoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Monsterweg
Klompekot
Eben Haëzer
Borssele
Borssele
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
Weelweg
Kaatweg
Jurjaneweg
Oliefabriek
Elektr Centrale

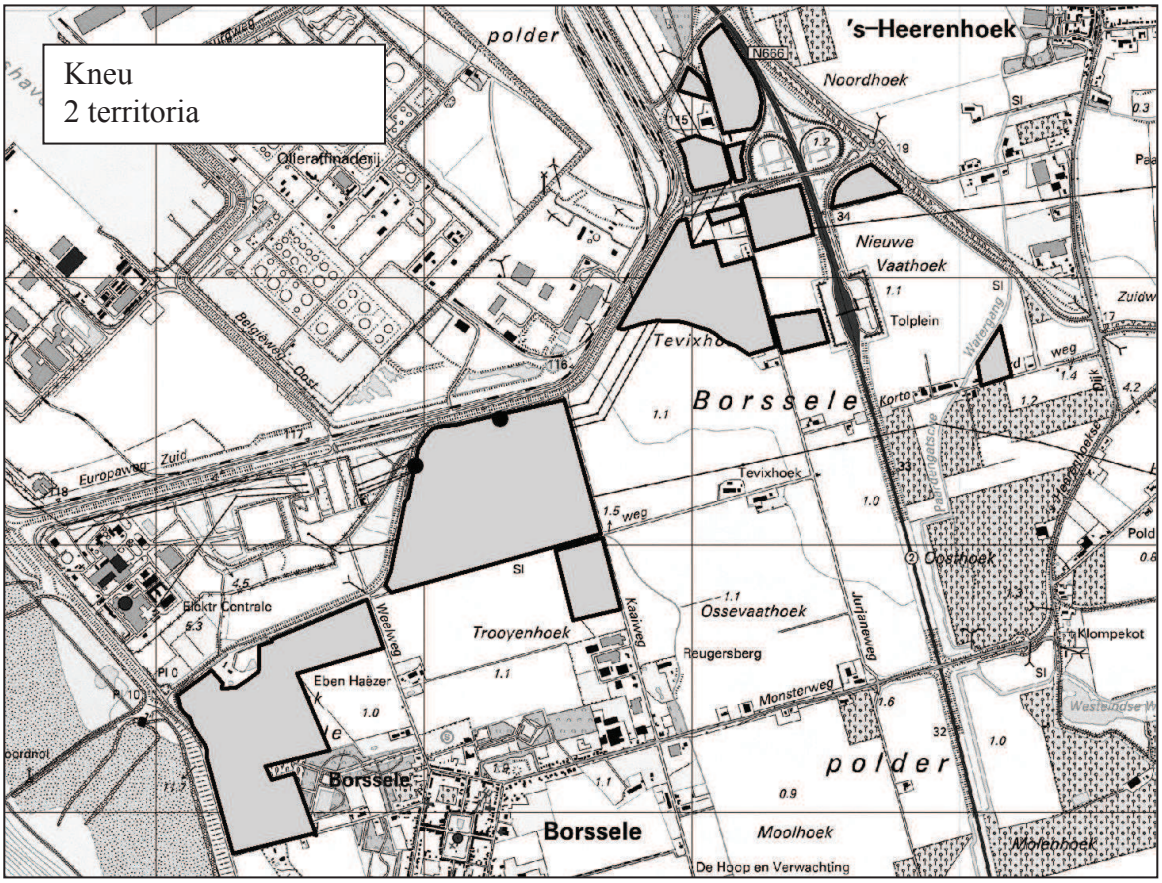
Kneu
2 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
Europaweg
Zuid
Oost
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Korto
Oliefabrieken
Elektr Centrale
N666

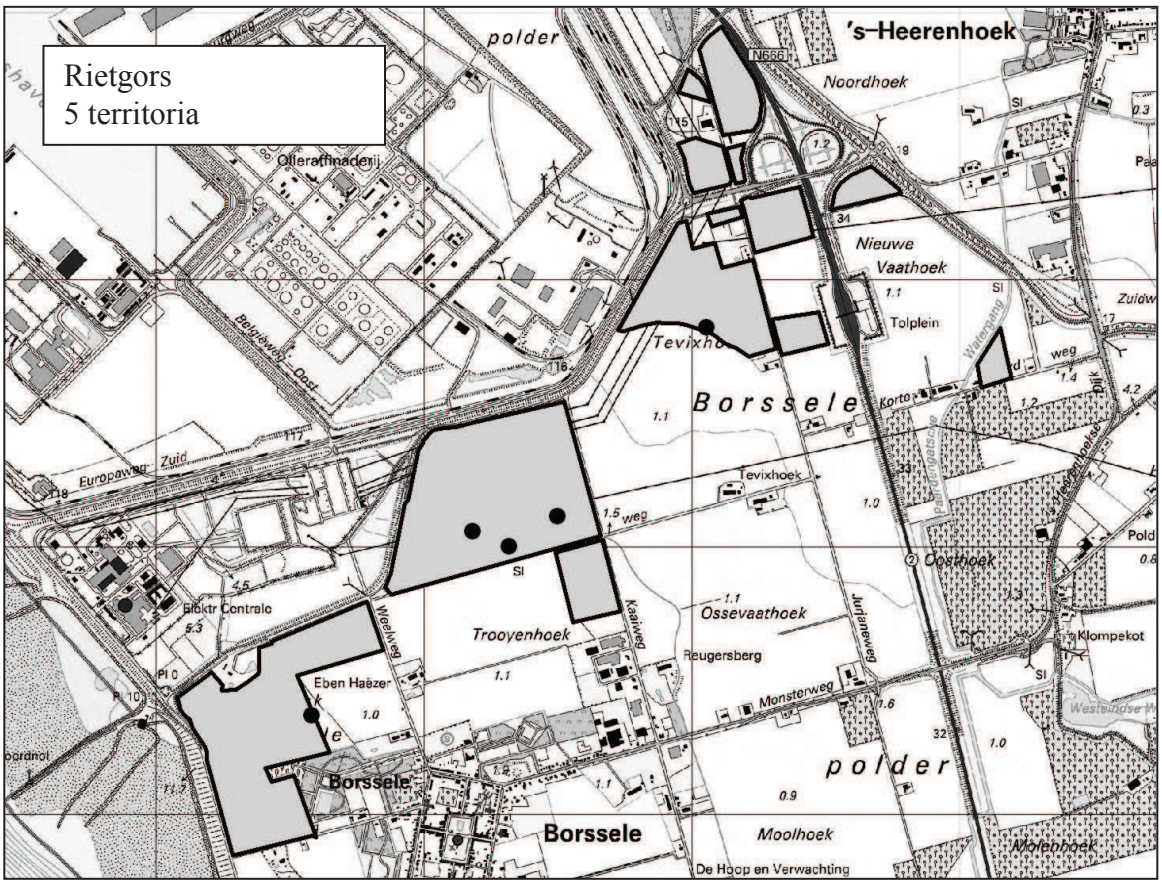
Rietgors
5 territoria
's-Heerenhoek
Noordhoek
Nieuwe
Vaathoek
Tolplein
Borssele
Tevixhoek
Ossevaathoek
Trooyenhoek
Reugersberg
Costhoek
Klompekot
Eben Haëzer
Monsterweg
Moolhoek
Molenhoek
De Hoop en Verwachting
polder
Europaweg
Zuid
Oost
Weelweg
Kaaiweg
Jurjaneweg
Korto
Oliefabrieken
Elektr Centrale
N666

BIJLAGE IV

SOORTKAARTEN ZUIDGORS

De soortkaarten van alle broedvogelsoorten. Elke zwarte stip stelt één territorium voor, de stippen zijn geplaatst in het denkbeeldige centrum van de territoria. In geval van kolonies of grote concentraties nesten is één stip weergegeven met daarbij aangegeven om hoeveel nesten het gaat.

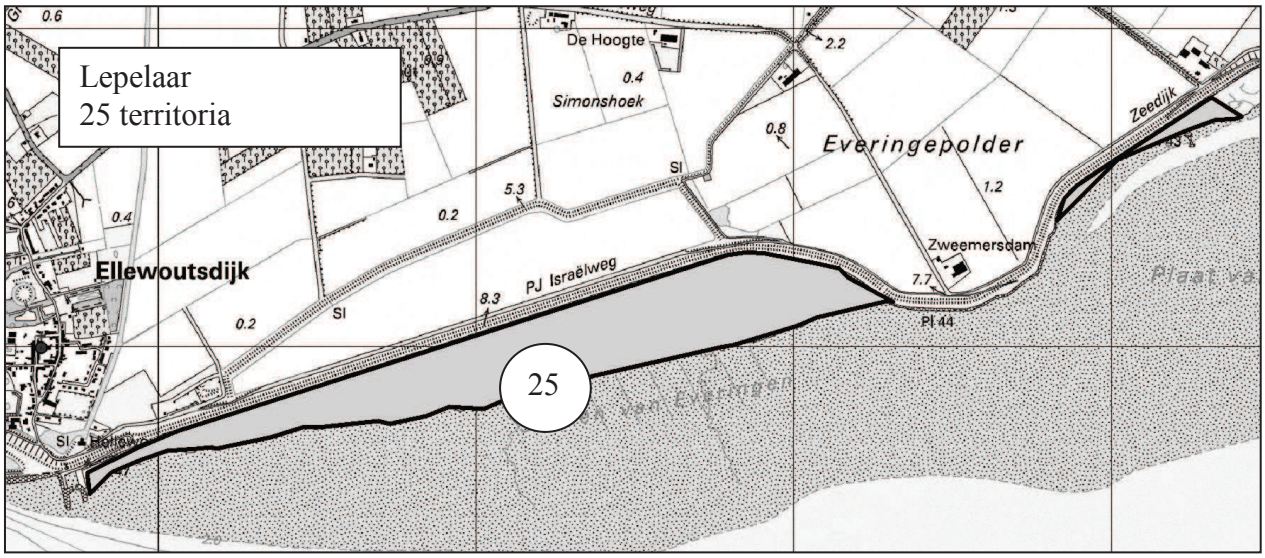
Lepelaar
25 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
25

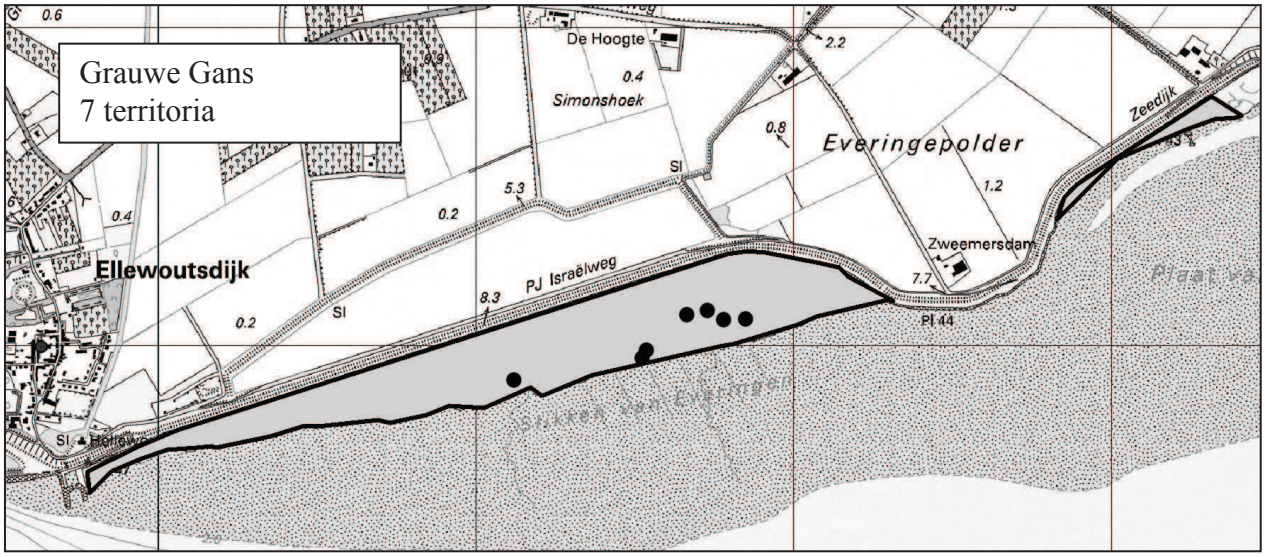
Grauwe Gans
7 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44

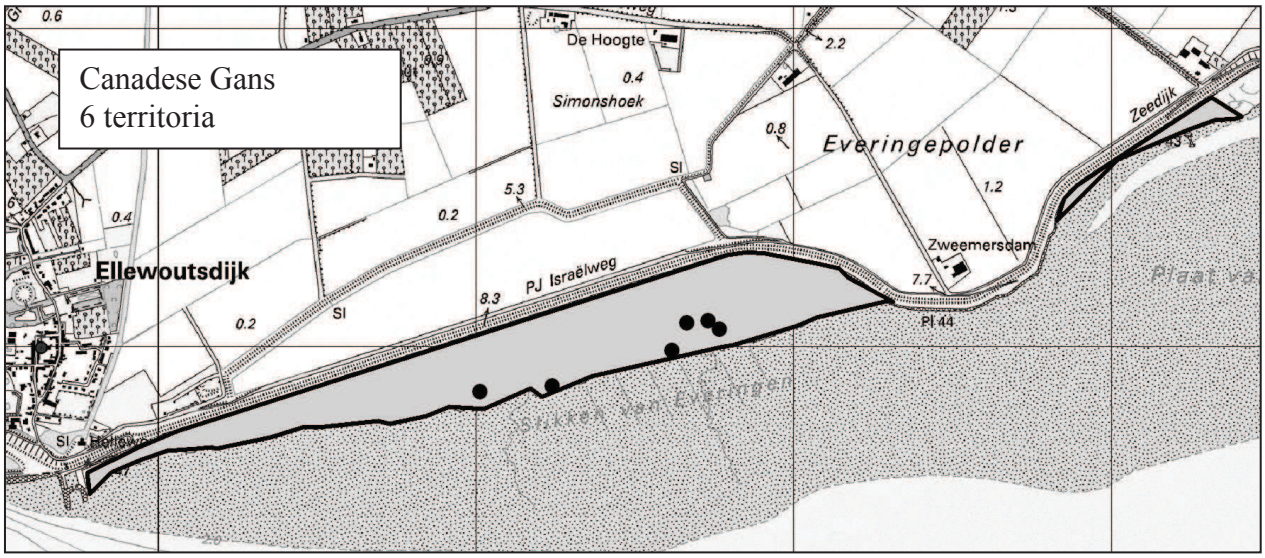
Canadese Gans
6 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44

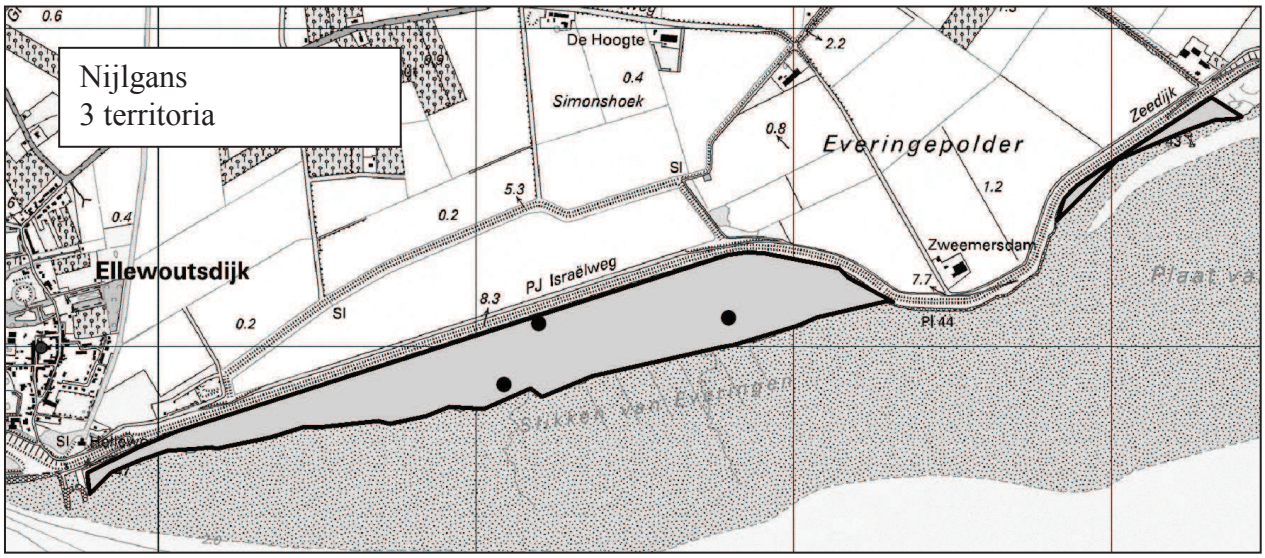
Nijlgans
3 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
Slikken van Everingen

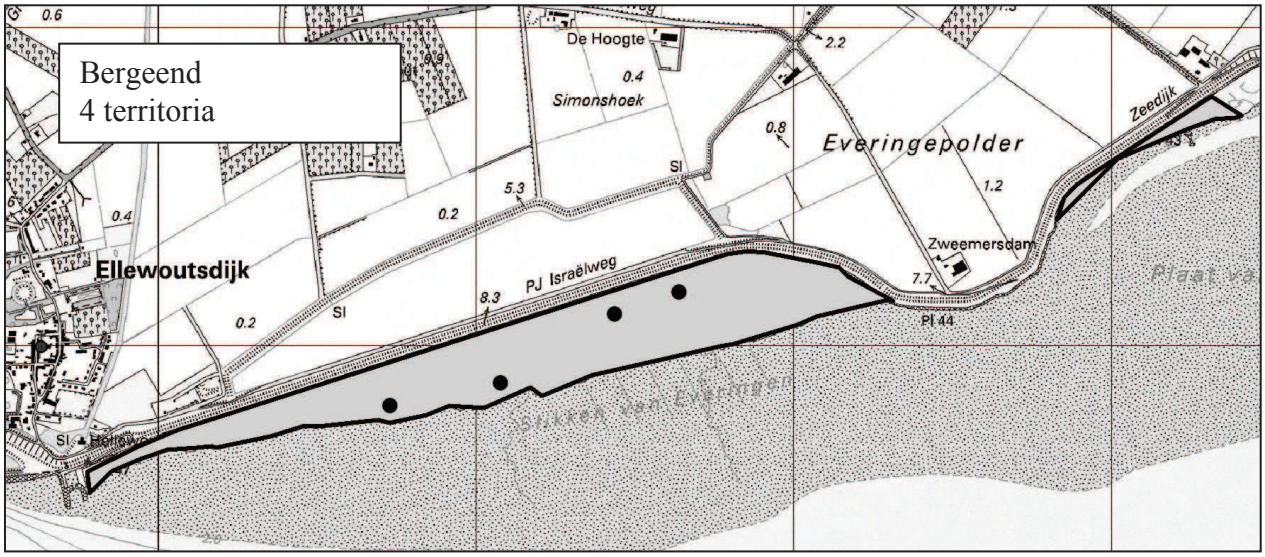
Bergeend
4 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
Slikken van Everingen

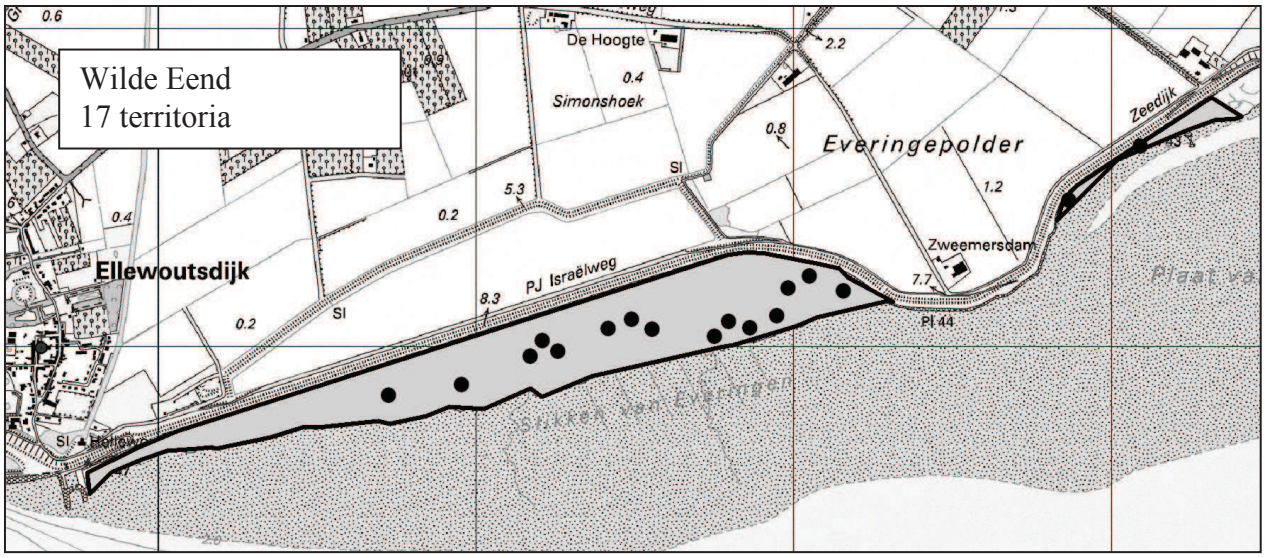
Wilde Eend
17 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
Slikken van Everingen

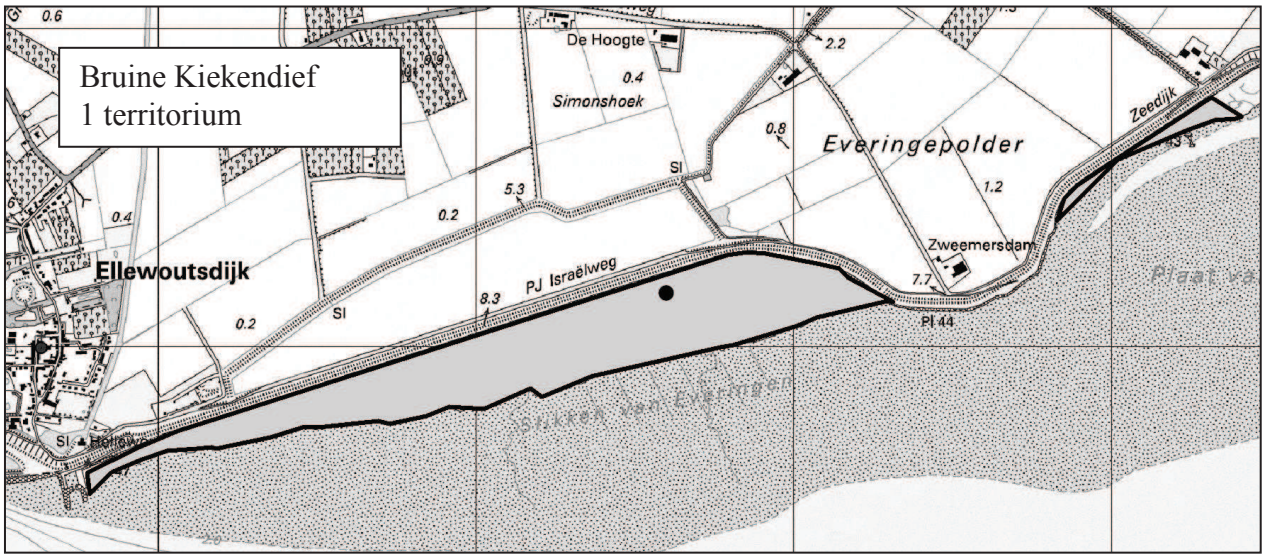
Bruine Kiekendief
1 territorium
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
Sl

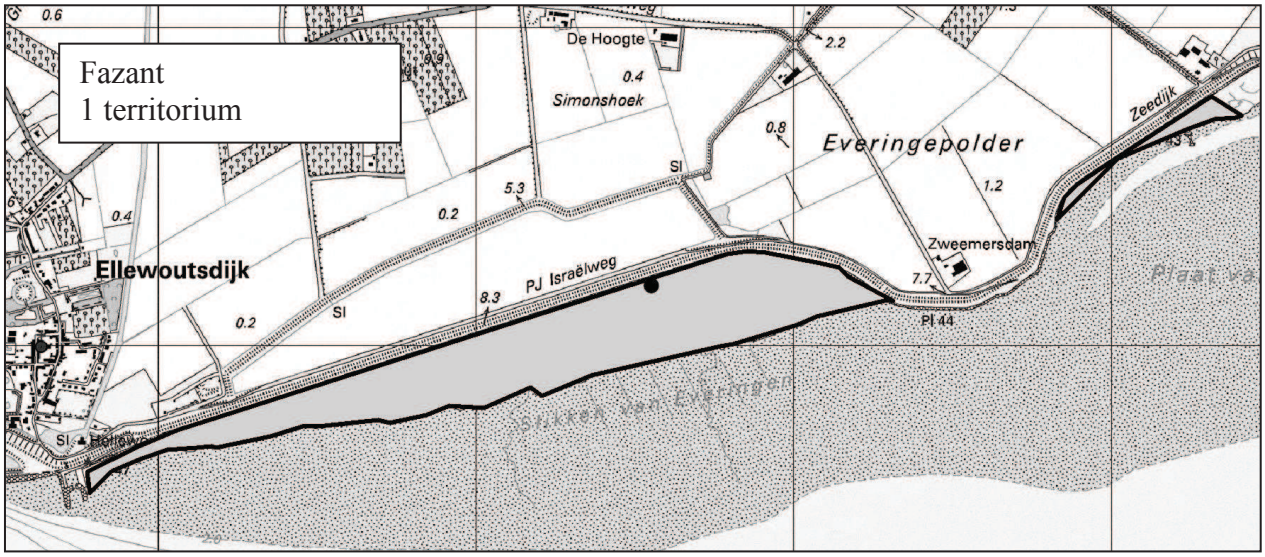
Fazant
1 territorium
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
Sl

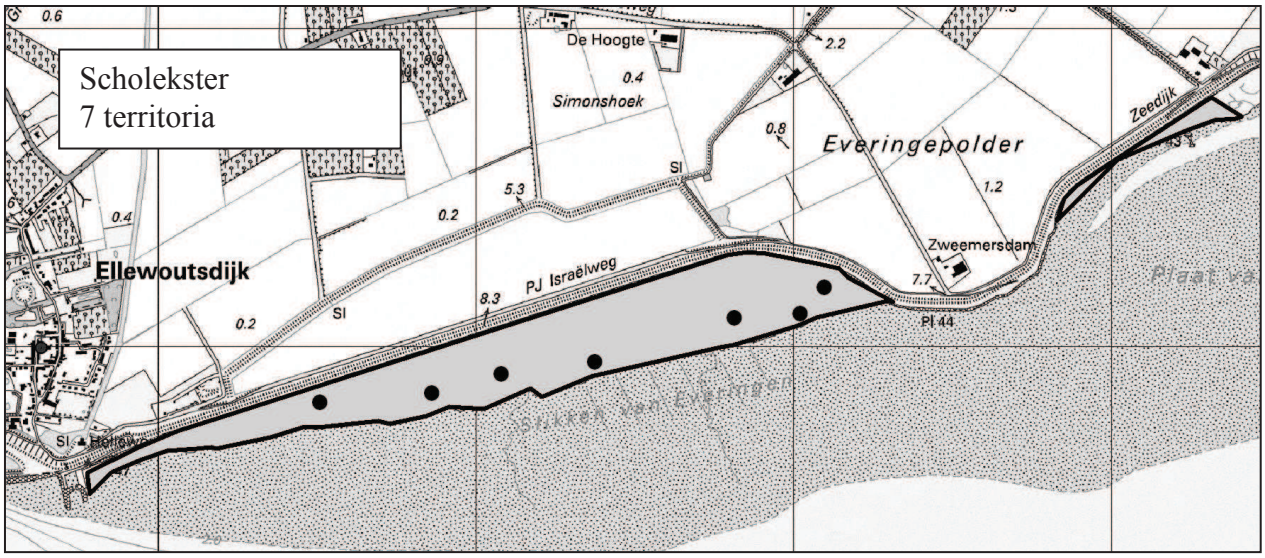
Scholekster
7 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Pl 44
Sl

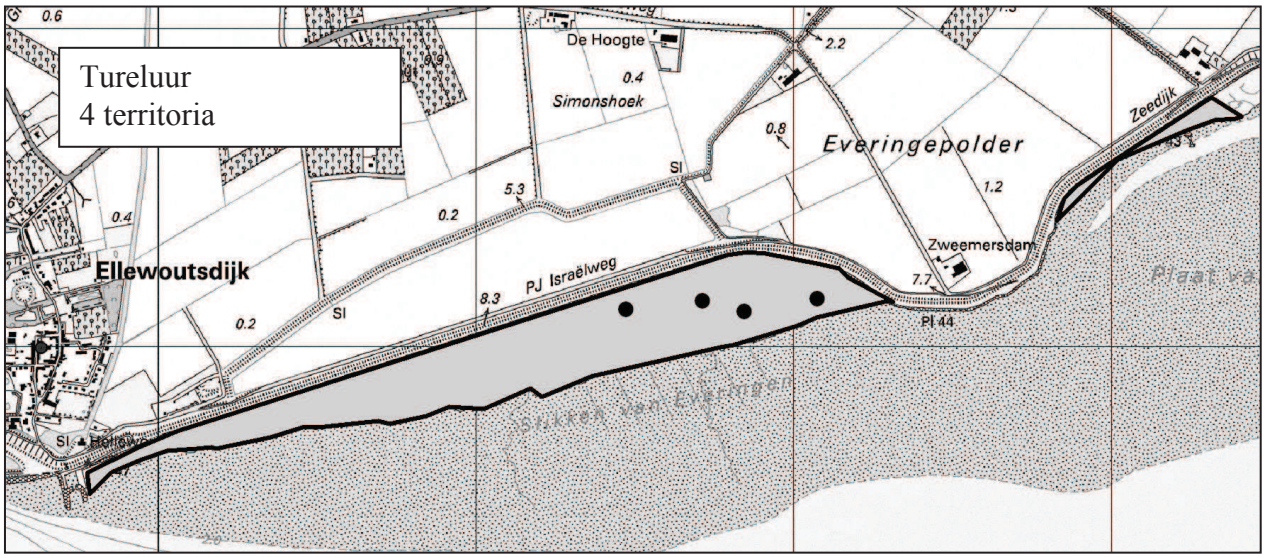
Tureluur
4 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Slikken van Everingen

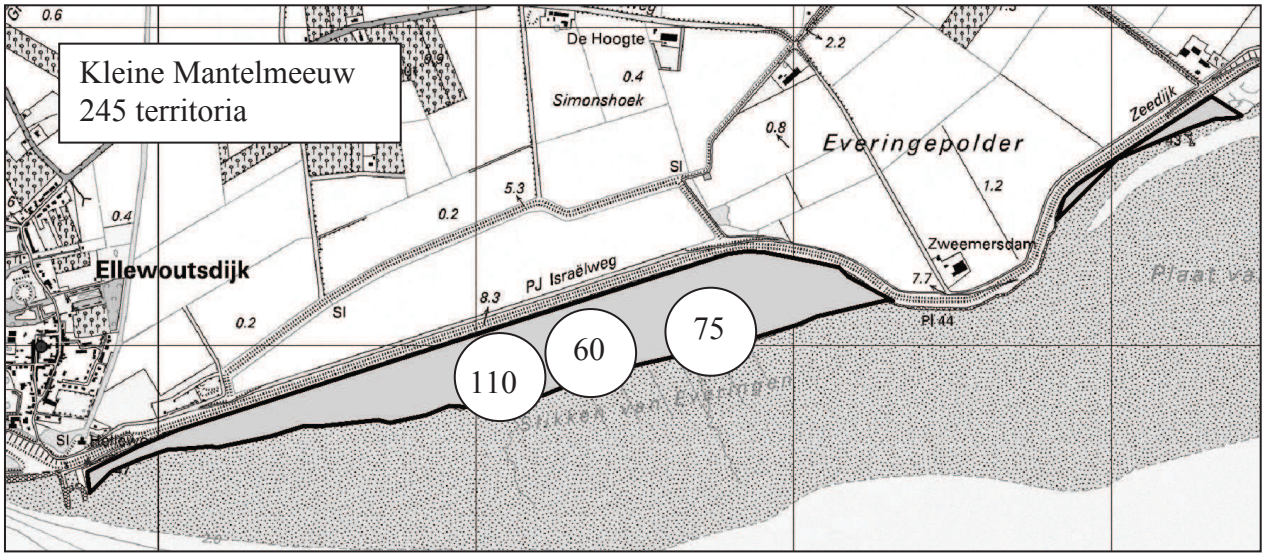
Kleine Mantelmeeuw
245 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Slikken van Everingen
110
60
75

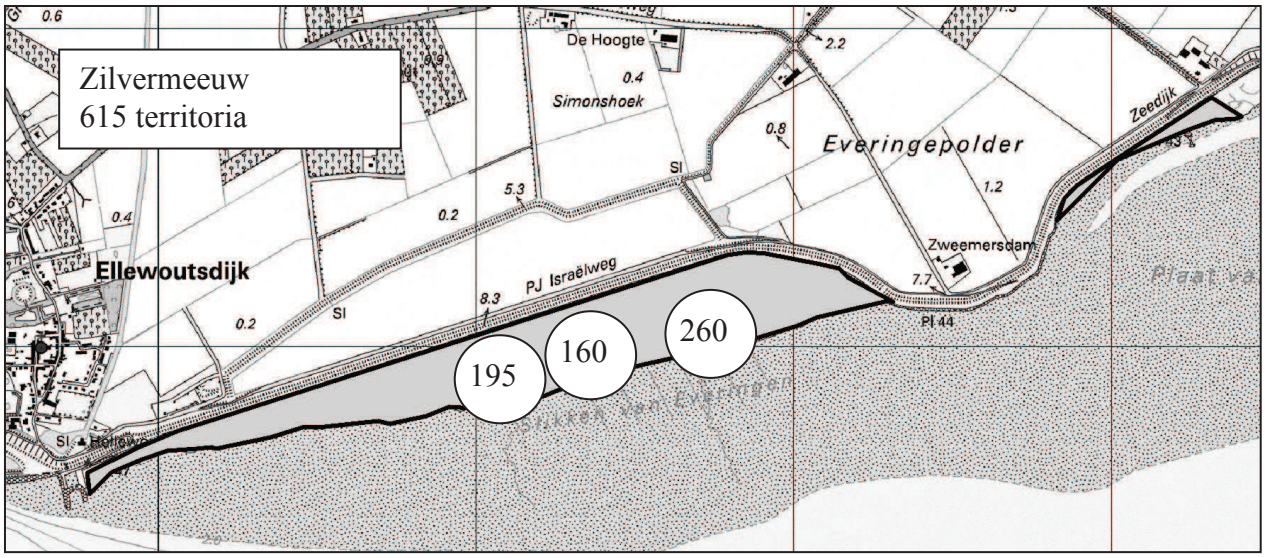
Zilvermeeuw
615 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Zweemersdam
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Slikken van Everingen
195
160
260

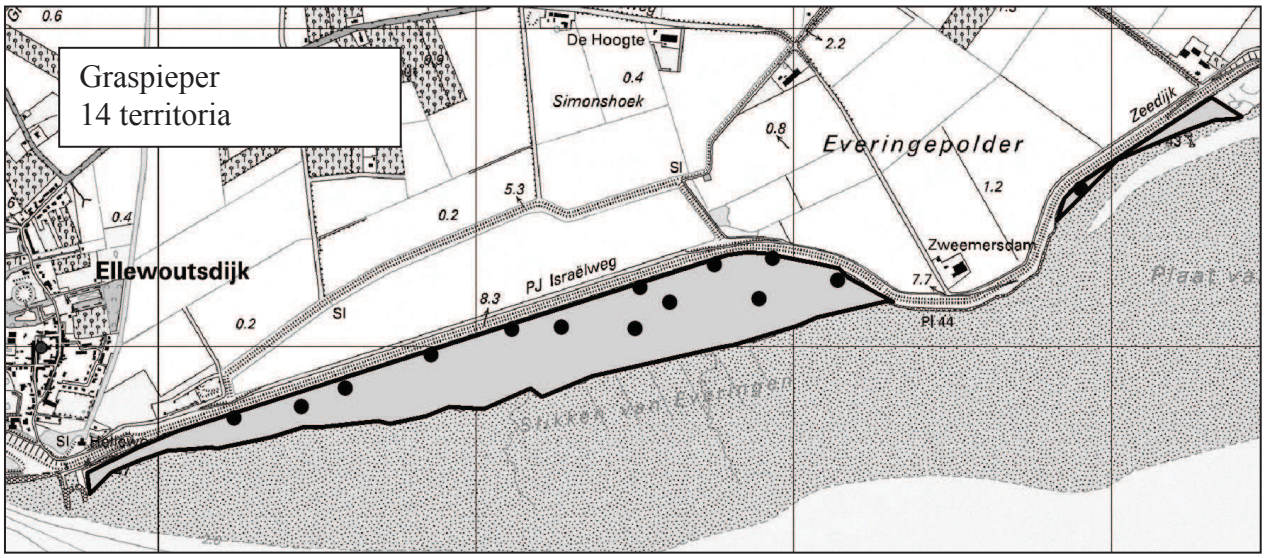
Graspieper
14 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Zweemersdam
Pl 44
Sl
Plaat van
Slikken van Everingen

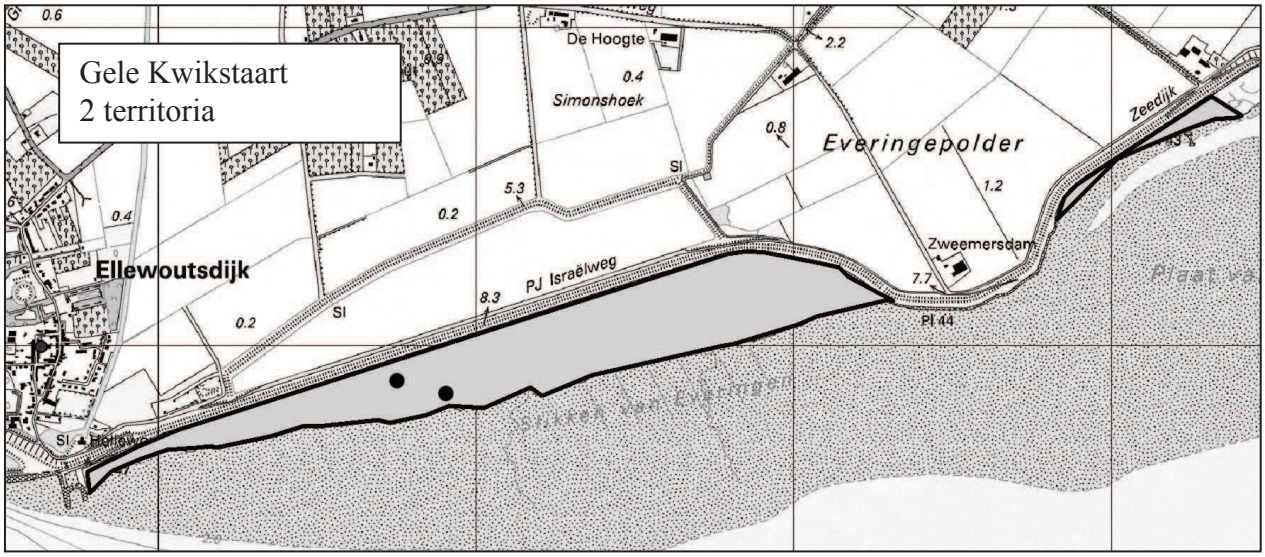
Gele Kwikstaart
2 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Zweemersdam
Pl 44
Sl
Plaat van
Slikken van Everingen

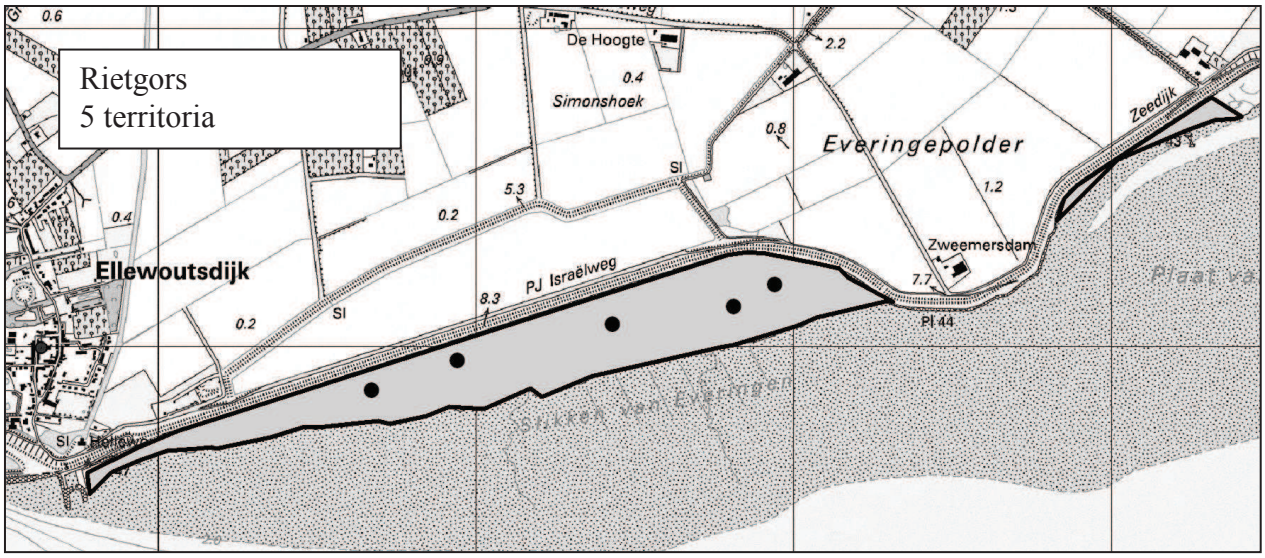
Rietgors
5 territoria
De Hoogte
Simonshoek
Everingepolder
Zeedijk
Ellewoutsdijk
PJ Israëlweg
Zweemersdam
Pl 44
Sl
Plaat van
Slikken van Everingen